

Priekšlikumi Ungārijas Partnerības nolīgumam par Eiropas strukturālajiem un investīciju fondiem 2021. – 2027

un valsts atveseļošanas un noturības plānu par ieguldījumu klimata neitrālā ES

Šo publikāciju ir izstrādājusi Tīrā gaisa rīcības grupa (Levegő Munkacsoport, www.levego.hu) sadarbībā ar CEEWeb par bioloģisko daudzveidību (www.ceeweb.org) projekta „Ceļā uz neitrālu klimatu ES: finansējums un stimuli pārveidojošam Eiropas zaļo darījumu un atveseļošanas plānam” (<https://www.levego.hu/lv/campaigns/eu-funding-for-the-climate/>).

Projektu finansē Vācijas federālā vides, dabas aizsardzības un kodoldrošības ministrija (BMU).

Bundesministerium
für Umwelt, Naturschutz
und nukleare Sicherheit

Atruna: par šajā dokumentā izvirzītajiem atzinumiem ir atbildīga tikai Tīrā gaisa rīcības grupa (CAAG), un tie ne vienmēr atspoguļo BMU vai citu projekta partneru viedokli.

Autori izsaka pateicību Klimata stratēģijas 2050 institūtam (csi2050eu.weebly.com/), Greenpeace Ungārija (www.greenpeace.hu) un HUMUSZ Atkritumu rašanās novēršanas aliance (www.humus.hu) par viņu vērtīgo ieguldījumu.

1. Īss vispārējs partnerības nolīgumu apraksts par ES fondiem

Partnerības līgumi par Eiropas strukturālajiem un investīciju fondiem ir stratēģiski dokumenti, kuros ir katras dalībvalsts plāns, kurā izklāstīti to mērķi un ieguldījumu prioritātes. Kā juridiski saistoši dokumenti, ko parakstījusi Eiropas Komisija un ES dalībvalstu (DV) valdības, PL nosaka nosacījumus un veidus, kā ES fondus izmantot attiecīgajam 7 gadu finanšu periodam (daudzgadu finanšu shēma, DFS). Attiecībā uz pieaugošajiem klimata pārmaiņu paātrināšanas draudiem PL saturs ir ārkārtīgi svarīgs procesos, kuru mērķis ir sasniegt ES mērķus klimata un vides jomā.

Galvenie PL sagatavošanas principi ir noteikti tā dēvētajā Kopīgo noteikumu regulā (CPR). Nākamās DFS (2021. – 2017.) CPR joprojām notiek sarunu starp Eiropas Parlamentu un Eiropadomi, priekšlikums¹Komisija ir pieejama. Priekšlikuma mērķis ir modernizēt kohēzijas politiku, nosakot kopīgus noteikumus septiņiem dalītas pārvaldības fondiem²nākamajam daudzgadu finanšu shēmas periodam. Pašlaik pieejamā tiesību akta projekta koncepcija ir nodrošināt nākamo 7 gadu ES finansējumu, izmantojot dalītu pārvaldību, izveidot kopīgi noteiktus, vienkāršotus un konsolidētus noteikumus, vienlaikus samazinot administratīvo slogu iestādēm un saņēmējiem.

Viens no ierosinātās regulas galvenajiem mērķiem ir šo fondu programmu ciešāka saskaņošana ar ES prioritātēm un efektivitātes palielināšana, izveidojot nozīmīgākus pamatnosacījumus, kas jā saglabā visā īstenošanas periodā. Iepriekšējā NTF (2014. – 2020. Gads) 11 tematiskie mērķi ir vienkāršoti līdz 5 skaidriem politikas mērķiem, tostarp videi draudzīgākai un zemu oglekļa emisiju Eiropai. Šajā priekšlikumā Komisijas mērķis ir atspoguļot klimata pārmaiņu novēršanas nozīmi saskaņā ar ES apņemšanos īstenot Parīzes nolīgumu un Apvienoto Nāciju ilgtspējīgas attīstības mērķus. Komisijas priekšlikumā nākamajai (DFS 2021. – 2017. Gadam) ir izvirzīts vērienīgāks mērķis, palielinot ES izdevumus, lai veicinātu klimata mērķa sasniegšanu.

2. Nosacījumu iespējošana PL

Kā NTF ieviešanas juridiskie pamatdokumenti, PL nosaka pamatnosacījumus (ti, 2014. – 2020. Gada ex-ante nosacījumu aizstāšanu) dalībvalstīm attiecībā uz piekļuvi ES fondiem.

Jaunajā Komisijas CPR priekšlikumā teikts: “Lai nodrošinātu nepieciešamos priekšnoteikumus fondu piešķirtā Savienības atbalsta efektīvai un lietderīgai izmantošanai, ierobežots pamatnosacījumu saraksts, kā arī kodolīgs un izsmelošs objektīvu kritēriju kopums to īstenošanai jāizveido novērtējums. Katram nosacījumam jābūt saistītam ar konkrētu mērķi, un tam jābūt automātiski piemērojamam, ja atbalstam tiek izvēlēts konkrētais mērķis. Ja šie nosacījumi nav izpildīti, maksājumu pieteikumos nevajadzētu iekļaut izdevumus, kas saistīti ar darbībām saskaņā ar saistītajiem īpašajiem mērķiem. Lai saglabātu labvēlīgu ieguldījumu sistēmu, regulāri jāpārbauga, vai pastāvīgi tiek izpildīti pamatnosacījumi.

Saskaņā ar CPR priekšlikumu pamatnosacījumu “ir mazāk, tie ir vairāk vērsti uz attiecīgā fonda mērķiem un, atšķirībā no 2014. – 2020. Gada perioda, tiek uzraudzīti un piemēroti visā periodā. Princips tiks nostiprināts: dalībvalstis nevar deklarēt izdevumus, kas saistīti ar konkrētiem mērķiem, kamēr nav izpildīts pamatnosacījums. Tas nodrošinās, ka visas līdzfinansētās darbības atbilst ES politikas nostādņem.”

Saskaņā ar CPR priekšlikumu un citiem saistītiem tiesību aktiem Ungārijas Partnerības nolīgumā paredzētajiem pamatnosacījumiem jābūt skaidriem, kontrolējamiem un pilnībā atbilstošiem ES vides un klimata mērķiem un prioritātēm. Atbilstība pamatnosacījumiem balstās uz SMART rādītājiem: konkrētiem, izmērāmiem, sasniedzamiem, reāliem un savlaicīgiem. Veicinošajiem nosacījumiem pievieno īsu un izsmelšu objektīvu kritēriju kopumu to novērtēšanai.

¹ Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko nosaka kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu plus, Kohēzijas fondu un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu, kā arī finanšu noteikumus personām un patvēruma un Migrācijas fonds, Iekšējās drošības fonds un Robežu pārvaldības un vīzu instruments, COM (2018) 375 final, 2018/0196 (COD), <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM%3A2018%3A375%3AFIN>

² Kohēzijas fonds (KF), Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonds (EMMF), Eiropas Reģionālās attīstības fonds (ERAF), Eiropas Sociālais fonds plus (ESF +), Patvēruma un migrācijas fonds (AMIF), Robežu pārvaldības un vīzu instruments (BMVI), Iekšējā drošība Fonds (ISF)

CPR priekšlikumā teikts, ka “Komisija novērtē Partnerības nolīgumu un tā atbilstību šai regulai un fonda noteikumiem. Novērtējumā Komisija jo īpaši ņem vērā attiecīgos katrai valstij adresētos ieteikumus.” Attiecīgi Ungārijas partnerības nolīgums pilnībā atbilst katrai valstij adresētajiem ieteikumiem (CSR). Ņemot vērā jaunās CPR koncepciju, ka administratīvais slogs tiks vienkāršots un ka kontroles un revīziju skaits tiks ievērojami samazināts, ir ārkārtīgi svarīgi PL noteikt skaidrus pamatnosacījumus, īpaši Ungārijas gadījumā, kur valstu ziņojumi³ neatklāj progresu vai ierobežotu progresu attiecībā uz atbilstību ES acquis.

3. Nacionālā atveseļošanās un noturības plāna nosacījumu nodrošināšana

*“Lai palīdzētu novērst koronavīrusa pandēmijas radītos ekonomiskos un sociālos zaudējumus, Eiropas Komisija, Eiropas Parlaments un ES līderi ir vienojušies par atveseļošanās plānu, kas ļaus iziet no krīzes un likt pamatus mūsdienīgai un ilgtspējīgai Eiropa.”*⁴ Finansiālais pamats šī plāna īstenošanai būs “NextGenerationEU iniciatīva, kas ir pagaidu instruments atveseļošanās veicināšanai, būs lielākā stimulu pakete, kāda jebkad finansēta no ES budžeta. Kopumā 1,8 triljoni eiro palīdzēs atjaunot Eiropu pēc COVID-19. Tā būs zaļāka, digitālāka un izturīgāka Eiropa.”⁵ Eiropas Komisija jau ir sagatavojusies Priekšlikums regulai, ar ko izveido atveseļošanas un noturības mehānismu (RRF)⁶ kurā izklāstīti šī jaunā finanšu instrumenta izmantošanas noteikumi.

Tas nozīmē, ka papildus “parastajai” DFS būs arī milzīgs daudzums “atveseļošanās naudas”, kas kopā Eiropas Savienībai varētu būt bezprecedenta iespēja palīdzēt risināt daudzas problēmas, ar kurām mēs visi saskaramies, un novērst dažus neatlaidīgus neefektivitāte. Tomēr diemžēl pastāv arī draudi, ka - kā tas bieži ir noticis pagātnē - lielu daļu šīs naudas izmantos neilgtspējīgu darbību uzturēšanai un veicināšanai. Lai novērstu šādu traģēdiju, atgūšanas naudas izmantošanai ir jābūt ļoti stingriem pamatnosacījumiem, un, ja attiecīgā dalībvalsts šos nosacījumus neievēro, finansējumu nesāk vai tas nekavējoties tiek apturēts.

Saskaņā ar Komisijas RRF regulas priekšlikumu “Atveseļošanās un noturības plāniem jābūt saskaņā ar attiecīgajām valsts specifiskajām problēmām un prioritātēm, kas noteiktas Eiropas pusgada kontekstā, jo īpaši tām, kas attiecas uz zaļo un digitālo pāreju vai rodas no tās. Atveseļošanās un noturības plāniem jābūt saskaņā arī ar informāciju, ko dalībvalstis iekļāvušas valsts reformu programmās saskaņā ar Eiropas pusgadu, savos nacionālajos enerģētikas un klimata plānos un to atjauninājumos saskaņā ar Regulu (ES) 2018/1999 21. teritoriālās taisnīgas pārejas plānos saskaņā ar taisnīgas pārejas fondu²², kā arī partnerības nolīgumos un darbības programmās no Savienības fondiem.”⁷ Tā kā Ungārijas NRR, iespējams, pieņems pirms PA, lai nodrošinātu konsekveni, arī NRRP ietver visus pamatnosacījumus, kas jāizpilda, lai saņemtu ES finansējumu.

4. Ungārijas PL un NRRP saistību galvenie principi attiecībā uz klimatu un vidi

Strauji pasliktinošais vides stāvoklis prasa tūlītējus un efektīvus pasākumus. ES finansējumu no DFS un / vai RRF Ungārijai (kā arī jebkurai ES valdībai) piešķir tikai tad, ja tā plāno un

³ https://ec.europa.eu/info/publications/2020-european-semester-country-reports_en

⁴ https://ec.europa.eu/info/strategy/recovery-plan-europe_en

⁵ Turpat.

⁶ Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko izveido atveseļošanas un noturības mehānismu - COM / 2020/408 galīgā redakcija, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM:2020:408:FIN>

⁷ Turpat. 14. panta 2. punkts

īsteno šādus pasākumus. Turpmāk tabulā norādītie pasākumi galvenokārt balstās uz Eiropas Savienības, ESAO un Ungārijas oficiālajiem dokumentiem. (Šos dokumentus ir apstiprinājusi arī Ungārijas valdība.

Lai saņemtu ES finansējumu, ir jāievēro šādi pamatnosacījumi:

1. Veicinošie apstākļi attiecībā uz klimatu un vidi ir skaidri un detalizēti: precīzi mērķi un skaitliski darbības rādītāji, kā arī finansiālās iespējas pierādījums (cita starpā pierādījums tam, ka ilgtermiņa ekspluatācijai un uzturēšanai būs pieejami finanšu resursi arī pēc projekta beigām).
2. Vides nosacījumu izpildei nosaka precīzus termiņus. Pirms jebkāda finansējuma saņemšanas ir jāievēro pamatnosacījumi, visiem pārējiem ir skaidri, īstenojami termiņi un termiņi, kas atbilst jaunākajām zinātnēm.
3. Jebkuram ieguldījumam piemēro ilgtspējības kritērijus: obligāti jāizmanto zema oglekļa satura, videi nekaitīgi, dabīgi materiāli, vietējie resursi, sociālās iekļaušanas kritēriji, alternatīvas tehnoloģijas un dabai draudzīgi risinājumi.
4. Sagatavo videi kaitīgu subsīdiu sarakstu (ieskaitot subsīdijas ārējo izmaksu neiekļaušanas dēļ), un šīs subsīdijas noņem.
5. Saskaņā ar Green10 sniegto sarakstu piesārņotājiem nav ES vai valsts publiskā finansējuma.⁸
6. Uzņēmumu diskrecionārais finansējums (ti, finansējums, par kuru lemj pēc individuālas izvēles vai lēmuma pieņemšanas valsts birojos) uzņēmumiem tiek krasi samazināts. Šādu finansējumu piešķir gandrīz vienīgi uzņēmumiem, kas veic sabiedriskos pakalpojumus, kā arī pētniecībai un attīstībai un inovācijai.
7. Resursu un energoefektīva ražošana un obligāti jāveic neatkarīgi, standartizēti dzīves cikla novērtējumi, jāievieš projektu atlases kritēriji videi labas veiktspējas (materiālu, enerģijas, ūdens taupīšanas) jomā. Emisijas un atkritumus pēc iespējas samazina, un attiecībā uz atlikušo produkciju ietekmes uz vidi pārrauga un kontrolē neatkarīgi eksperti un mazina to ietekmi.
8. Vietējās ekonomikas un vietējo piegādes ķēžu stiprināšana ir galvenā ekonomikas attīstības prioritāte. Cirkulārās ekonomikas ziņā loku slēdz lokāli.
9. Darbības programmas (DP) saskaņo ar Nacionālo ilgtspējīgas attīstības pamatstratēģiju (NFSSD) saskaņā ar ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķiem⁹: Ungārija pamato darbības programmu mērķus un mērķa apgabalus uz NFSSD un šīs stratēģijas uzraudzības ziņojumu novērojumiem (jaunākie no 2018. gada). Monitoringa pamatā attiecīgi ir mērķtiecīgs rādītāju kopums, kas ekonomisko darbību un sociālo labklājību saista ar vides rādītājiem.
10. Lai projekti būtu ilgtspējīgi, jānodrošina programmas mērķu un finansējuma saskaņotība. Programmas i) veicina sinerģiju starp ekonomikas, sociālo un vides politikas jomām, ii) identificē kompromisus un saskaņo politikas mērķus, un iii) novērš politikas negatīvo ietekmi.
11. Stratēģiskā vides novērtējuma, NVA, īstenošanu pastiprina, sistemātiski piemērojot to visiem teritorijas plānojumiem un teritoriālās attīstības koncepcijām, uz kurām attiecas ES finansējums, kā arī visām valdības politikām un programmām ar iespējamu ietekmi uz vidi.

⁸ <https://www.greenrecovery.eu/s/Guaranteeing-a-Green-Recovery-across-Europe-in-Next-Generation-EU>

⁹ <https://sdgs.un.org/goals>

12. Nepieļauj regresijas principu, ti, neveic pasākumus, kas pazemina pašreizējo vides aizsardzības līmeni.
13. Plāno un īsteno plašu un efektīvu sabiedrības informēšanas kampaņu ar mērķi informēt sabiedrību par stāvokli un gaidāmajām izmaiņām vidē un par metodēm situācijas uzlabošanai.
14. Pilnībā īsteno Eiropas partnerības rīcības kodeksu. Savlaicīgi jānodrošina sabiedrības līdzdalība visā plānošanas ciklā. Visām ieinteresētajām personām ir efektīvas iespējas piedalīties programmu sagatavošanā un pārveidošanā, kā arī visās attiecīgajās lēmumu pieņemšanas procedūrās par ES fondiem. Ņemot vērā institucionālo un finansiālo spēju vajadzības pēc partneru līdzdalības, partneriem nodrošina vajadzīgos resursus, lai palīdzētu viņiem īstenot savas līdzdalības tiesības.

5. Nosacījumu nodrošināšana Partnerības nolīgumam un Ungārijas nacionālajam atveseļošanas un noturības plānam

Saīsinājumu nozīme slejā "Termiņš":

- Priekšnosacījums: priekšnoteikums jebkura ES finansējuma saņemšanai
- Sagatavošanās: ieviešanas plāna sagatavošanas termiņš
- Impl: ieviešanas termiņš

	Iespējot nosacījumu	Atsauce / pamatojums	Nodošanas laiks
Rādītāji			
1)	PA satur labi mērāmu rādītāju kopumu valsts līmenī ar gada mērķiem.	Rādītāji ar konkrētiem gada mērķiem valsts līmenī ir nepieciešami, lai novērtētu progresu. Sīkāku informāciju skatīt 1. pielikumā.	Iepriekšēja
2)	Ilgtermiņa kritērijus piemēro visiem finanšu lēmumiem un pasākumiem, pilnībā ievērojot attiecīgos ES tiesību aktus, jo īpaši	Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par satvara izveidi ilgtermiņa ieguldījumu veicināšanai, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52018PC0353&from=EN Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 27. novembra Regula (ES) 2019/2088 par ilgtermiņa informācijas atklāšanu finanšu pakalpojumu nozarē, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2019.317.01.0001.01.LV	Nepārtraukti
3)	Lai iegūtu labākus datus par Ungārijas nospiedumu ārpus tās robežām, jāveic ietekmes novērtējuma sertifikāti, uz vidi vērsta importa administratīvā regulējuma pārskatīšana.	Ārvalstīs emitētā CO2 īpatsvars kopējā CO2 apjomā, kas izteikts iekšējā gala pieprasījumā Ungārijā, ir 35% (2005. gada dati, https://www.oecd.org/sti/ind/TEC_O2_OECD_webdoc2020.pdf) Ungārijai ir jāveido labāki dati par šīm emisijām, lai uzņemtos atbildību par šīm ārvalstu emisijām un galu galā tās samazinātu.	Sagatavot: 31/12/21 Impl: Turpinās no 01.01.21
Institucionālais un normatīvais regulējums			
4)	Ungārija veic atbilstošus pasākumus, lai pilnībā ievērotu ES politiku, kas saistīta ar vides aizsardzību un ilgtermiņa	Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 37. pants Līgums par Eiropas Savienības	(1): Impl: 30.06.21

	<p>attīstību, pirmkārt, rīkojoties šādi:</p> <p>(1) Veic valsts tiesību aktu un pasākumu vispārēju pārskatīšanu.</p> <p>(2) Ungārija izveido un uztur situācija, kad netiek veiktas pārkāpumu procedūras attiecībā uz vides jautājumiem.</p>	<p>darbību (turpmāk - LESD), 11. pants</p> <p>CPR priekšlikuma 1. punkts, 67. pants</p>	<p>(2)</p> <p>Impl: 31/12/21</p>
5)	<p>Ungārija uzlabo preventīvās darbības principa, kā arī piesardzības principa piemērošanu, jo īpaši ar šādiem pasākumiem:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Veikt efektīvus pasākumus, lai panāktu stingrāku oficiālo praksi vides licencēšanas procedūrās. ● Atjauno atļaujas prasību nelielām vides izmantošanas darbībām. ● Uzlabot atbildības par vidi tiesisko regulējumu. ● Konkrētu mērķu, pasākumu un uzraudzības noteikšana īstenošanas regulās gadījumos, kad jau ir minēts profilakses princips. 	<p>LESD 2. punkts, 191. pants. https://www.ajbh.hu/documents/10180/2776705/JNBH_jogszabalyi_javaslat.pdf/61968154-4a75-bf07-0479-10a667263033</p> <p>ESAO (2012), Atbildība par vidi nodarīto kaitējumu Austrumeiropā, Kaukāzā un Centrālāzijā (EECCA): labas starptautiskas prakses ieviešana, http://www.oecd.org/env/outreach/50244626.pdf</p>	<p>Impl: 30.06.21</p>
6)	<p>Ungārija atjauno neatkarīgo un autonomo Vides aizsardzības ministriju.</p>	<p>Pasaulē ir ļoti maz tādu valstu (piemēram, Bruneja, Somālija, Kuveita, Tanzānija un Saūda Arābija), kurās vide valdībā nav pārstāvēta augstā līmenī (https://wedocs.unep.org/bitstream/handle/20.500.11822/27279/Environmental_rule_of_law.pdf?sequence=1&isAllowed=y)</p> <p>Green OT paziņojums presei (2014), Green OT mudina izveidot neatkarīgu Vides ministriju https://www.oe.hu/hirek/agazati-szakmai/zold-orszagos-talalkozo</p>	<p>Impl: 30.06.22</p>
7)	<p>Ievērojami palielināsies Ungārija vides iestāžu darba efektivitāte, jo īpaši ar šādiem pasākumiem:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Autonomo vides iestāžu atjaunošana. ● Ievērojami palielinot vides iestāžu cilvēkresursus un 	<p>IMPEL tīkls (2012). Kvalitatīvu un kvantitatīvu novērtēšanas rīku izpēte, lai novērtētu vides inspekciju darbību visā ES, 2011./08. https://www.impel.eu/wp-content/uploads/2016/09/Adopted-Final-</p>	<p>Sagatavot: 31/08/21</p> <p>Impl: 31/12/21</p>

	<p>finanšu resursus.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Nodrošinot nepieciešamās apmācības valdības un vietējiem darbiniekiem, kas atbildīgi par vides jautājumiem. Ir jāizstrādā efektīva apmācības stratēģija (apmācības sesijas, tiešsaistes apmācība utt.), kur iespējams, ar kvantitatīviem rādītājiem. Turklāt visām iestādēm, kas piemēro IVN / SVN direktīvas, tiek sniegta atbilstoša tehniskā palīdzība (piemēram, vadlīnijas, vadlīniju dokumenti, ārējie eksperti). ● Stingrāku sankciju ieviešana biežos vai nopietnos vides neatbilstības gadījumos. Novērtē pašreizējo administratīvo sodu preventīvo efektu un novērš neatbilstības ekonomiskos ieguvumus. ● Pārraudzības spēju palielināšana, lai kontrolētu regulējuma ieviešanu 	<p>Report Exploring-Assessment-Tools_2012-03-30.pdf</p> <p>EK (2014), Norādījumi par Eiropas strukturālo un investīciju fondu ex-ante nosacījumiem, II daļa.</p> <p>https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/2014/eac_guidance_esif_part2_en.pdf</p>	
8)	<p>Ungārija uzlabo ilgtspējīgas attīstības principa piemērošanu, jo īpaši ar šādiem pasākumiem:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Pirms jebkura projekta finansēšanas lēmuma, kas pārsniedz 10 miljonus EUR, iepriekš jāsaņem Nacionālās vides padomes un Nacionālās ilgtspējīgas attīstības padomes iepriekšējs atzinums par projekta ilgtspēju. ● Darbības programmas un lielos projektus pārskata, izmantojot iepriekšēju ilgtspējības ietekmes novērtējumu (SIA), lai investīcijās integrētu ekonomiskās, sociālās un vides dimensijas. ● Vadošās iestādes nosaka obligātu labākās pieejamās tehnoloģijas (LPTP) piemērošanu, kā arī 	<p>LESD 11. pants</p> <p>Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 37. pants</p> <p>LPTP secinājumos ir noteikti prasīgi standarti, kas ir patiešām svarīgi, lai samazinātu emisijas. LPTP secinājumos iekļautas arī atsauces uz vismodernākajām sadedzināšanas, energoefektivitātes, materiālu efektivitātes, trokšņa kontroles un vides vadības sistēmas ieviešanas metodēm. SIA mērķis ir politikas saskaņotība, novērtējot regulas projekta vai programmu iespējamo ietekmi uz visām trim ilgtspējīgas attīstības un sabiedrisko pakalpojumu dimensijām. Šis rīks ir veiksmīgi izmantots valstīs, piemēram, Beļģijā.</p> <p>https://www.oecd-ilibrary.org/sites/9789264301061-5-en/index.html?itemId=/content/</p>	Nepārtraukti

	atbilstību LPTP secinājumiem katram projektam, kuru finansē vismaz 10 miljoni EUR	component/9789264301061-5-en -	
9)	Ungārija pilnībā nodrošina, ka uz finansētajām darbībām, uz kurām attiecas Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2011/92 / ES darbības joma, attiecas ietekmes uz vidi novērtējums vai pārbaudes procedūra, pamatojoties uz minētās direktīvas prasībām.	CPR priekšlikuma e) punkta 3. punkts, 67. pants.	Nepārtraukti
10)	Valdība nodrošina skaidru informāciju par praktisko sadarbības un koordinācijas kārtību starp inspektoriem, muitas iestādēm, policiju un prokuroriem atkritumu, savvaļas dabas noziegumu un citu vides pārkāpumu apkarošanā.	Vides atbilstības nodrošināšana - ES darbību darbības joma, koncepcija un nepieciešamība. Pavaddokuments ES darbības, lai uzlabotu vides atbilstību un pārvaldību. Komisijas dienestu darba dokuments, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/ALL/?uri=SWD:2018:0010:FIN	Sagatavot: 30.06.21 Impl: 31/12/21
11)	Ungārija saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2020. gada 18. jūnija Regulu (ES) 2020/852 piemēro testus, lai izveidotu sistēmu ilgtspējīgu ieguldījumu veicināšanai un lai grozītu Regulu (ES) 2019/2088, attiecībā uz NRRP un visas darbības programmas - gan pasākumiem to ietvaros, gan katram atsevišķam projektam, kas saistīts ar ražošanas tehnoloģiju, būvniecības un preču un pakalpojumu finansēšanu.	Skatīt Regulas (ES) 2020/852 apsvērumu, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex:32020R0852	Iepriekšēja
Vides demokrātija, sabiedrības līdzdalība, informācija par vidi			
12)	Ungārija izveido efektīvu un pārredzamu sistēmu, lai identificētu un izvēlētos attiecīgās kompetētās vides NVO, kurām ir pieredze lielāku projektu īstenošanā un politikas iesaistīšana katrā programmā.	Komisijas Deleģētā regula Nr. 240/2014 par Eiropas rīcības kodeksu attiecībā uz partnerību saistībā ar Eiropas strukturālajiem un investīciju fondiem (turpmāk: Rīcības kodekss) 4. pants	Impl: 28.02.20
13)	Ungārija un tās vadošās iestādes iepriekš apspriežas ar partneriem par programmu sagatavošanas procesu un grafiku	Rīcības kodeksa 5. pants	Nepārtraukti
14)	Ungārija uzlabo pašreizējo režīmu un pilnībā nodrošina, ka sabiedrībai (ieskaitot partnerus un citas attiecīgās NVO) tiek dotas agras un efektīvas iespējas	Rīcības kodeksa 5. pants Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 26. maija Direktīva 2003/35 / EK, ar ko paredz sabiedrības līdzdalību dažu ar	Sagatavot: 28.02.21 Impl: Nepārtraukti

	<p> piedalīties programmu sagatavošanā un pārveidošanā, kā arī visās attiecīgajās lēmumu pieņemšanas procedūrās attiecībā uz fondiem. Saistībā ar iepriekš minēto Ungārija nodrošina</p> <ul style="list-style-type: none"> ● savlaicīga atbilstošas informācijas un / vai pamatinformācijas atklāšana un ērta, lēta vai bezmaksas piekļuve programmu novērtēšanai; ● pietiekami daudz laika partneriem, lai analizētu un komentētu sagatavošanas dokumentus un programmu projektus; ● pieejamie kanāli, caur kuriem partneri var uzdot jautājumus, var sniegt ieguldījumu un tiks informēti par to, kā viņu priekšlikumi ir ņemti vērā; ● apspriešanas rezultātu izplatīšana. 	<p> vidi saistītu plānu un programmu izstrādē un grozījumus attiecībā uz sabiedrības līdzdalību un tiesu pieejamību 85 / 337 / EEK un 96/61 / EK, 2. pants</p> <p> Orhūsas Konvencijas par piekļuvi informācijai, sabiedrības līdzdalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs vides jautājumos, 6., 7. pants</p>	
15)	<p> Programmu sagatavošanas posmā Ungārija nodrošina attiecīgo partneru efektīvu dalību vismaz attiecībā uz:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● vajadzību analīze un identificēšana; ● prioritāšu un saistīto konkrēto mērķu noteikšana vai atlase; ● finansējuma piešķiršana; ● programmu specifisko rādītāju noteikšana; ● horizontālo principu īstenošana, kā noteikts Regulas (ES) Nr. 1303/2013 7. un 8. pantā; ● uzraudzības komitejas sastāvs. 	Rīcības kodeksa 8. pants	<p> Sagatavot: 28.02.21</p> <p> Impl: Nepārtraukti</p>
16)	<p> (1) Ungārija ievērojami uzlabo uzraudzības komiteju pārredzamību un efektivitāti. (2) Ungārijas valdība nodrošina, ka katrā uzraudzības komitejā ir divu trešdaļu no valdības neatkarīgu locekļu vairākums.</p>	Rīcības kodeksa 11. pants	<p> Sagatavot: 28.02.21</p> <p> (1) Nepārtraukta</p> <p> (2) Impl: 31.03.21</p>
17)	Ungārija iesaista attiecīgās ieinteresētās personas progresā	Rīcības kodeksa 14. pants	Impl: Nepārtraukti

	ziņojumu sagatavošanā par Partnerības nolīguma īstenošanu, jo īpaši attiecībā uz partneru lomas novērtējumu Partnerības nolīguma īstenošanā un pārskatu par partneru sniegtajiem atzinumiem apspriešanās laikā, tostarp attiecīgā gadījumā aprakstu par to, kā partneru viedokļi ir ņemti vērā.		
18)	Ungārijas valdība uzraudzības komitejas un to darba grupu ietvaros iesaista partnerus programmas izpildes novērtēšanā, tostarp darbības pārskata secinājumos, un ikgadējo programmu īstenošanas ziņojumu sagatavošanā.	Rīcības kodeksa 15. pants	Impl: Nepārtraukti
19)	Ungārijas valdība iesaista attiecīgos partnerus programmu novērtēšanā uzraudzības komiteju un, attiecīgā gadījumā, īpašu darba grupu, kuras šim nolūkam izveido uzraudzības komitejas, ietvaros.	Rīcības kodeksa 16. pants	Impl: Nepārtraukti
20)	Ungārijas valdība izskata atbalsta nepieciešamību partneru institucionālās un / vai finansiālās spējas stiprināšanai. Ja šāds atbalsts ir vajadzīgs, Ungārijas valdība nodrošina nepieciešamos resursus, lai partneri varētu efektīvi izmantot savas līdzdalības tiesības.	Rīcības kodeksa 17. pants	Sagatavot: 31.03.21 Impl: Pēc tam 31.05.21 Nepārtraukti
21)	Ungārija izveido jaunu, skaidru un meklējamu digitālo platformu, lai informāciju par ES programmu mērķiem, saņēmējiem un rezultātiem padarītu redzamāku un pieejamāku visiem iedzīvotājiem un ieguldītājiem, tādējādi ievērojami palielinot pārredzamību.	Tautas budžeta (2017. gads) nostāja attiecībā uz DFS pēc 2020. gada, SDG Watch Europe http://www.peoplesbudget.eu/wp/wp-content/uploads/Position_MFF_1December_2017.pdf	31/12/21
22)	Ungārija nojauc visus šķēršļus vides informācijas izpaušanas procedūrām, jo īpaši dažu būtisku datu nepamatotu konfidencialitāti un nepamatotu nepamatotu izmaksu noteikšanu saistībā ar datu pieprasījumiem.	Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 28. janvāra Direktīvas 2003/4 / EK par publisku piekļuvi vides informācijai un ar ko atceļ Padomes Direktīvu 90/313 / EEK (turpmāk: Piekļuves informācijai direktīva), 3., 4. pants	15.02.21
23)	Ungārija turpina uzlabot zināšanas par ekosistēmu pakalpojumu, biotopu un augsnes karšu apjomu un vērtību aizsargājamās teritorijās	Piekļuves informācijai direktīvas 7. pants ES Dzīvotņu direktīvā ir prasīts novērtēt jebkuru plānu vai	Sagatavot: 31.05.21 Impl: Conti-nuos no

	<p>un ārpus tām. Tā arī turpina dalīties ar (tiešsaistes) nozaru datiem un uzlabo informācijas pieejamību un komunikāciju sabiedrībai.</p> <p>Ungārija garantē, ka ekosistēmas pakalpojumu apjoma un vērtības monitorings ir sistemātisks nepārtraukts.</p>	<p>ieguldījumu, kam var būt būtiska ietekme uz jebkuru Natura 2000 teritoriju. Analīze ir nepieciešama, lai aptvertu ietekmi uz augsni, gaisu, ūdeni, savvaļas dzīvniekiem un apbūvēto vidi. Lokalizētu datu trūkums par sugām un ekosistēmām, īpaši ārpus aizsargājamām teritorijām, var ierobežot bioloģiskās daudzveidības ņemšanu vērā dažos novērtējumos.</p>	01.01.21
24)	<p>Valdība uzlabo piekļuvi telpiskajiem datiem un pakalpojumiem, izveidojot ciešākas saites starp INSPIRE valstu portāliem, identificējot un dokumentējot visas vides tiesību aktu īstenošanai nepieciešamās telpiskās datu kopas, kā arī padarot datus un dokumentāciju vismaz tādu "pieejamu", kāda ir citām sabiedrībām ar INSPIRE direktīvā paredzētajiem digitālajiem pakalpojumiem.</p>	<p>Piekļuves informācijai direktīvas 7. pants https://inspire.ec.europa.eu/INSPIRE-in-your-Country/HU</p>	<p>Sagatavot: 31.05.21</p> <p>Impl: Conti-nuos no 01.01.21</p>
25)	<p>Ungārija veicina un veicina pilsoņu iniciatīvas attiecībā uz aprites ekonomiku. Tā īpaši pārskata savus tiesību aktus, lai atbalstītu organisko atkritumu novirzīšanu, ļaujot plaši izmantot dažādas kompostēšanas metodes (sabiedrība, sabiedrība).</p>	<p>CECI (2019), Pilsoņu iesaistīšana aprites ekonomikā, https://www.interregeurope.eu/ceci/news/news-article/6384/involving-citizen-in-circular-economy/</p>	<p>Sagatavot: 31.05.21</p> <p>Impl: Conti-nuos no 01.01.21</p>
26)	<p>Ungārijas valdība pastāvīgi īsteno plašas un efektīvas vides izpratnes veicināšanas kampaņas par enerģētikas un klimata jautājumiem, kā arī bioloģiskās daudzveidības aizsardzību, cita starpā ievērojami palielinot tām paredzētos budžetus.</p>	<p>Nozīmīga sabiedrības līdzdalība ir iespējama tikai tad, ja sabiedrība ir labi informēta.</p> <p>Ungārijas pamattiesību komisāra vietnieks (nākamo paaudžu ombuds) savos gada ziņojumos vairākkārt ir izteicis bažas par vides demokrātiju.</p>	<p>Sagatavot: 31.03.21</p> <p>Impl: Conti-nuos no 01.05.21</p>
27)	<p>Ungārija nodrošina, ka valsts struktūrām / komitejām, kas nodarbojas ar vidi vai klimata pārmaiņām, ir taisnīga NVO pārstāvība (piemēram, Nacionālajā ekonomikas un sociālajā padomē un Nacionālajā mežu padomē).</p>	<p>(2011) 74 NVO parakstīts paziņojums presei: Demokrātijas izspēle Ungārijas Nacionālā Civilā fonda padomē, 2011. gada augusts 24. Levegő Munkacsoport vietne https://www.levego.hu/lv/key-themes/legal-affairs/</p>	<p>Sagatavot: 31.01.21</p> <p>Impl: Conti-nuos no 01.01.21</p>
Tiesu pieejamība			
28)	<p>Ungārija nodrošina, lai attiecīgajai sabiedrībai (ieskaitot vides NVO) būtu pieejama pārskatīšanas procedūra tiesā, lai apstrīdētu programmas vides</p>	<p>Orhūsas Konvencijas par piekļuvi informācijai, sabiedrības līdzdalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs vides jautājumos,</p>	<p>Sagatavot: 31.01.21</p> <p>Impl: Conti-nuos no</p>

	apsvērumu dēļ.	9. pants	01.01.21
Neregresijas princips			
29)	<p>Ungārija nodrošina, ka netiek veiktas likumdošanas vai citas darbības, kas novedīs pie pašreizējā vides aizsardzības līmeņa pazemināšanās. Ungārija arī nodrošina, ka valstu vides politika un noteikumi nesamazina pašreizējo ES vides aizsardzības noteikumu un standartu līmeni.</p> <p>Šajā aspektā jānovērtē attiecīgais regulējums un visi jaunie tiesību akti, un regulējums turpina veicināt vides un veselības aizsardzību un nepasliktina piesārņojumu vai bioloģiskās daudzveidības samazināšanos. Iepriekš minētais neatkāpšanās princips attiecas uz materiālajiem, procesuālajiem, kā arī organizatoriskajiem noteikumiem.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Lisabonas līguma (2. panta 3. punkts) mērķis ir augsta līmeņa aizsardzība un vides kvalitātes uzlabošana; no šī principa nevar būt atkāpju, kas balstīta uz “acquis communautaire” teoriju. (Michel Prieur: Non-regresija vides tiesībās. Aptaujas un perspektīvas, kas integrē vidi un sabiedrību. 5.2 / 2012, 5. sēj., Nr. 2, IUCN komisijas, https://journals.openedition.org/sapiens/1405) ● Ir jānovērš jebkādas negodīgas konkurences priekšrocības vai izkropļojumi, samazinot vides aizsardzības līmeni. (Martin Nesbit, David Baldock: Non-regresijas un vides likumdošana turpmākajās ES un Lielbritānijas attiecībās, 2018. gads (Eiropas vides politikas institūts). https://iecp.eu/uploads/articles/attachments/b951ce87-3dcd-4043-85bd-026119d50628/Non-regression%20and%20equivalence%20-%20October%20corrected.pdf) ● Nedrīkst aizmirst nākamo paaudžu tiesības uz dzīvību un veselību un nedrīkst pieņemt pasākumus, kas tām kaitētu. (Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 52., 53., 54. pants) https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:12012P/TXT&from=EN ● Eiropas Parlamenta 2011. gada 29. septembra rezolūcija par kopējas ES nostājas izstrādāšanu pirms Apvienoto Nāciju Organizācijas ilgtspējīgas attīstības konferences (Rio + 20) https://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P7-TA-2011-0430+0+DOC+XML+V0// 	31/12/20

		<p>EN</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Ungārijas Pamatlikuma XXI pants. Para (1).http://njt.hu/translated/doc/TheFundamentalLawofHungary_20191213_FIN.pdf ● Ungārijas Konstitucionālās tiesas lēmums Nr. II / 2092/2015. ● Ungārijas Konstitucionālās tiesas lēmums Nr. 17/2018. ● Skatīt arī šo Satversmes tiesas dokumentu: https://alkotmanybirosag.hu/uploads/2019/03/sz_ii_2092_2_015.pdf IV [41] - [46] 	
30)	Ungārija atceļ visus tiesību aktus attiecībā uz vides aizsardzību, kas pieņemti kopš Ungārijas pievienošanās ES un kuri ir pretrunā ar regresa aizlieguma principu.	Kopš 2004. gada maija tiesību aktos ir notikušas nopietnas izmaiņas, kuru rezultātā tika pazemināta vides aizsardzības tiesiskā un institucionālā sistēma.	Sagatavot: 31.05.21 Impl: 01.01.21
Ekonomiskie instrumenti			
31)	Ungārija sagatavo videi kaitīgu subsīdiju sarakstu (ieskaitot subsīdijas ārējo izmaksu neieklāšanas dēļ). Tas ietver arī tirgus cenu pieļaušanu komunālajiem pakalpojumiem.	Šīs subsīdijas rada strukturālus riskus valdības budžetiem un visu nozaru finanšu rādītājiem. Tie veicina izšķērdīgu patēriņu (īpaši starp turīgākajiem iedzīvotāju slāņiem) un kaitīgo izmešu palielināšanu. Šis pasākums atbilst principam “maksā piesārņotājs” (LESD 191. panta 2. punkts). Tā būs likt patērētājiem un ražotājiem maksāt visas piesārņojuma radīšanas sociālās izmaksas, tādējādi saskaroties ar šīm izmaksām. Tas arī gūs ievērojamus ienākumus valdībai, kurus varētu izmantot vides aizsardzībai un neaizsargāto sabiedrības grupu aizsardzībai. Tas uzņēmumiem arī radītu milzīgu stimulu piedāvāt efektīvākus produktus un pakalpojumus, kas rada mazāk piesārņojuma. https://ec.europa.eu/environment/legal/law/principles.htm	30.06.21
32)	Pamatojoties uz videi kaitīgo subsīdiju sarakstu, Ungārija sagatavo gada īstenošanas plānu visu videi kaitīgo subsīdiju atcelšanai (ieskaitot visu ārējo izmaksu internalizāciju).	Tas pats.	30/11/21
33)	Ungārija atceļ visas videi kaitīgās subsīdijas saskaņā ar iepriekš	Tas pats.	Būtiska izvešana katru gadu līdz pilnīgai izvešanai 2030. gadā

	minēto plānu.		
34)	Ungārija ļauj nodot atkritumu poligona nodokli piesārņotājam. Tas nav atļauts pieskaitāmo izmaksu samazināšanas regulējuma dēļ.	<p>Liekot piesārņotājiem maksāt nodokli par poligoniem, varēs vairāk atspoguļot atkritumu poligona vides izmaksas precīzīcēnā. Atkritumu poligona nodoklis tika ieviests 2013. gadā, un tas palielinājās no 3000 HUF par tonnu līdz 6000 HUF par tonnu 2014. gadā, ieņēmumi bija paredzēti atkritumu apsaimniekošanai. Tajā pašā laikā tā darbības joma tika paplašināta, iekļaujot rūpnieciskos atkritumus. Paredzēts, ka 2016. gadā nodoklis pieaugs līdz EUR 40 (12 000 HUF) par tonnu. Tomēr likmes tika iesaldētas 2014. gada līmenī, un vēlāk paaugstinājumi netika ieviesti. Valdība ziņoja, ka šāds pieaugums varētu būt neproduktīvs un izraisīt lielāku nelegālo izgāšanu. Tā rezultātā poligona izmaksas joprojām ir zemas, kas varētu būt kavēšanās otrreizējās pārstrādes veicināšanā.</p> <p><i>2018. gads, OECD Vides pārskatu pārskati: Ungārija</i> https://www.oecd-ilibrary.org/sites/9789264298613-en/index.html?itemId=/content/publication/9789264298613-en&csp_=913194f2754f6aab1e0f697dc0a04625&itemIGO=tec</p> <p>Turklāt šis pasākums palīdzēs Ungārijai ievērot jauno ES aprites ekonomikas paketi, kurā iekļauti tiesību aktu priekšlikumi par atkritumiem ar ilgtermiņa mērķiem samazināt atkritumu poligonus.</p>	<p>Sagatavot: 30.06.21</p> <p>Impl: 22.01.01</p>
35)	Ungārija ievieš sadedzināšanas nodokli, lai veicinātu augšupejošu pārmaiņu atkritumu hierarhijā.	<p>Atkritumu sadedzināšanas nodoklis palielinātu stimulu pārstrādāt materiālus, ieskaitot bioloģisko apstrādi, un jo īpaši var veicināt plastmasas pārstrādi (kā norādīts šajā laikraksta The Times rakstā: https://www.thetimes.co.uk/article/incineration-tax-could-boost-plastic-recycling-b26njp3xk). Šis nodoklis jau pastāv vairākās Eiropas valstīs, piemēram, Austrijā, Beļģijā, Dānijā un Itālijā.</p>	<p>Sagatavot: 30.06.21</p> <p>Impl: 22.01.01</p>

36)	Ungārija uzlabo principa “piesārņotājs maksā” piemērošanu, arī nodrošinot, ka pirms katra lēmuma par finansējumu konkrētiem atsevišķiem projektiem, kuru publiskais (ES un / vai valsts) finansu ieguldījums pārsniedz 1 miljonu EUR, tiek veikta ārējo izmaksu analīze.	LESD 2. punkts, 191. pants. CPR priekšlikums, preambulas 5. punkts	Iepriekšēja
37)	Princips “piesārņotājs maksā” tiek konsekventi piemērots: projektiem, kurus varētu finansēt lietotājs / piesārņotājs, netiek piešķirts ES finansējums.	"The"piesārņotājs maksā”Princips ir nostiprināts ES līguma 130. panta 2. punktā un kalpo par pamatu atbildībai par vidi Direktīva, pamatojoties uz piesardzības principu. Tāpēc šis princips jāpiemēro visos ES finansētajos projektos.	Nepārtraukti
38)	Ungārija izveido tiesisko regulējumu, lai nodrošinātu, ka valdība veic iepriekšējus vides novērtējumus pirms jebkādam izmaiņām valsts finansēs (valsts budžets, nodokļu sistēma). Pēc izmaiņām valsts finansēs pienācīgi veic arī ex-post ietekmes novērtējumus.	Ungārijas valdības vides politikas darbības vidusposma novērtējums, https://www.levago.hu/site/asset/s/files/5535/kormanyertekeses2012-angol-vegleges.pdf 2010. gada Likums CXXX par likumdošanu, 17.§, http://njt.hu/translated/doc/J2010T0130P_20200101_FIN.PDF	Sagatavot: 30.06.21 Impl: Turpinās no 01.07.21
39)	Enerģijas cenas, kas balstītas uz tirgu, tiks atkārtoti ieviestas, un Ungārija pakāpeniski pārtrauks siltuma subsīdijas, vienlaikus kompensējot mazāk aizsargātās grupas ar sociāliem pabalstiem, kas nav saistīti ar enerģijas patēriņu.	Pašreizējais cenu regulēšanas veids Ungārijā ir šķērslis iekļūšanai ļoti koncentrētajā enerģijas tirgū, kā arī uzņēmumiem, kuri enerģijas un siltuma nodrošināšanai izmanto atjaunojamus enerģijas avotus. Enerģijas cenu regulējums un siltuma patēriņa subsīdijas grauj valdības centienus uzlabot energoefektivitāti. Tie arī ir pretrunā Nacionālās enerģētikas stratēģijas ieteikumiem palīdzēt mājsaimniecībām efektīvāk izmantot enerģiju, nevis piedāvāt zemākas enerģijas cenas. Turklāt enerģijas cenu regulējums un siltuma patēriņa subsīdijas nav efektīvs veids, kā apkarot pieaugošās enerģijas pieejamības problēmas. Atbalsts mājsaimniecību rēķiniem par enerģiju piesaista mājsaimniecības degvielas nabadzībai, jo maksīgi zemās cenas nedod stimulus enerģijas taupīšanai vai energoefektivitātes uzlabošanai. Šāda veida atbalsts nav paredzēts cilvēkiem, kuriem tas visvairāk vajadzīgs: cenu	Sagatavot: 31.06.21 Impl: 22.01.01

		<p>samazinājums nāk par labu visiem lietotājiem, tostarp arī turīgām mājsaimniecībām. Subsīdijas siltuma patēriņam lielākoties nāk par labu turīgākiem cilvēkiem, kuri bieži dzīvo pilsētās, kur tiek attīstīti dabasgāzes un centralizētās siltumapgādes tīkli.</p> <p><i>2018, OECD Vides pārskatu pārskati: Ungārija</i></p>	
40)	<p>Ungārija novērš enerģijas cenu regulējuma un uzņēmumu ienākuma nodokļa kodeksa iespējamo neatbilstību Ungārijas veicinātajam ieguldījumam atjaunojamās elektroenerģijas ražošanā. Uz tirgu balstītas enerģijas cenas pienācīgi atspoguļo enerģijas izmantošanas radīto kaitējumu videi.</p>	<p>Enerģijas cenas mājsaimniecībām ir atkārtoti samazinātas līdz līmenim, kas ir zemāks par izmaksām. Šī prakse samazina ieguldījumu atdevi enerģētikas nozarē. Kā tāds tas ir šķērslis iekļūšanai enerģijas tirgū, tostarp uzņēmumiem, kuri enerģijas un siltuma nodrošināšanai izmanto atjaunojamās enerģijas avotus. Turklāt, lai gan jauno ieguldījumu mainīgās izmaksas nekavējoties tiek ieturētas no uzņēmumu ienākuma nodokļa bāzes, kapitāla izmaksas laika gaitā ir jāatspoguļo. Šī nodokļu kodeksa iezīme netīši attur no ieguldījumiem oglekļa neitrālās elektroenerģijas ražošanas tehnoloģijās, kurām ir salīdzinoši augsts kapitāls un zemas mainīgās izmaksas, salīdzinot ar kolēģiem, kas patērē daudz oglekļa.</p> <p><i>2018, OECD Vides pārskatu pārskati: Ungārija</i></p>	<p>Sagatavot: 31.06.21</p> <p>Impl: 22.01.01</p>
41)	<p>Ungārija nosaka visas Paksas elektrostacijas slēgšanas izmaksas (ieskaitot plānotās Paks II ekspluatācijas pārtraukšanas izmaksas), kā arī visu elektrostacijas kodolatkritumu uzglabāšanas izmaksas, ja vien tās kļūst pilnīgi drošas. Ungārija šos skaitļus publisko un visas šīs izmaksas iekļauj Paks I un galu galā Paks II spēkstaciju saražotās elektroenerģijas cenā šo elektrostaciju darbības laikā.</p>	<p>“3. Savienība izveido iekšējo tirgu. Tā strādā pie ilgtspējīgas Eiropas attīstības, kuras pamatā ir līdzsvarota ekonomiskā izaugsme un cenu stabilitāte, ļoti konkurētspējīga sociālā tirgus ekonomika, kuras mērķis ir pilnīga nodarbinātība un sociālais progress, kā arī augsta līmeņa vides aizsardzība un vides kvalitātes uzlabošana.” (Līguma par Eiropas Savienību konsolidētā versija, 3. pants). Konkurences tirgus ekonomika nevar būt, ja cenas būtiski atšķiras no izmaksām.</p>	
42)	<p>Ungārija ievieš valsts autoceļu nodevu visiem mehāniskajiem transportlīdzekļiem uz visiem ceļiem, kas atspoguļo nobraukto attālumu, transportlīdzekļa vides</p>	<p>Eiropas Komisija savos ziņojumos ir vairākkārt uzsvērusi, ka transporta radītās negatīvās ārējās ietekmes izmaksas nemaksā transporta lietotāji</p>	<p>Sagatavot: 31.06.21</p> <p>Impl: 22.01.01</p>

	<p>īpašības, maksimālo atļauto transportlīdzekļa kopējo svaru, laiku (piemēram, pīķa stundās un / vai nedēļas nogalēs atšķiras). un citi īpaši apstākļi (piemēram, jutīgas teritorijas, pārslogoti ceļi). Šī autoceļu nodevu sistēma būs daļa no integrētas kosmosa izmantošanas maksas sistēmas ("Pozicijas, Laika un Attāluma" sistēma), kas publiskās telpas izmantošanu (gan pārvietošanos, gan stāvēšanu) apstrādātu vienotā, elastīgā sistēmā. Ceļa nodevai un citiem cenu noteikšanas instrumentiem jānodrošina, ka visi satiksmes dalībnieki maksā visas to radītās infrastruktūras un vides izmaksas. Pēc šādas ceļa nodevas ieviešanas Ungārija vienkāršošanas labad varētu atcelt ikgadējo transportlīdzekļu nodokli.</p>	<p>Eiropā. It īpaši tas notiek Ungārijā, kur gan pasažieri, gan kravas pārvadājumi maksā mazāk nekā trešo daļu no izmaksām. Valsts autoceļu nodevā tiks internalizētas autotransporta ārējās izmaksas, un gūtos ieņēmumus var pārdalīt iedzīvotājiem, lai iegūtu papildu sociālos pabalstus. Šī reforma jau ir veiksmīgi īstenota vairākās valstīs, piemēram, Irānā vai Kanādā. Lai iegūtu sīkāku informāciju, skatiet 1. pielikumu: "Autotransporta ārējo izmaksu internalizācija Ungārijā", ko sagatavojuši Tīrā gaisa rīcības grupa.</p>	
43)	<p>Ungārija nosaka obligātu maksu par autostāvvietu visur noteikt tādā līmenī, lai nodrošinātu, ka jebkurā laikā vismaz 15% no ielas stāvvietām ir brīvas 300 metru rādiusā.</p>	<p>Šis pasākums novērsīs satiksmes meklēšanu stāvvietās (šodien Budapeštā tas varētu sasniegt 30% no visas satiksmes). Turklāt tas novērsīs Budapeštā diezgan raksturīgo piegādes pakalpojumu transportlīdzekļu nelegālu novietošanu. Turklāt šis pasākums būs tirgus pamatprincipa īstenošana: cena pienācīgi sabalansēs piedāvājumu un pieprasījumu.</p>	<p>Sagatavot: 31.06.21</p> <p>Impl: 22.01.01</p>
44)	<p>Ungārija veicina vieglo elektrisko transportlīdzekļu izmantošanu ikdienas lietošanai, dodot iespēju darba devējiem maksāt beznodokļu, kilometru aprēķinātu iemaksu tiem darbiniekiem, kuri uz darbu brauc ar velosipēdu, ieskaitot e-velosipēdus, kā arī nodrošināt velosipēds (ieskaitot e-velosipēdus) bez nodokļa jebkurai lietošanai.</p>	<p>Elektriskie transportlīdzekļi palielina pieprasījumu pēc elektroenerģijas, bet samazina naftas pieprasījumu un siltumnīcefekta gāzu emisijas no visām pusēm. Tāpēc, lai vienmērīgi pārietu uz ekonomiku ar zemu oglekļa emisiju līmeni, Ungārijavajadzīgs ilgtermiņa redzējums un daudzveidīgs un pielāgojams politikas pasākumu portfelis, tostarp jaunas fiskālās shēmas (kā šis beznodokļu, uz kilometriem balstīts ieguldījums), lai transporta nozarē pārietu no iekšdedzes motoriem uz elektrificētiem transportlīdzekļiem un stimulētu elektrisko transportlīdzekļu ieviešana lielākajos transportlīdzekļu tirgos. Turklāt, veicinot velosipēdu izmantošanu darbā, cilvēki tiek mudināti</p>	<p>Sagatavot: 31.06.21</p> <p>Impl: 22.01.01</p>

		izdarīt veselīgāku un videi draudzīgāku dzīvesveidu. https://www.levego.hu/hirek/lesz-e-kormanyhatarozat-az-elektromos-ketkerekuekrol/ https://www.levego.hu/sites/default/files/mikromob_szab_2020jan7.pdf	
45)	Ungārija izveido lidmašīnas biļeti uz oglekļa dioksīda emisiju, pamatojoties uz Apvienotās Karalistes pasažieru nodokļa nodokļa modeli, ko aprēķina katram lidojuma maršrutam atsevišķi.	Uz oglekli balstīta lidojuma biļete ir efektīvs instruments, lai ierobežotu arvien pieaugošo gaisa satiksmi ar tās pieaugošo daļu siltumnīcefekta gāzu emisijās. Šis nodoklis darbosies kā stimuls pasažieriem izvairīties no ceļojuma ar lidmašīnu vai izvēlēties aizstājēju, internalizējot gaisa transporta ārējo ietekmi. https://ec.europa.eu/budget/mff/Library/hlgor/selected-readings/41-Carbon-basedFlightTicketTax-Schratzenstalle.pdf https://en.wikipedia.org/wiki/Air_Passenger_Duty	Sagatavot: 31.06.21 Impl: 22.01.01
46)	Ungārija uzrauga un novērtē jauno institucionālo kārtību EPR (paplašinātā ražotāja atbildība) shēmām, lai analizētu un novērstu iespējamo ilgtermiņa negatīvo ietekmi. Ungārija sagatavo programmu tās uzlabošanai (varbūt izmēģinot EPR pieeju, kas ražotājiem piešķir vadības vai lēmumu pieņemšanas pienākumus vai nu vienā PRO (ražotāja atbildības organizācijā), vai konkurējošās PRO sistēmās, tāpat kā lielākajā daļā citu ESAO dalībvalstu).	Šo pasākumu nepieciešamību uzsver fakts, ka produktu nodevas un jaunā EPR jaunā pārvaldības sistēma, šķiet, neveicina uzlabojumus vides jomā un privātā sektora iesaisti. Plašāka informācija par EPR šeit: ESAO, paplašināta ražotāja atbildība https://www.oecd.org/env/tools-evaluation/extendedproducerresponsibility.htm ESAO 2018. gada vides veiktspējas pārskatā par Ungāriju minētais jautājums: OECDiLibrary, OECD Environmental Performance Reviews: Hungary (2018), 4. nodaļa: Atkritumi, materiālu apsaimniekošana un aprites ekonomika https://www.oecd-ilibrary.org/sites/9789264298613-en/1/2/3/1/index.html?itemId=/content/publication/9789264298613-en&csp_=913194f2754f6aab1e0f697dc0a04625&itemIGO=et	Sagatavot: 31.06.21 Impl: 22.01.01
47)	Ungārija nodrošina, ka videi draudzīgas produkcijas maksas atspoguļo arī apsaimniekošanas izmaksas aprites perioda beigās, ir paredzamas un veicina privātā sektora ieguldījumus (piemēram,	Šis pasākums palīdzēs internalizēt vides ārējo ietekmi, un tam būtu jānodrošina ražotāji ņemt vērā vides apsvērumus visā produkta dzīves laikā. Lai apzināti pieņemtu patērētāja	Sagatavot: 31.06.21 Impl: 22.01.01

	palielinot to produktu skaitu, uz kuriem attiecas maksa par vides produktiem un normatīvā EPR shēma). Katrā produkta vai pakalpojuma kvītī Ungārija iekļauj maksu par ekoloģisko produktu, kurā ir šāda maksa.	lēmumus, patērētājiem ir svarīgi zināt cenu veidošanas un iemeslus.	
48)	Ungārija novērtē vides slodzes nodevu ietekmi un uzlabo sistēmu, pamatojoties uz novērtējumu. (Maksa par gaisa slodzi tiek aprēķināta pēc ik gadu gaisā izdalīto piesārņojošo vielu daudzuma un bīstamības pakāpes; maksa par ūdens slodzi tiek aprēķināta pēc gada kopējo piesārņojošo vielu daudzuma, kas tiek izvadīts ūdeņos, ar ātrumu, kas mainās atkarībā no bīstamības, ka atsevišķi piesārņotāji atspoguļo skartās teritorijas īpatnības; maksa par notekūdeņu žāvēšanu un uzglabāšanu tiek piemērota par augsnes slodzi.)	Vides elementu (gaisa, ūdens un augsnes) cenas jāiesaista ekonomikas plānošanā, piemērojot principu “piesārņotājs maksā”. Maksa par vides slodzi (ELF) ir efektīvs veids, kā kontrolēt ekonomiskos procesus, mudinot vides elementu lietotājus samazināt un novērst piesārņojumu, un sniedzot viņiem finansiālu palīdzību, lai sasniegtu šo mērķi no gūtajiem ieņēmumiem. Ja ELF darbojas labi, sabiedrība var gūt labumu no uzlabota vides stāvokļa un cilvēku veselības. Ungārijas ekonomikas konkurētspēja tiktu uzlabota arī tad, kad tehnoloģija tiks pārveidota un attīstīta, lai tā kļūtu videi draudzīgāka, kas tomēr ir nepieciešams turpmākajam progresam. Maksa par ūdens slodzi novērstu virszemes ūdeņu piesārņošanu un piesārņošanu, lai aizsargātu cilvēku veselību un saglabātu vai pat palielinātu ūdeņu ekoloģisko vērtību. Maksa par augsnes slodzi novērš vai vismaz samazina sadzīves notekūdeņu (viens no galvenajiem piesārņotājiem pilsētās) žāvēšanas radīto piesārņojumu, liekot cilvēkiem interesēties par ērtāku komunālo pakalpojumu izmantošanu par cenu, kas ir tuvu maksājamai likmei. no augsnes slodzes maksas. Tomēr, lai efektīvi darbotos, ir jāanalizē vides slodzes nodevu piemērošanas rezultāti pēdējos gados un attiecīgi jāpielāgo maksu sistēma un līmenis. piesārņojums no sadzīves notekūdeņu (viens no galvenajiem piesārņotājiem pilsētās) izžūšanas, liekot cilvēkiem interesēties par ērtāku komunālo pakalpojumu izmantošanu par cenu, kas ir tuvu augsnes slodzes maksājamai likmei. Tomēr, lai efektīvi darbotos, ir jāanalizē vides	Sagatavot: 31.06.21 Impl: 22.01.01

		<p>slodzes nodevu piemērošanas rezultāti pēdējos gados un attiecīgi jāpielāgo maksu sistēma un līmenis. piesārņojums no sadzīves notekūdeņu (viens no galvenajiem piesārņotājiem pilsētās) izžūšanas, liekot cilvēkiem interesēties par ērtāku komunālo pakalpojumu izmantošanu par cenu, kas ir tuvu augsnes slodzes maksājamai likmei. Tomēr, lai efektīvi darbotos, ir jāanalizē vides slodzes nodevu piemērošanas rezultāti pēdējos gados un attiecīgi jāpielāgo maksu sistēma un līmenis.</p>	
49)	Ungārija pagarina un palielina zemes aizsardzības maksu.	<p>Zemes aizsardzības nodeva tiek iekasēta, kad zaļā zona tiek pārveidota par teritoriju būvniecībai. Tomēr šodien tam nav reāla atturoša efekta, jo tas ir ļoti zems un ir daudz izņēmumu. https://www.levego.hu/sites/default/files/budget_n.pdf (72. lpp.)</p>	<p>Sagatavot: 31.03.21</p> <p>Impl: 01.01.21</p>
50)	Ungārija ievieš maksu par lietus ūdeni (līdzīgi kā Vācu Niederschlagswassergebühr) pilsētās.	<p>Lietus ūdens maksa ir maksa, kas nekustamā īpašuma īpašniekiem tiek uzlikta proporcionāli ūdensnecaurlaidīgajai notecei. Tā ir proporcionāla kopējam necaurlaidīgajam laukumam konkrētā īpašumā, ieskaitot betona vai asfalta piebraucamos ceļus un jumtus, kas neļauj lietus iefiltrēties.</p> <p>Pilsētas vidē cietas virsmas, piemēram, autostāvvietas, ietves un jumti, novērš lietus ūdens iesūkšanos zemē. Šis lietus ūdens "izplūdis" pilsētas vētras novadīšanas sistēmā, novadot to tieši mūsu ezeros, strautos un upēs. Lietus ūdens notece pa ceļam uztver piesārņotājus, atkritumus un gružus, radot veselības un drošības problēmas iedzīvotājiem un savvaļas dzīvniekiem. Lietus ūdens apsaimniekošana aizsargā mājas, uzņēmumus un vidi un palīdz novērst plūdus, eroziju un piesārņojumu.</p> <p><i>Pilsētu augsnes blīvēšana Eiropā:</i> <i>EEA (2019) Pilsētu augsnes blīvēšana Eiropā</i> https://www.eea.europa.eu/</p>	<p>Sagatavot: 31/07/22</p> <p>Impl: 01.01.23</p>

		articles/urban-soil-sealing-in-europe https://thevip.hu/2020/12/05/a-varosokban-csapadekdijjal-fizetnek-a-nemetek-leburkolt-teruletekert/	
51)	Ungārija ievērojami palielinās kalnrūpniecības nodokļus.	<p>Ieguves nodokļi Ungārijā ir ārkārtīgi zemi. Tas jo īpaši attiecas uz izrakteņu minerālu ieguves nodokļiem materiāli, kas nav ogļūdeņraži.</p> <p>Zemajām kalnrūpniecības nodokļu likmēm ir vairākas negatīvas sekas. Jaunas izejvielas tiek izmantotas pat tad, ja daļēji būvmateriālu otrreizēju izmantošanu varētu organizēt uz vietas, kas mazinātu arī transporta radīto vides piesārņojumu. Šie minerālprodukti ir neatjaunojamas izejvielas, tāpēc iegūtos materiālus nevar aizstāt. Tā rezultātā Ungārijas dabas resursi tiek samazināti pēc to apjoma. Pati ieguve rada ievērojamu vides piesārņojumu. Zemās kalnrūpniecības nodokļa likmes arī sniedz nepatiesu orientāciju uzņēmējdarbības organizācijām: cita starpā būvmateriālu atkritumu otrreizēju izmantošanu kavē vai dažreiz pat padara neiespējamu nesēn iegūtu būvmateriālu nepamatoti zemās izmaksas.</p>	<p>Sagatavot: 31.03.21</p> <p>Impl: 22.01.01</p>
52)	Ungārija ātri pieņem un īsteno valsts rīcības plānu videi draudzīgam publiskajam iepirkumam.	<p>Zaļais iepirkums dod labumu videi, samazinot siltumnīcefekta gāzu emisijas, bīstamu un toksisku vielu izmantošanu un piesārņojumu, tostarp plastmasas atkritumus. Tas arī atbalsta Ungārijas ekonomiku, radot jaunus tirgus novatoriskiem produktiem un pakalpojumiem. Ungārija var sekot zaļās rokasgrāmatas vadībai, piemēram:</p> <p>Eiropas Komisija, Atbalsta rīki valsts pircējiem https://ec.europa.eu/info/policies/public-procurement/support-tools-public-buyers/green-procurement_e.</p>	<p>Sagatavot: 31.03.21</p> <p>Impl: 01.01.21</p>
53)	Ungārija pieņem / pārskata dekrētus par sīki izstrādātiem noteikumiem videi draudzīgā publiskā iepirkuma jomā.	<p>tēlot 2015. gada CXLIII par publisko iepirkumu panta 1. punkta 10. un 13. lpp. http://njt.hu/translated/doc/J2015</p>	31.05.21

		T0143P_20180808_FIN.pdf	
54)	Ungārija izveido publiskā iepirkuma tirgus uzraudzības procedūru saskaņā ar šiem ES zaļā publiskā iepirkuma (ZPI) kritērijiem un piemēro tās rādītājus. ZPI kritērijus piemēro arī resursiem, produktiem un pakalpojumiem, kas importēti no valstīm, kas nav ES dalībvalstis.	Eiropas Komisija: Zaļais publiskais iepirkums, https://ec.europa.eu/environment/gpp/index_en.htm	Sagatavot: 31.06.21 Impl: 22.01.01
55)	Ungārija nekavējoties pārtrauc subsidēt tos lielos ieguldījumus, kas nav nepieciešami klimata un vides mērķu sasniegšanai, kā arī neatliekami Ungārijas ekonomikas attīstībai, cita starpā - jaunu ēku celtniecība Budapeštas pilsētas parkā (Városliget), - Budas pils rajona pārveidošana par valdības biroja zonu, - jaunu stadionu būvniecība, - jaunu viesnīcu celtniecība, - MotoGP hipodroma būvniecība Hajdúnánás.	Ārkārtas klimata un bioloģiskās daudzveidības ārkārtas situācijās publisko finanšu pārstrukturēšana ir līdzīga kara laika pārmaiņām.	Iepriekšēja
56)	Ne no ES fondiem, ne no valsts budžeta Ungārija nodrošina tiešas subsīdijas vai netiešas subsīdijas (piemēram, nodokļu atvieglojumus) šādām investīcijām vai darbībām: 1. Investīcijas, kas saistītas ar fosilijas ražošanu, apstrādi, izplatīšanu, uzglabāšanu vai sadedzināšanu degvielas (JTF 5. pants); 2. Kodolspēkstaciju ekspluatācijas pārtraukšana, ekspluatācija, pielāgošana vai būvniecība (V pielikums InvestEU); 3. liela hidroelektroenerģija, izņemot ieguldījumus esošo iekārtu ilgtspējības uzlabošanai; 4. uz kultūrām balstīta biodeģviela un neilgtspējīga bioenerģija; 5. Investīcijas atkritumu apglabāšanā poligonos (ERAF 6. pants); 6. Investīcijas atkritumu sadedzināšanas iekārtās, neatkarīgi no tā, vai tās ir paredzētas atkritumu sadedzināšanas iekārtām vai koplietošanai citās iekārtās, piemēram, cementa krāsnīs; 7. Investīcijas, lai panāktu	Šīs investīcijas ir īpaši kaitīgas videi. Turklāt šādiem ieguldījumiem ir jākonkurē brīvajā tirgū, un, ja tos subsidē, tie radīs negodīgu konkurenci videi labvēlīgiem ieguldījumiem. https://www.greenrecovery.eu/s/Guaranteeing-a-Green-Recovery-across-Europe-in-Next-Generation-EU	Iepriekšēja

<p>siltumnicefekta gāzu emisiju samazināšanu no darbībām, kas uzskaitītas Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2003/87 / EK I pielikumā (ERAF 6. pants).</p> <p>8. Iekšdedzes dzinēju transportlīdzekļi;</p> <p>9. Aviācijas jaudas paplašināšana;</p> <p>10. Maģistrāļu paplašināšana;</p> <p>11. SDG un dīzeļdegvielas jūras kuģi, izņemot ieguldījumus esošo kuģu modernizēšanai uz būtiski uzlabot savu energoefektivitāti un SEG emisijas;</p> <p>12. fosilās gāzes (SDG / CNG) infrastruktūra transportam;</p> <p>13. ķīmisko vielu ražotāji, ja vien nav drošas un ilgtspējīgas ķīmiskas vielas;</p> <p>14. Tekstilrūpniecība, ja tā neatbilst stingriem ilgtspējības un cilvēktiesību kritērijiem.</p> <p>15. Lopkopība, ja vien tā nav bioloģiska vai ekstensīva (<0,7 LSU / ha);</p> <p>16. Darbības, kurās eksperimentiem un zinātniskiem mērķiem izmanto dzīvus dzīvniekus, ciktāl tas atbilst ar Eiropas Konvenciju par eksperimentiem un citiem zinātniskiem mērķiem izmantotu mugurkaulnieku aizsardzību nevar garantēt (InvestEU V pielikums);</p> <p>17. Mežizstrāde (mežsaimniecība un kokzāģētavas), ja vien nav nepārtraukta seguma / tuvu dabai;</p> <p>18. Zveja un zivju apstrāde, ja to neveic ar kuģiem, kuru garums nepārsniedz 12 metrus, zvejniecībā ar mazapjoma zvejas plānu, ievērojot zinātniski pamatotu maksimāli ilgtspējīgu ražu;</p> <p>19. akvakultūra un pārstrāde, izņemot gadījumus, kad tiek izmantoti ekstensīvi daļēji dabiski mitrāji vai slēgtas cirkulācijas cirkulācijas sistēmas, kurās izmanto pilnībā augu barību;</p> <p>20. Uzņēmumu ieguldījumi, kas reģistrēti ES nodokļu jurisdikcijas nesadarbīgo jurisdikciju sarakstā (ECON atzinums par JTF).</p>		
--	--	--

	21. Ieguldījumi uzņēmumos, kuriem ir pieredze vides, cilvēktiesību un darba ņēmēju tiesību jomā ļauņprātīga izmantošana un pārkāpumi, vai korupcija.		
57)	<p>Ungārija veicina resursu taupīšanu un aprites ekonomiku, atbalstot finanšu ieguldījumus Austrālijā</p> <ul style="list-style-type: none"> ● tīrāka ražošana, resursu taupoša ražošana, ● rūpnieciskās simbiozes programmās, ● - atkārtotas izmantošanas sektors (īpaši atkārtotas izmantošanas centru tīkla izveide) un ● pārstrādes nozarē (lokāli aizverot cilpu.). 	<p>Ungārija ir uzlabojusi atkritumu un materiālu apsaimniekošanu, palielinot pārstrādi un reģenerāciju. Tomēr tās centieni veicināt pāreju uz aprites ekonomiku līdz šim ir bijuši ierobežoti. Materiālās produktivitātes ziņā (kas definēta kā ekonomiskā vērtība, kas radīta uz izmantotā materiāla vienību, vai iekšzemes kopprodukta [IKP] uz DMC vienību) Ungārija ir zemāka par ESAO Eiropas vidējo rādītāju. Tas norāda, ka valsts bagātības radīšanai varētu efektīvāk izmantot materiālos resursus.</p> <p>2018. gads, OECD Vides pārskatu pārskati: Ungārija https://www.oecd-ilibrary.org/sites/9789264298613-en/index.html?itemId=/content/publication/9789264298613-en&_csp_=913194f2754f6aab1e0f697dc0a04625&itemIGO=teche=BookT=</p>	Nepārtraukti
58)	Ungārija nodrošina kompensāciju par nodokļu un nodevu palielināšanu tiem, kam tā nepieciešama.	Tiem, kas zaudē darbu un / vai īpaši negatīvi ietekmē (visnabadzīgākie iedzīvotāju slāņi), jāsaņem papildu ieņēmumi.	Vienlaicīgi līdz ar nodokļu pieaugumu
Videi draudzīgas investīcijas un inovācijas			
59)	<p>Publisko pētniecības un attīstības finansējumu palielina ar vidi saistītām inovācijām, un jānovērtē šī finansējuma efektivitāte un lietderība. Ungārija īpaši pievērsīsies videi labvēlīgiem transporta un lauksaimniecības jauninājumiem, ilgtspējīgām būvniecības tehnoloģijām un enerģijas ražošanai.</p>	<p>Ekoloģisko inovāciju jomā Ungārija ir krietni zem ES vidējā līmeņa EK (2020) EKOINOVĀCIJA Eiropas politikas centrā (https://ec.europa.eu/environment/ecoap/indicators/index_en). Ekoinovācijas tomēr ir būtiskas, lai panāktu augstu nodarbinātību un taisnīgu ienākumu sadali, neatgriezeniski iznīcinot dabas aktīvus un bioloģisko daudzveidību. Plašāka informācija par inovāciju politiku zaļajām tehnoloģijām: ANO EEK (2013) Inovāciju politika zaļajām tehnoloģijām:</p>	<p>Sagatavot: 30.06.21</p> <p>Impl: Turpinās no 01.07.21</p>

		<p>ceļvedis politikas veidotājiem Eiropas un Vidusāzijas pārejas ekonomikas valstīs</p> <p>https://www.unece.org/fileadmin/DAM/ceci/publications/GreenTechnology/ECE_CECI_20_web.pdf un šeit: OECD (2009) Ilgtspējīga ražošana un ekoinovācijas: ietvars, prakse un mērījumi - kopsavilkuma ziņojums</p> <p>https://www.oecd.org/innovation/inno/43423689.pdf</p>	
60)	<p>Pētniecības, tehnoloģiju attīstības un inovācijas iekļaušanās mērķis ir īpaši resursu un enerģijas ietaupījumu, tehnoloģiju attīstība un par prioritāti izvirzītas PTA (pētniecības, tehnoloģiju attīstības un inovācijas) darbības energoefektivitātes, atjaunojamo enerģijas avotu un pielāgošanās klimata jomā jomā.</p>	<p>Pētījumiem un inovācijām ir izšķiroša nozīme, lai panāktu risinājumus un sistēmu pārveidojumus pārejai uz klimata neitralitāti līdz 2050. gadam. Tas arī atbilst programmas Horizon Europe mērķiem.</p>	<p>Sagatavot: 30.06.21</p> <p>Impl: Turpinās no 01.07.21</p>
61)	<p>Ungārija nacionālajās stratēģijās piemēro ES ekoinovācijas rādītājus.</p>	<p>ES ekoinovāciju rādītāji: Ekoinovācijas observatorija (2018), ES Ekoinovācijas indekss: Tehniskā piezīme, Technopolis Group</p> <p>https://ec.europa.eu/environment/eoap/sites/eoap_stayconnected/files/eoi_index_eu_2018_technical_note.pdf</p>	<p>Sagatavot: 30.06.21</p> <p>Impl: Turpinās no 01.07.21</p>
62)	<p>Ungārija izveido platformu plašākai sadarbībai starp uzņēmumiem, finanšu iestādēm un citām ieinteresētajām personām, lai veicinātu aprites ekonomikas attīstību (un dalītos ar labāko resursu efektivitāti un aprites ekonomikas praksi).</p>	<p>Līdzīga platforma: 2013. gadā dibinātais Cirkulārās ekonomikas fonds bija pulcējis biznesa partnerus, lai veicinātu aprites ekonomiku, un nodrošināja forumu pieredzes un paraugprakses apmaiņai. Tāpat programma "Ablakon Bedobott Pénz" veicina labas prakses izplatīšanu uzņēmumos, apbalvojot par vides aizsardzības rādītājiem, tostarp par atkritumu apsaimniekošanu un resursu efektivitāti. Šo iniciatīvu vada uz vidi orientētu konsultāciju uzņēmumu apvienība KÖVET. Šīs privātās iniciatīvas ir izrādījušās noderīgas, lai dalītos labās vides praksēs.</p> <p>ESAO vides veikspējas pārskatā minētais jautājums par Ungāriju: OECD bibliotēka, OECD Environmental Performance Reviews: Hungary (2018), 4.</p>	<p>Sagatavot: 30.06.21</p> <p>Impl: 31/10/21</p>

		<p>nodaļa: Atkritumi, materiālu apsaimniekošana un aprites ekonomika</p> <p>https://www.oecd-ilibrary.org/sites/9789264298613-en/1/2/3/1/index.html?itemId=/content/publication/9789264298613-en&_csp_=913194f2754f6aab1e0f697dc0a04625&itemIGO=et</p>	
63)	<p>Ungārija atvieglo apmaiņu starp pircējiem, kas apņēmušies īstenot videi draudzīgu publisko iepirkumu (ZPI) (ja viens no kritērijiem ir padarīt GPP obligātu), mudinot viņus piedalīties iniciatīvā “Publiskie pircēji klimatam un videi”.</p>	<p>“Sabiedrības pircēji klimatam un videi” ir Eiropas Komisijas iniciatīva veicināt sadarbību starp valsts pircējiem, īstenojot stratēģisko publisko iepirkumu un apvienojot resursus un pieprasījumu EK (2020) Jaunas politikas norises - ZPI un Eiropas Zaļā vienošanās, ZPI konsultatīvās grupas sanāksme</p> <p>https://ec.europa.eu/environment/gpp/pdf/1.%20Update%20from%20the%20Commission%20-%20GPP%20and%20European%20Green%20Deal.pdf.</p>	<p>Sagatavot: 30.06.21</p> <p>Impl: Turpinās no 01.07.21</p>
Gaisa kvalitāte			
64)	<p>Ungārija nodrošina, ka esošās un plānotās infrastruktūras kartēšana atspoguļo gaisa kvalitātes plānus, jo īpaši ņemot vērā valstu dekarbonizācijas plānus.</p>	<p>Pasaules Veselības organizācija (PVO) gaisa piesārņojumu klasificē kā lielāko vides risku veselībai Eiropā. Tas jo īpaši attiecas uz Ungāriju, kur katru gadu gaisa piesārņojuma dēļ priekšlaicīgi mirst aptuveni 13 000 cilvēku, un šīs personas vidēji zaudē gandrīz 12 dzīves gadus. Pēc gaisa piesārņojuma izraisītajiem nāves gadījumiem uz vienu iedzīvotāju Ungārijā ir viena no vissliktākajām valstīm Eiropā; piemēram, Ungārijā uz 100 000 iedzīvotāju priekšlaicīgi mirst gandrīz divreiz vairāk cilvēku nekā Francijā.</p> <p>https://www.who.int/health-topics/air-pollution#tab=tab_1 https://www.eea.europa.eu/publications/air-quality-in-europe-2020-report</p>	<p>Sagatavot: 30.04.21</p> <p>Impl: Turpinās no 01.05.21</p>
65)	<p>Valdība sagatavo detalizētu, skaidru darbības plānu pasākumiem, kas uzskaitīti Nacionālajā gaisa piesārņojuma kontroles programmā (NAPCP) gaisa kvalitātes uzlabošanai (ēku</p>	<p>Pašreizējā NAPCP trūkst šo svarīgo priekšmetu.</p> <p>https://www.levego.hu/lv/news/2020/05/ertekelhetetlen-a-kormany-legszennyez-esokkentesi-programja/</p>	<p>Sagatavot: 30.04.21</p> <p>Impl: Turpinās no 01.05.21</p>

	<p>energoefektivitātes uzlabošana, apkures ierīču modernizācija, centralizētās siltumapgādes paplašināšana, ierobežojumi zemas kvalitātes cietā kurināmā izmantošanai mājokļos, transporta emisiju samazināšana, izmantojot tehniskus risinājumus un videi draudzīgāku transporta veidu atbalstu). Darbības plānā jo īpaši pievēršas tām darbībām, kurām ir vislielākā ietekme uz gaisa kvalitāti un / vai kuras pēdējos gados ir pieaugušas (piemēram, sadzīves atkritumu dedzināšana, dzīvojamo māju apkure ar lignītu un ļoti piesārņojošu lietotu automašīnu imports).</p> <p>NAPCP noteikumi ir saskaņoti ar ES finansētiem ēku renovācijas projektiem. Jāziņo un jāuzrauga ES finansēto ēku renovācijas projektu ietekme uz gaisa kvalitāti (īpaši PM2,5 emisijas).</p>		
66)	Samazina Ungārijas smoga trauksmes sistēmu sliekšņus un ievieš efektīvākus pasākumus smoga trauksmes laikā.	<p>Papildus gaisa piesārņojuma samazināšanai un iedzīvotāju veselības aizsardzībai šāds pasākums būtu ļoti noderīgs arī sabiedrības informētības veicināšanai.</p> <p>https://www.levego.hu/sites/default/files/smog_emergency_schemes_in_europe_201703.pdf</p>	<p>Sagatavot: 31.03.21</p> <p>Impl: 01.04.21</p>
Bioloģiskās daudzveidības aizsardzība un finansēšana			
67)	Ungārija nodrošina, ka saskaņā ar Direktīvas 92/43 / EEK par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību 8. pantu 2021. – 2027. Gadam ir izveidota prioritāra rīcības sistēma, un tā pilnībā atbalsta tās īstenošanu ar visiem resursiem.	<p>Direktīva 92/43 / EEK (Pašreizējā konsolidētā versija: 01.07.2013): https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/XT/PDF/?uri=CELEX:31992L0043&from=EN</p>	
68)	Ungārija palielinās aizsargājamo teritoriju īpatsvaru no pašreizējiem 9,13% (ieskaitot 1,28% stingri aizsargājamās teritorijas) līdz vismaz 12%, izmantojot Nacionālā ekoloģiskā tīkla pamatplatības un ekoloģiskos koridorus, kā arī iekļaujot vecos apgabalus. vietējie meži, kuriem nav meža	<p>Plašāka informācija par aizsargājamo teritoriju vērtībām un ieguvumiem šeit: Anu Press (2015) Aizsargāto teritoriju pārvaldība un pārvaldība, 6. nodaļa: Aizsargājamo teritoriju vērtības un ieguvumi</p> <p>http://press-files.anu.edu.au/downloads/press/p312491/pdf/CHAP</p>	

	ražošanas mērķa (apmēram 100 000 hektāru). Tajā pašā laikā Ungārija nodrošina atbilstošu pārvaldību, palielinot Nacionālo parku direkciju finansēšanas avotus, un novērš parku reindžeru trūkumu.	TER6.pdf	
69)	Ungārija vienlīdz pastiprina institucionālo dabas aizsardzības sistēmu centrālā, reģionālā un vietējā līmenī un galīgi nodrošina to institucionālo finansiālo autonomiju.	Lēmums 27/2017. (X. 25.) Ungārijas Konstitucionālās tiesas lēmumu http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/dab43af17a5ffdd9c1258081005e0c4a/\$FILE/27_2017%20AB%20hat%C3%A1rozat.pdf	
70)	Ungārija ievieš tiesiskās garantijas, lai nodrošinātu, ka (a) valsts īpašumā esošās aizsargājamās teritorijas paliek valsts subjektu (piemēram, Nacionālo parku) īpašumā un pārvaldībā, vai (b) ka visi attiecīgie un nepieciešamie zemes izmantošanas noteikumi ir iekļauti nomas līgumos vai ka (c) visi valstij piederošo aizsargājamo teritoriju aizsardzības pasākumi tiek pastāvīgi un pastāvīgi atbalstīti, ja tos pārdod privātām struktūrām.	Lēmums 27/2017. (X. 25.) Ungārijas Konstitucionālās tiesas lēmumu http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/dab43af17a5ffdd9c1258081005e0c4a/\$FILE/27_2017%20AB%20hat%C3%A1rozat.pdf	
71)	Ungārija nodrošina pietiekamus un stabilus finansēšanas nosacījumus, lai izpildītu ES Dabas direktīvu uzraudzības un pārvaldības pienākumus saistībā ar sugu un biotopu aizsardzības stāvokļa novērtēšanu, uzturēšanu vai uzlabošanu; tas ietver biotisko informācijas sistēmu un nozaru datu koplietošanas un pieejamības uzlabošanu, dabas stāvokļa un tendenču apmaiņu ar plašu sabiedrības loku.	(2011) <i>Ieguldījumi Natura 2000, Eiropas Savienība</i> https://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/financing/docs/financing_natura2000.pdf	
72)	Budžeta finansējums Nacionālo parku direkcijām tiek palielināts, lai mazinātu vajadzību pēc būtiskas ieņēmumu palielināšanas darbības, kas varētu būt pretrunā ar bioloģiskās daudzveidības mērķiem.	Nacionālo parku direktorātu budžets kopš 2008. gada ir palielinājies, un ievērojama daļa (gandrīz 60%) tiek iegūti no pašu ieņēmumiem (4,1 miljards HUF 2016. gadā). Direkcijas gūst ieņēmumus no aizsargājamās zemes izmantošanas videi draudzīgai lauksaimniecībai, tostarp kultūrām un mājlopiem, kā arī ekotūrismam. Vides grupas tomēr ir paudušas bažas, ka direktorātu atkarība no pašu	

		<p>avotu ieņēmumiem izkropļo lēmumu pieņemšanu, dodot priekšroku ienākumus veidojošām darbībām, nevis dabas aizsardzībai (WWF Hungary et al., 2015). ESAO vides veiktspējas pārskatā minētais jautājums par Ungāriju: OECD bibliotēka, OECD Environmental Performance Reviews: Hungary (2018), 5. nodaļa: Bioloģiskā daudzveidība</p> <p>https://www.oecd-ilibrary.org/sites/9789264298613-en/1/2/3/2/index.html?itemId=/content/publication/9789264298613-en&_csp_=913194f2754f6aab1e0f697dc0a04625&itemIGO=et</p>	
73)	Dabas aizsardzības departamentiem jāparedz īpaši budžeti, lai uzlabotu finansējuma paredzamību un samazinātu īstermiņa prioritāšu maiņas risku.	<p>ESAO (2007), Rokasgrāmata vides projektu novērtēšanai, ko finansē no valsts līdzekļiem, Vides finanses</p> <p>https://www.oecd.org/environment/outreach/38786197.pdf</p>	
74)	Ungārija nodrošina, ka tiek veikti pasākumi, lai uzlabotu apdraudēto sugu aizsardzības statusu gan aizsargājamās teritorijās, gan ārpus tām, uzlabojot savvaļas dzīvnieku gaitenšus un ierobežojot infrastruktūras paplašināšanu, lai mazinātu dzīvotņu sadrumstalotību (īpaši augsnes aizzīmogošanu). Jāapsver iespēja izveidot biotopus, kas arī var palīdzēt mazināt sadrumstalotību.	<p>Plašāka informācija par biotopu sadrumstalotības sekām: AAAS (2015) Biotopu sadrumstalotība un tās ilgstošā ietekme uz Zemes ekosistēmām, Science Advances</p> <p>https://advances.sciencemag.org/content/1/2/e1500052.full</p> <p>Biotopu sadrumstalotība ir jautājums, kas minēts ESAO vides veiktspējas pārskatā par Ungāriju: OECD bibliotēka, OECD Environmental Performance Reviews: Hungary (2018), 5. nodaļa: Bioloģiskā daudzveidība</p> <p>https://www.oecd-ilibrary.org/sites/9789264298613-en/1/2/3/2/index.html?itemId=/content/publication/9789264298613-en&_csp_=913194f2754f6aab1e0f697dc0a04625&itemIGO=et</p> <p>EK (2014) Zinātne par vides politiku: dzīvotņu pakāpieni palīdz mazināt sadrumstalotības negatīvo ietekmi, Journal of Applied Ecology</p> <p>https://ec.europa.eu/environment/integration/research/newsalert/pdf/368na5_en.pdf</p>	
75)	Ungārija labāk ickļaus	(2011) Ieguldījumi Natura 2000,	

	<p>aizsargājamo teritoriju un Natura 2000 teritoriju pārvaldības efektivitātes novērtējumus esošajā valsts bioloģiskās daudzveidības uzraudzības sistēmā, lai efektīvāk izsekotu dabas aizsardzības iejaukšanās sekas. Būtiski jāpaplašina gan vadības efektivitātes novērtējumu biežums, gan ģeogrāfiskais apjoms. Turklāt Ungārija veic derīgus šādu aizsargājamo teritoriju pārvaldības efektivitātes novērtējumu novērtējumus un secinājumus nākamajos plānošanas un lēmumu pieņemšanas ciklos.</p>	<p>Eiropas Savienība https://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/financing/docs/financing_natura2000.pdf</p>	
76)	<p>Ungārija pakāpeniski ieviesīs labāko praksi, ko sniegusi Eiropas Komisija lai neatkārtotos augsnes plombēšana. Zaļā infrastruktūra (GI) un uz dabu balstīti risinājumi (NbS) ir neatņemama augsnes blīvēšanas risinājuma sastāvdaļa. ĢIN un NbS piemērošana augsnes blīvēšanai pilsētu apstākļos dod papildu priekšrocības, piemēram, siltuma salu ietekmes samazināšanās, palielināta noturība un pielāgošanās klimatam, samazināti ārkārtīgi ar laika apstākļiem saistīti riski un kaitējums.</p>	<p>Labākā prakse augsnes blīvēšanas ierobežošanai: EK vide, augsne: Pārskats par labāko praksi augsnes blīvēšanas ierobežošanai vai tās seku mazināšanai ES-27 https://ec.europa.eu/environment/soil/sealing.htm Augsnes blīvēšana izraisa neatgriezenisku augsnes ekoloģisko funkciju zudumu; tāpēc ir jāierobežo tā paplašināšanās.</p>	
77)	<p>Nacionālā ekoloģiskā tīkla zonas instrumenta un citas telpiskās plānošanas politikas efektivitāti uzlabos, izstrādājot reģionālā līmeņa bioloģiskās daudzveidības rādītājus un izmantojot bioloģiskās daudzveidības ekspertus, lai atbalstītu pamatotus lēmumus (izmantojot Eiropas bioloģiskās daudzveidības rādītāju sistēmu BISE).</p>	<p>Saite uz BISE vietni: https://biodiversity.europa.eu</p>	
78)	<p>Ungārija aizliedz vietējo koku sugu izciršanu biomasai un izmanto tikai vietējās sugas. Ungārija pārdomās savu nostāju par meža biomasas sadedzināšanu kopumā un saskaņos savu mērķa daļu ar saistībām un mērķiem atjaunojamās enerģijas un emisiju samazināšanas jomā.</p>	<p>NVO nostāja meža biomasas jomā: (2020) Vēstule viceprezidentam Fransam Timmermansam http://www.ceeweb.org/ngo-biomass-letter-to-vice-president-frans-timmermans-may-15-2020/</p>	
79)	<p>Ungārija īsteno augsnes ilgtspējīgu izmantošanu</p>	<p>Augsne ir otra lielākā oglekļa izlietne pasaulē aiz okeāniem.</p>	

	<p>būvniecības projektos un jo īpaši ieguves rūpniecībā. Tas nozīmē novērst turpmāku augsnes degradāciju un saglabāt tās funkcijas, kā arī atjaunot degradētās augsnes. Ungārija nosaka brīvprātīgus zemes degradācijas neitralitātes mērķus, kas saskaņoti ar UNCCD mehānismu un ES Augsnes tematisko stratēģiju.</p>	<p>Zemes degradācijas neitralitātes mērķa noteikšanas programma: UNCCD, LDN mērķa iestatīšanas programma</p> <p>https://www.unccd.int/actions/ldn-target-setting-programme</p>	
80)	<p>Ungārija nodrošina efektīvāku ekoloģisko koridoru, ainavu caurlaidības un ilgtspējīgas zemes izmantošanas saglabāšanu (samazina un aptur bioloģiski aktīvo teritoriju izmantošanu), cita starpā pieņemot jaunus normatīvos aktus saskaņā ar ES Bioloģiskās daudzveidības stratēģiju 2030. gadam, izmantojot likuma atļauju. Nr. 53 par dabas aizsardzību, lai mazinātu biotopu sadrumstalotības sekas.</p>	<p>Ir jāpalielina sabiedrības, kā arī valsts amatpersonu informētība par ekoloģisko koridoru funkciju (piemēram, dzīvnieku brīva pārvietošanās pa ainavu) aizsardzības nozīmi un par to, kā šīs funkcijas atspoguļo ekosistēmas pakalpojumus nākotnē.</p> <p>Kaut arī noteikts regulējums jau ir spēkā (Teritorijas plānošanas likums - 2018. gada likums Nr. 139), ekoloģisko koridoru zonām ir nepieciešama stingrāka recepte vai, alternatīvi, pamatojoties uz Dabas aizsardzības likuma (1996. gada Likums Nr. 53, 53, 53) atļauju. § (5) - (6)), varētu tikt paziņoti īpaši noteikumi par ekoloģiskajiem koridoriem.</p>	
81)	<p>Ungārija izvairās no zaļo zonu iznīcināšanas un biotopu sadrumstalotības, tostarp apgabalos, kuros nav oficiālas aizsardzības.</p>	<p>Zaļās zonas ir būtiskas, lai samazinātu siltumu un piesārņojumu (Deivida Suzuki fonds (2015). Zaļās telpas ietekme uz siltuma un gaisa piesārņojumu pilsētu kopienās: meta-stāstošs sistemātisks pārskats https://davidssuzuki.org/wp-content/uploads/2017/09/impact-green-space-heat-air-pollution-urban-communities.pdf), un tas arī uzlabo iedzīvotāju veselību (NRPA (2017) Mazo parku un zaļo zonu, veselības un labsajūtas ieguvumi veselībai https://www.nrpa.org/parks-recreation-magazine/2017/april/the-health-benefits-of-small-parks-and-green-spaces/). Turklāt pilsētas teritoriju apzaļumošana ir viens no Eiropas zaļās vienošanās mērķiem.</p>	
82)	<p>Tiks paplašināta vietējo sugu apmežošanas ārpus aizsargājamām teritorijām. Ungārija arī palielina meža uzņēmumu ilgtspējības</p>	<p>Plašāka informācija par ilgtspējīgu mežu apsaimniekošanu: PEFC, Kas ir ilgtspējīga mežu</p>	

	sertifikāciju un uztur ilgtspējīgas meža apsaimniekošanas mērķus.	apsaimniekošana? https://www.pefc.org/what-we-do/our-approach/what-is-sustainable-forest-management Labas prakses piemērs: CBD (2019) Ilgtspējīga mežu apsaimniekošana, bioloģiskā daudzveidība un iztika: labas prakses ceļvedis. Monreāla https://www.cbd.int/development/doc/cbd-good-practice-guide-forestry-booklet-web-en.pdf	
83)	Valdība turpina atbalstīt ekosistēmu un ekosistēmu pakalpojumu kartēšanu un novērtēšanu, kā arī dabas kapitāla uzskaites sistēmu novērtēšanu un attīstību, pakāpeniski ieviešot tos lēmumu pieņemšanas procesos, grāmatvedības un ziņošanas sistēmās.	ES bioloģiskās daudzveidības stratēģijas līdz 2020. gadam 2. mērķis ir vērsts uz zināšanu uzlabošanu par ekosistēmām un to pakalpojumiem, ietverot kartēšanu, pakalpojumu valsts un ekonomiskās vērtības novērtēšanu un šo vērtību integrācijas veicināšanu grāmatvedības un ziņošanas sistēmās. ES bioloģiskās daudzveidības stratēģijā līdz 2030. gadam ir uzsvēta arī ekosistēmas pakalpojumu uzturēšanas un uzlabošanas nozīme, jo tiem ir liela nozīme vairākās ekonomikas nozarēs.	
84)	Ietekmes uz vidi novērtējums (IVN) un atbilstošs monitorings tiek pienācīgi veikts visos ieguves darbības posmos (izpēte, projekta izstrāde, raktuvju darbība un raktuvju slēgšana).	Plašāka informācija par IVN: EK, Ietekmes uz vidi novērtējums - IVN https://ec.europa.eu/environment/cia/cia-legalcontext.htm	
85)	Ungārija nodrošina apmešanās vietu atjaunošanas un ekonomikas attīstības ietvaros kaitējumu novēršanu piesārņotajām teritorijām, kas saistītas ar ieguldījumiem degradētajos laukos.	Viens no galvenajiem brūno iesniegto investīciju izaicinājumiem ir tas, ka vides piesārņojuma apmērs noteiktā apgabalā ne vienmēr ir skaidrs vai ir droši zināms, un daudzos gadījumos nav zināms, vai pastāv turpmāka piesārņojuma iespējamība. Daļēji tas ir iemesls, kāpēc investoru interese par brūno lauku teritorijām joprojām ir zema, un priekšroka bieži tiek dota ieguldījumiem zaļā laukā. Uzdevumi un pienākumi, kas saistīti ar attīrīšanu, var būt pārāk apgrūtināši, ņemot vērā ekspertu zināšanas un izmaksas iesaistītajām personām. Rehabilitācijas izmaksas	

		<p>(atkarībā no piesārņojuma) var būt ievērojamas. Turklāt bieži vien neskaidrā īpašumtiesību struktūra var būt vēl sarežģītāks faktors. Papildus īpašumtiesībām problēma ir arī (dažādu) privātīpašumā esošu blakus esošo teritoriju sadrumstalotība.</p> <p>ES finansētās programmas Ungārijā (piemēram, KEOP ietvaros) ir risinājušas šo problēmu, un ir ļoti ieteicams turpināt un stimulēt šādu darbu. Lai nodrošinātu, ka nekustamā īpašuma attīstība, neatkarīgi no tā, vai tā ir dzīvojamās ēkas, biroju ēkas vai jauns kultūras rajons, neatņem zaļo zonu no pilsētas iedzīvotājiem (īpaši blīvi apdzīvotās pilsētu teritorijās), būtu svarīgi maksimāli izmantot pieejamās degradēto teritoriju jaudas. .</p>	
86)	Izveidojot digitālās savienojamības infrastruktūru, rūpīgi jāņem vērā koki un veģetācija. Veģetāciju var sagriezt tikai tad, ja no tā nevar izvairīties, un tikai ārpus veģetācijas perioda.	Digitālās savienojamības infrastruktūras pavairošana un izplatīšana, jo īpaši pilsētu apstākļos, bieži vien nozīmē ievērojamu koku un veģetācijas atzarošanu vai nociršanu tuvumā. Šādu atzarošanu varētu izvairīties, labāk plānojot stiepļu maršrutus. Kokus vajadzētu apgriezt tikai pēc veģetācijas perioda, lai izvairītos no ilgstoša un neatgriezeniska kaitējuma kokiem.	
87)	Valdība garantē, ka lauksaimnieki ievēro Luksemburgas nolīgumu (2003. gada jūnijs).	Luksemburgas nolīgums vides, veselības un dzīvnieku labturības jomā bija izveidojis noteikumu kopumu (noteikumu kopumu, kas pazīstams kā "savstarpēja atbilstība") kā ilgtspējīgas lauksaimniecības perspektīvu ilgtermiņā.	
88)	Valdība paplašinās Nacionālo bioloģiskās daudzveidības stratēģiju, iekļaujot tajā īpašas saistības un rādītājus, kas saistīti ar enerģētiku, transportu, tūrismu, rūpniecību un kalnrūpniecību; uzlabot politikas saskaņotību un savstarpēju sasaisti ar nozaru stratēģijām un plāniem; nodrošināt skaidru atbildību par mērķu sasniegšanu; noteikt finanšu un cilvēkresursus īpašām darbībām mērķu sasniegšanai.	Salīdzinoši visaptveroša un vērienīga stratēģija uzlabo iepriekšējo versiju, kurai nebija izmērāmu mērķu. Tomēr saskaņā ar ESAO Ungārijas vides veiktspējas pārskatu (2018) stratēģijai varētu būt ciešākas saiknes ar nozarēm ārpus lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības. Stratēģija neietekmē citas ministrijas, izņemot Zemkopības ministriju	

		<p>(kas tagad ir atbildīga par bioloģisko daudzveidību, lauksaimniecību, mežsaimniecību un zivsaimniecību). Paredzams, ka nacionālās bioloģiskās daudzveidības stratēģijas starpposma novērtējums 2018. gadā norāda uz progresu īstenošanā.</p> <p>Vairāk nekā 80% kopienas nozīmes biotopu un 62% sugu paliek nelabvēlīgā stāvoklī. Ir vajadzīgi papildu pasākumi, lai mazinātu spiedienu uz bioloģisko daudzveidību, ko rada zemes izmantojuma maiņa, biotopu sadrumstalotība, piesārņojums, invazīvas sugas un klimata pārmaiņas. Neskatoties uz to iekļaušanu bioloģiskās daudzveidības stratēģijā, lauksaimniecības un mežsaimniecības nozares joprojām ir galvenie spiediena avoti. Uzmanība ir nepieciešama arī citās nozarēs, piemēram, enerģētikā, transportā, tūrismā un rūpniecībā. Lai ievērojami samazinātu bioloģiskās daudzveidības samazināšanās līmeni, būs svarīgi plašāk izmantot ekonomiskos instrumentus, uzlabot publisko finansējumu un no jauna pievērsties īstenošanai.</p>	
89)	<p>Ungārija apņemas atbalstīt pilsoniskās sabiedrības organizācijas dabas aizsardzības projekta īstenošanā, izveidojot pārredzamus un atbilstošus dotāciju mehānismus, kas neatkarīgi no ES projektu finansējuma, kā arī papildina to (piemēram, LIFE programma).</p>	<p>LIFE projekti tiek līdzfinansēti laikposmā no 2021. līdz 27. gadam ar 60% līdzfinansējuma likmi (75% prioritārajām jomām un sugām). Šisvar nostādīt pilsoniskās sabiedrības organizācijas Ungārijā nelabvēlīgā situācijā salīdzinājumā ar citām valstīm, ja vien valsts vai vietējās varas iestādes nevēlas papildināt pieejamo ES finansējumu. Citu atbilstošu dotāciju trūkums vides pilsoniskās sabiedrības organizācijām ir nopietns risks pilsoniskās sabiedrības pievienotās vērtības radīšanai dabas aizsardzībā un vides aizsardzībā Ungārijā.</p>	
90)	<p>Ungārija izstrādā valsts degradēto teritoriju programmu, lai ar ekonomiskiem instrumentiem un noteikumiem padarītu degradētās</p>	<p>Brūnā lauka vietas ir zemes platības, kas nav pārklātas ar zaļām virsmām un ir pasliktinājušās agrākas</p>	

	teritorijas konkurētspējīgākas, un tāpēc ieguldītājus mudina ieguldījumiem dot priekšroku degradēto teritoriju, nevis zaļo lauku teritorijām.	rūpnieciskas vai citas izmantošanas dēļ. Izstrādātāji piesardzīgi izturas pret degradēto teritoriju vietām, jo to izveidošana bieži ir daudz sarežģītāka un viņi nav pārliecināti par to, ko viņi atradīs. Tomēr šo degradēto teritoriju atdzīvināšana ir vienkāršs risinājums, lai izvairītos no zaļo lauku iznīcināšanas, un tas ir izdevīgi gan videi, gan pilsētu attīstībai. Tāpēc Ungārijai ir jāmudina investori, izmantojot valsts degradēto teritoriju programmu. Šī programma, piemēram, var nodrošināt nodokļu stimulus tīrīšanai, kas netiek maksāta tieši; Uzkopšanas izmaksas var pilnībā atskaitīt no nodokļa tajā gadā, kad tās radušās.	
Lauksaimniecība			
91)	Ungārija ievērojami palielinās bioloģiskās lauksaimniecības īpatsvaru (palielinot ES KLP paredzētajam ilgtspējīgai lauksaimniecības praksei paredzēto finansējumu un padarot vieglāku un pieejamāku pāreju uz bioloģisko lauksaimniecību)	Bioloģiskā lauksaimniecība varētu dot labumu bioloģiskajai daudzveidībai, jo tā var samazināt ķīmisko vai sintētisko mēslošanas līdzekļu vai pesticīdu lietošanu un ierobežot mājlopu blīvumu (lai gan kūtsmēsļu papildu izmantošana dažkārt var palielināt amonjaka emisijas un nitrātu izskalošanos). Tā ir arī Ungārijas ekonomiskā iespēja, ņemot vērā tirgus apstākļus Eiropā, esošos ierobežojumus ģenētiski modificētiem organismiem (GMO) un labvēlīgus klimatiskos un augsnes apstākļus bioloģiskajai lauksaimniecībai. Palielinot ilgtspējīgai lauksaimniecības praksei paredzēto finansējumu, palielināsies arī ieguldījumi, kā rezultātā primārie ražotāji pārstrādās “zaļo pievienoto vērtību”, kas padarītu lauksaimniecības nozari izturīgāku visā piegādes ķēdē. Tas atbilst arī mērķiem, kas izvirzīti stratēģijā “no zemes līdz galdam”.	
92)	Īsās piegādes ķēdes sistēmu izveide (vai uzturēšana) Ungārijai ir jāpiešķir par stratēģisku	Ieteikumi par turpmāko KLP un klimata politiku: EEB, ieteikumi par turpmāko	

	<p>prioritāti lauksaimniecībai un jārada pareizie stimuli lauksaimniekiem un visām ieinteresētajām personām, lai gūtu labumu no abpusējiem ieguvumiem vietējā ekonomikas attīstībā, klimata aizsardzībā, sociālajā iekļaušanā un nodarbinātības iespējām kā arī reģionālās un vietējās lauksaimniecības daudzveidības veicināšana. Nepieciešama arī īsās piegādes ķēdes sistēmu uzraudzība.</p>	<p>KLP un klimata politiku http://www.ceeweb.org/work-areas/priority-areas/agriculture-and-rural-development/an-avoidable-step-after-paris/an-avoidable-step-after-paris-resources/recommendations-nākotnes-ierobežošana-un-klimata-politika/</p>	
93)	<p>Ungārija lauksaimniecības tiešos maksājumus izmanto kā instrumentu, kas ļauj lauksaimniekiem veikt nepieciešamos pasākumus, lai panāktu lielāku ilgtspējību, un atalgot tos, kuri nodrošina vides veiktspēju, nodarbina darbu un piegādā sabiedriskos labumus.</p>		
94)	<p>Ungārija nodrošina, ka zaļināšanas noteikumi efektīvāk atbalsta bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu un dabas atjaunošanos. Vismaz 10% no lauksaimniecības zemes platības atdod dabai, palielinot zemes platību, kas izņemta no apstrādes, saglabājot dabiskos biotopus (piemēram, koku rindu, dzīvžogus, dīķus). Šādi noteikumi ir pamatprasības KLP subsīdiju saņemšanai.</p>	<p>BirdLife International, aizstāvēt ilgtspējīgu lauksaimniecību https://www.birdlife.org/europe-and-central-asia/programmes/nature-friendly-farming</p> <p>Viena no tiešo lauksaimniecības maksājumu galvenajām ekoloģiskajām sekām ir mikrotopu, piemēram, dzīvžogu, ziedu sloksņu vai dīķu, izžušana un liela mēroga monokultūru (agrotuksnešu) izplešanās. Iepriekšējie brīvprātīgie atbalsta elementi (piemēram, atbalsts tā sauktajiem neražojošajiem ieguldījumiem, piemēram, zālāju vai ūdens aiztures atļaušana) un ekoloģiski nozīmīgu teritoriju apzaļumošanas noteikumi (EFA) nav spējuši mainīt procesu. Nepieciešama stingrāka regulēšana. Tāpēc mēs iesakām vismaz 10% saimniecību atgriezties dabā bez kompromisiem kā vienu no pamatnosacījumiem atbalstam KLP ietvaros. Nevajadzētu būt atbrīvojumam no prasības un aizstāt ar citu praksi, piemēram, audzējot noteikta veida kultūru vai uzskaitot zemes gabalus, kas ir saskarē ar saimniecību.</p> <p>Šis pasākums ir īpaši svarīgs</p>	

		<p>saimniecībās, kas galvenokārt nodarbojas ar laukaugu ražošanu, kā arī apgabalos, kur pēdējās desmitgadēs ir pazuduši agroekoloģiskā tīkla elementi, un uz zemes, kas nav piemērota laukaugu audzēšanai, pamatojoties uz vietējiem apstākļiem, piemēram, teritorijās, kurās bieži applūst vai ir nelabvēlīgi augsnes apstākļi. Pētījumi ir parādījuši, ka vismaz 10-14% teritorijas atstāšana un neatgriezeniska noņemšana no produktīvas izmantošanas var palīdzēt atjaunot savvaļas dzīvniekus. Ir pierādīts, ka dabisko dzīvotņu struktūru atjaunošana pozitīvi ietekmē arī kultūraugu ražu, savukārt biotopu un sugu zudums ir saistīts ar ražas samazināšanos.</p> <p>Lauksaimnieki, kas saimnieko dabai draudzīgā veidā, var izpildīt prasības ar nelielu papildu piepūli, jo daudzos savas ekonomikas elementos tie jau nodrošina "vietu dabai".</p> <p>https://www.mme.hu/sites/default/files/binary_uploads/Cikkek/cikkek_2020/20201001_mme_ja_vaslatai_a_kozos_agrarpolitika_tervezeshez/helyet_a_termeszetnek_az_mme_javaslati_a_kozos_agrarpolitika_tervezes</p>	
95)	<p>Visiem lauksaimniecības maksājumiem saskaņā ar KLP Ungārija pastiprina nosacījumus, kas saistīti ar ūdens un augsnes aizsardzību.</p>	<p>Ekosistēmu integrēšana un veicināšana (un tiešo maksājumu pielāgošana tām) saskaņā ar KLP valsts stratēģisko plānu varētu veicināt gan ūdens, gan augsnes aizsardzību.</p> <p>Ekosistēmu izmantošanas ceļvedis jaunajā KLP: IFOAM ES (2020) Ekosistēmu izmantošana jaunajā ierobežojumā: vadošā iestāde vadošajām iestādēm</p> <p>https://ieep.eu/uploads/articles/attachments/ae96f339-9775-4980-b7a1-43767d1235cb/IEEP_FiBL_Eco-scheme_Guide_Final.pdf?v=63748547905</p> <p>Augsnes veselības politika KLP un Agrovides direktīvām: https://www.soilcare-project.eu/</p>	

		images/images/Policy_Briefs/Policy_brief1_SICS_Final.pdf	
96)	Ungārija efektīvi integrē ekosistēmas savā valsts KLP stratēģiskajā plānā, lai veicinātu KLP vides un klimata mērķu sasniegšanu. Valsts tiešo maksājumu aploknes cik vien iespējams novirza ekosistēmām, palīdzot lauksaimniekiem pāriet uz ilgtspējīgāku lauksaimniecības praksi un sistēmām.	Ekosistēmu izmantošanas ceļvedis jaunajā KLP: IFOAM ES (2020) Ekosistēmu izmantošana jaunajā ierobežojumā: vadošā iestāde vadošajām iestādēm https://ieep.eu/uploads/articles/attachments/ae96f339-9775-4980-b7a1-43767d1235cb/IEEP_FiBL_Eco-scheme_Guide_Final.pdf?v=63748547905	
97)	<p>(a) Lauksaimniecības nozarē tiek veikti papildu pasākumi, lai samazinātu amonjaka emisijas, ierobežotu pesticīdu lietošanu un ierobežotu applūstošās zemes kultivēšanu (šajās teritorijās ir iespējas paplašināt nodokļu un nodevu izmantošanu).</p> <p>(b) Ungārija lauksaimnieciskās SEG emisijas risina sistemātiskāk, piemēram, atbalstot un izglītojot lauksaimniekus lielākai agroekoloģiskās prakses integrācijai; nosakot vērienīgus mērķus krasai pārtikas atkritumu samazināšanai (jau saimniecībās); mājlopu skaita samazināšana; atbalstot lauksaimniekus, lai barības vielas optimāli pārvaldītu; ilgstošu zālāju aizsardzība un apsaimniekošana.</p>	<p>a) Amonjaka emisija ir viens no galvenajiem eitrofikācijas faktoriem Ungārijā. Amonjaka emisija, kaut arī ekonomikas lejupslīdes laikā tā samazinājās, līdz 2015. gadam gandrīz bija atgriezies 2005. gada līmenī. Tas Ungārijai apgrūtina ES mērķa sasniegšanu attiecībā uz amonjaku (-34% salīdzinājumā ar 2005. gada līmeni laikā no 2020. līdz 29. gadam). Arī applūdušās zemes apstrāde apdraud mitrājus (kas ir galvenās oglekļa izlietnes). Plašāka informācija par mitrāju priekšrocībām šeit: Springer Link (2012) Mitrāji, ogleklis un klimata pārmaiņas, Ainavu ekoloģija https://link.springer.com/article/10.1007/s10980-012-9758-8</p> <p>b) Īss politikas izklāsts par veidiem, kā ilgtspējīga pārtikas ražošana, pamatojoties uz agroekoloģiskajiem principiem, var izraisīt SEG emisiju samazināšanos: http://www.ceeweb.org/wp-content/uploads/EUKI_Project_brief_HU.pdf</p> <p>EEB, ieteikumi par turpmāko KLP un klimata politiku http://www.ceeweb.org/work-areas/priority-areas/agriculture-and-rural-development/an-avoidable-step-after-paris/an-avoidable-step-after-paris-resources/recommendations-nākotnes-ierobežošana-un-klimata</p>	<p>a)</p> <p>b)</p>

		politika /	
98)	<p>Ungārija 30% no visa valsts KLP budžeta atvēl maksājumiem ar mērķtiecīgām un pamatotām dabas aizsardzības saistībām, un recepšu efektivitātes uzraudzībai ir jāatvēr īpaši avoti. Ungārijai jācenšas panākt konkurētspējīgu dabai draudzīgu lauksaimniecību, jāpiešķir augsts maksājums par augsta līmeņa cerībām un prioritāte jāpiešķir zonālajām un horizontālajām programmām.</p> <p>2% no pasākumu finansējuma atvēl neatkarīgas zinātniskās uzraudzības finansēšanai,</p> <p>Politikas garantijām būtu arī jānodrošina, ka īpaši resursi kalpo vēlamo mērķu sasniegšanai; pārsmērīgās pieteikšanās gadījumā priekšroka jādod maksājumiem par augstāku dabai pievienoto vērtību.</p> <p>Agrovīdes shēmu gadījumā tiek garantēti maksājumi par tā sauktajām zonālajām programmām, kas nodrošina augstus dabas un vides aizsardzības standartus.</p>	<p>BirdLife International, aizstāvot ilgtspējīgu lauksaimniecību https://www.birdlife.org/europe-and-central-asia/programmes/nature-friendly-farming</p> <p>“Mērķtiecīgs un derīgs” nozīmē, ka pasākumu galvenais mērķis ir saglabāt bioloģisko daudzveidību, kuras efektivitāti ir pierādījuši pētījumi un praktiski piemēri. Tas viss, protams, būtu jāīsteno ekonomiski jēgpilnā veidā, taču ekonomiskie un efektivitātes apsvērumi nevar ignorēt aizsardzības apsvērumus. tādējādi</p> <p>Nepieciešams rezervēt 2%, lai finansētu neatkarīgu zinātnisko uzraudzību, lai kļūtu pārbaudāms, vai ieviešanā veicina bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu, vai pasākumi faktiski atbilst izvirzītajiem mērķiem un vai pasākumus, kas izrādās neefektīvi, var filtrēt un padarīt efektīvākus .</p> <p>https://www.mme.hu/sites/default/files/binary_uploads/Cikkek/cikkek_2020/20201001_mme_javaslati_a_kozos_agrarpolitika_tervezeshez/helyet_a_termeszetnek_az_mme_javaslati_a_kozos_agrarpolitika_tervezes</p>	
99)	<p>Ungārija nodrošina pārejas pasākumus pārejai uz agroekoloģisko lauksaimniecību ar pārejas posma maksājumiem, novēršot kaitīgas subsīdijas un izbeidzot pastāvīgas audzēšanas ierobežojumus.</p>	<p>BirdLife International, aizstāvot ilgtspējīgu lauksaimniecību https://www.birdlife.org/europe-and-central-asia/programmes/nature-friendly-farming</p> <p>Paralēli videi kaitīgu atbalsta veidu likvidēšanai ievieš pārejas pasākumus, lai palīdzētu lauksaimniekiem izveidot agroekoloģisko lauksaimniecības sistēmu atbilstoši vides nestspējai. Maksājumu summas nosaka tā, lai tās būtu salīdzināmas ar ienākumiem, ko nodrošina rūpnieciskā lauksaimniecība, tādējādi veicinot videi draudzīgu zemes</p>	

		<p>izmantošanu.</p> <p>Agroekoloģiskās sistēmas ar daudz zemāku ieguldījumu ražo varbūt nedaudz mazāk, bet augstākas kvalitātes produktus, daudzos gadījumos ar ievērojamu pievienoto vērtību, vienlaikus samazinot kaitīgo un dārgo ietekmi uz vidi. Labi pārejas piemēri var būt zālāju stādīšana, atbalsts bioloģiskajai lauksaimniecībai, pāreja uz pašbarību un vietējo, izturīgāko mājlopu audzēšana un reģionālo šķirņu audzēšana, kas iztur klimata pārmaiņu galējības.</p> <p>https://www.mme.hu/sites/default/files/binary_uploads/Cikkek/cikkek_2020/20201001_mme_javaslatai_a_kozos_agrarpolitika_tervezeshez/helyet_a_termeszettek_az_mme_javaslatai_a_kozos_agrarpolitika_tervezes</p>	
100)	<p>Ungārija dod priekšroku pievienotās vērtības bioloģiskajai lauksaimniecībai, nevis biodegvielas un biomasas ražošanai</p>	<p>Ungārija ir viena no lielākajām bioetanola ražotājām Eiropas Savienībā. Biodegviela un biomasas elektroenerģijas ražošana var veicināt lauksaimniecības paplašināšanos un tādējādi ietekmēt bioloģisko daudzveidību. Tāpēc Eiropas Komisija ir ieteikusi pakāpeniski pārtraukt tradicionālo biodegvielu pēc 2020. gada. Starptautiskā enerģētikas aģentūra savā 2017. gada pārskatā par Ungāriju paziņoja, ka valsts tuvojas biomasas ražošanas robežu sasniegšanai. Patiešām, meža stādījumu, kas paredzēti enerģijas izmantošanai, pieaugums nākotnē varētu negatīvi ietekmēt bioloģisko daudzveidību atkarībā no izmantotajām koku sugām un mežsaimniecības prakses.</p>	
101)	<p>Aizsargājamo teritoriju un Natura 2000 teritoriju saglabāšanai un pareizai apsaimniekošanai Ungārija izstrādā Natura 2000 zemes izmantošanas noteikumus citām zemes izmantošanas kategorijām, ne tikai zālājiem, lai panāktu atbilstību esošajiem un jaunajiem Natura 2000 zemes izmantošanas noteikumiem, kā</p>	<p>BirdLife International, aizstāvēt ilgtspējīgu lauksaimniecību https://www.birdlife.org/europe-and-central-asia/programmes/nature-friendly-farming</p> <p>Nepieciešamība pēc zemes un finansiāla atbalsta, ko rada lauksaimniecības zemes zaudēšana un palielināts</p>	

	<p>arī nodrošina nepieciešamos finanšu resursus kompensācijas maksājumiem.</p>	<p>pieprasījums pēc platībmaksājumiem, vairs nevajadzētu mazināt Natura 2000 teritorijām un mīkstinot spēkā esošos noteikumus par aizsargājamām teritorijām. Obligātie zemes izmantošanas noteikumi aizsargājamām un Natura 2000 teritorijām tagad papildina Natura 2000 uzturēšanas plānus, vai, ja tādu nav, dokumenti, kas satur Natura 2000 mērķus un prioritātes, sniedz pietiekamus norādījumus teritoriju dabas vērtību saglabāšanai un piemērotas zemes izmantošanas izvēlei. metodes.</p> <p>Pārskatiet, kur nepieciešams, izstrādājiet un stingri ievērojiet obligātos zemes izmantošanas noteikumus aizsargājamām un Natura 2000 teritorijām un paredz nepieciešamos kompensācijas maksājumus. Interaktīvā saskarnē izstrādāt un darīt pieejamus visu Natura 2000 teritoriju apsaimniekošanas plānus.</p> <p>https://www.mme.hu/sites/default/files/binary_uploads/Cikkek/cikkek_2020/20201001_mme_javaslati_a_kozos_agrarpolitika_tervezeshez/helyet_a_termeszetnek_az_mme_javaslati_a_kozos_agrarpolitika_tervezes</p>	
102)	<p>Ungārija nodrošina reģionālā lauksaimniecības ekspertu tīkla un konsultāciju uzlabošanu, kas nodrošina ilgtspējības zināšanas šajā jomā, ti, tieši lauksaimniekiem, tādējādi uzlabojot izglītību, zināšanas un zināšanu nodošanu. Turklāt tiek izstrādātas kontroles sistēmas, iesaistot visas attiecīgās organizācijas (piemēram, dabas aizsardzības pilsoniskās sabiedrības organizācijas, Nacionālā parka direkcijas, iestādes, Lauksaimniecības palāta, Ungārijas Valsts kase).</p>	<p>BirdLife International, aizstāvēt ilgtspējīgu lauksaimniecību https://www.birdlife.org/europe-and-central-asia/programmes/nature-friendly-farming</p> <p>Acīmredzams veids, kā pārstāvēt kopīgus dabas resursus, piemēram, augsnes veselību, klimata stabilitāti un saldūdens resursus, var būt ekspertu tīkls, lauka konsultanti un inspektori, kas atbalsta lauksaimniekus sadarbībā ar attiecīgajām profesionālajām organizācijām (dabas aizsardzība NVO, Nacionālā parka direktorāti, iestādes, Nacionālā parka</p>	

		<p>Lauksaimniecības kamera, Ungārijas Valsts kase).</p> <p>https://www.mme.hu/sites/default/files/binary_uploads/Cikkek/cikkek_2020/20201001_mme_ja_vaslatai_a_kozos_agrarpolitika_tervezeshez/helyet_a_termeszettek_az_mme_javaslati_a_kozos_agrarpolitika_tervezes</p>	
103)	<p>Ungārija nodrošina, ka politika, kas stimulē zemes izmantojuma izmaiņas klimata mazināšanai, piemēram, apmežošana, savos mērķos iekļauj bioloģisko daudzveidību un vides ilgtspēju, un to pamatā ir jau esošās bioloģiskās daudzveidības vērtības novērtējums vai nu plānošanā, vai projekta līmenī. Ekoloģiskie principi ir jāņem vērā mežsaimniecībā un lauksaimniecības zemju bioloģiskās daudzveidības (ainavas elementu) atjaunošanā, kā arī atjaunošanā.</p>	<p>Ir svarīgi izvairīties no seku mazināšanas pasākumiem, kuriem ir negatīva kompromiss ar citām vides dimensijām. Zemes izmantošanas izmaiņu īstenošana klimata mazināšanas pasākumiem kalpo ugunsgrēku un pārtuksnešošanās novēršanai, veicina bioloģisko daudzveidību, ietver ilgtspējīgu dabisko mežu apsaimniekošanu un veicina vides ieguvumus, piemēram, ūdens sistēmu aizsardzību un erozijas apkarošanu. Apmežošana jāveic ar vietējām sugām. Zemes izmantojuma maiņai klimata mazināšanas nolūkā būtu jāsniedz vairāki ekoloģiski un sociālie ieguvumi, kas pārsniedz CO2 piesaistīšanu.</p> <p>Ekosistēmu atjaunošana vai atbilstoša ainavu elementu apsaimniekošana lauksaimniecības zemēs ir abpusēji izdevīgi risinājumi, kas nodrošina dzīvotnes un palielina oglekļa uztveršanu. Politikas īss apraksts par veidiem, kā ilgtspējīga pārtikas ražošana, pamatojoties uz agroekoloģiskajiem principiem, var izraisīt SEG emisiju samazināšanos:</p> <p>http://www.ceeweb.org/wp-content/uploads/EUKI_Project_brief_HU.pdf</p>	
104)	<p>Ungārija pastiprina pasākumus saldūdens ieguves samazināšanai, uzlabojot ūdens izmantošanas efektivitāti apūdeņošanā un citā lauksaimniecības praksē</p>	<p>Izmantojot, piemēram, labāko pārvaldības praksi NIWA, ietekmes mazināšana un labākās prakses iespējas</p> <p>https://niwa.co.nz/our-science/freshwater/tools/kaitiaki_tools/land-</p>	

		use/agriculture/mitigation	
Ūdens apsaimniekošana			
105)	<p>Ungārija novērš paaugstinātu plūdu risku un no tā izrietošo ūdensapgādes un sanitārijas sistēmu neaizsargātību, uzlabojot inženiertehnisko un ūdenssaimniecības praksi, palielinot līdzekļus šajā jomā, lai sasniegtu Ūdens pamatdirektīvā noteikto labā stāvokļa / iespējamus mērķus.</p>	<p>ES Ūdens pamatdirektīva https://ec.europa.eu/environment/pubs/pdf/factsheets/wfd/en.pdf EK Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (2000), ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai ūdens politikas jomā https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:02000L0060-20141120&from=EN</p>	
106)	<p>Ungārija samazina izkliedēto ūdens piesārņojumu no lauksaimniecības, veicinot ilgtspējīgu mēslošanas līdzekļu izmantošanu. Papildus optimālai barības vielu pārvaldībai Ungārija mudina un stimulē tādu alternatīvu lauksaimniecības risinājumu un prakses integrāciju, kas palīdz samazināt izkliedēto ūdens un augsnes piesārņojumu ar pārmērīgu barības vielu daudzumu no mēslošanas līdzekļiem, piemēram, izmantojot sējas kultūras, augseku, stādot slāpekli piesaistošos pākšaugus, izveidojot mitrāju un kūdrāju utt. atjaunošana</p>	<p>Lai izpildītu šos kritērijus, Ungārija var ievērot Starptautisko rīcības kodeksu par mēslošanas līdzekļu ilgtspējīgu izmantošanu un apsaimniekošanu (http://www.fao.org/3/ca5253lv/CA5253LV.pdf) Ūdens piesārņojuma samazināšana ir nepieciešama, lai sasniegtu ūdens resursu ilgtspējīgu izmantošanu un aizsardzību, kas ir viens no klimata un vides mērķiem, kā noteikts Eiropas Parlamenta un Padomes 2020. gada 18. jūnija Regulā (ES) 2020/852 par ūdens resursu izveidi. sistēmu ilgtspējīgu ieguldījumu veicināšanai un ar ko groza Regulu (ES) 2019/2088 (“ES taksonomijas regula”). Augsnes veselības politika KLP un Agrovides direktīvām: https://www.soilcare-project.eu/images/images/Policy_Briefs/Policy_brief_1_SICS_Final.pdf.</p>	
107)	<p>Ungārija pierāda, ka pastāv ūdens cenu politika, kas nodrošina piemērotus stimulus efektīvai ūdens resursu izmantošanai lietotājiem un nodrošina dažādu ūdens lietotāju pietiekamu ieguldījumu ūdens pakalpojumu izmaksu atgūšanā ar ātrumu, kas noteikts apstiprinātajā upē Baseinu apsaimniekošanas plāns investīcijām, kuras atbalsta programmas.</p>	<p>Informācija par upju baseinu apsaimniekošanas plāna īstenošanu Ungārijā: EK Ungārija, vides ūdens, 2. UBVP (2016. – 2021. G.), 1. UBAP (2009. – 2015. G.) https://ec.europa.eu/environment/water/participation/map_mc/countries/hungary_en.htm</p>	
108)	<p>Vajadzības gadījumā Ungārija savā potenciālajā videi draudzīgo ieguldījumu plānā norāda norādes par iespējamām valsts</p>	<p>Nepieciešams atjaunināt nepieciešamo investīciju plānošanu ūdens un notekūdeņu nozarēs, lai palielinātu ūdens</p>	

	finansējuma avotiem, ja tas nepieciešams.	efektivitāti.	
109)	<p>Ungārija izveido valsts investīciju plānu, kurā ietverts Pilsētu notekūdeņu attīrīšanas direktīvas (UWWTD) 91/271 / EEK un Dzeramā ūdens direktīvas (DWD) 98/83 / EK pašreizējā īstenošanas stāvokļa novērtējums un ieguldījumu novērtējums nepieciešami, lai atjaunotu esošo notekūdeņu un ūdensapgādes infrastruktūru, tostarp tīklus, pamatojoties uz to vecumu un nolietojuma plāniem.</p>	<p>Ungārijai ir jāatjauno esošā notekūdeņu un ūdensapgādes infrastruktūra, lai apmierinātu pastāvošo un nākotnes pieprasījumu, vienlaikus veicot dažādas ilgtspējīgas izmaiņas, piemēram, gruntsūdens līmeņa pazemināšanās, ezeru krātā ūdens daudzuma samazināšanās un upju nesasniedzšana jūrās, kā norādīts šajā dokumentā : Ūdens drošība Eiropā, Donavas baseinā un Ungārijā http://www.bm-tt.hu/assets/letolt/secchal21/IjjasI_SomlyodiL_JozsaI_Securit_y_Challenges_in_the_21st_Century_web-19.pdf</p> <p>Pilsētu ūdens attīrīšanas direktīva: https://ec.europa.eu/environment/water/water-urbanwaste/index_en.html Dzeramā ūdens direktīva: https://ec.europa.eu/environment/water/water-drink/legislation_en.html</p> <p>Viedā ūdens apsaimniekošana ceļā uz ūdens ilgtspējīgiem tīkliem nākotnē: https://www.mdpi.com/2073-4441/12/1/58 SmartWater sistēmas ietvara pārdomāšana: pārskats https://www.mdpi.com/2073-4441/12/2/412</p>	
110)	<p>Ungārija gūs panākumus ūdenssaimniecības digitalizācijas virzienā gan pilsētā (pēc “gudras pilsētas” koncepcijas), gan laukos (piemēram, attiecībā uz lauksaimniecības apūdeņošanu). Plašāka digitālo risinājumu izmantošana ūdens apsaimniekošanā var efektīvāk izraisīt ūdens kā būtiska resursa efektīvāku izmantošanu, izvairīties no ārkārtīgiem ar laika apstākļiem saistītiem riskiem un zaudējumiem un kopumā palielināt attiecīgo sociālo un ekonomisko sistēmu noturību.</p>	Tas pats.	
111)	<p>Ungārija savā valsts investīciju plānā identificē un plāno visas publiskās investīcijas, ieskaitot</p>	<p>Dzeramā ūdens direktīva (Padomes 1998. gada 3. novembra Direktīva 98/83 / EK</p>	

	<p>indikatīvu finanšu novērtējumu, kas vajadzīgs, lai panāktu atbilstību UWWTD, ieskaitot prioritāti attiecībā uz aglomerāciju lielumu un ietekmi uz vidi, ieguldījumus sadalot katrai notekūdeņu aglomerācijai. . Tai arī jāievieš DWD direktīva par dzeramo ūdeni 98/83 / EK un jāatbilst vajadzībām, kas izriet no ierosinātās pārstrādāšanas (COM (2017) 753 final).</p>	<p>par dzeramā ūdens kvalitāti): https://ec.europa.eu/environment/water/water-drink/legislation_en.html</p>	
112)	<p>Valdība nodrošina Pilsētu notekūdeņu attīrīšanas direktīvas ieviešanu visām aglomerācijām, kā arī Dzeramā ūdens direktīvu un turpina noteikt prioritāti ieguldījumiem UWWT iekārtās.</p>	<p>Pilsētu ūdens attīrīšanas direktīva: https://ec.europa.eu/environment/water/water-urbanwaste/index_en.html Dzeramā ūdens direktīva: https://ec.europa.eu/environment/water/water-drink/legislation_en.html</p>	
113)	<p>Palielina to iedzīvotāju daļu, kas saistīti ar sanitārijas infrastruktūru, un uzlabo piekļuvi dzeramajam ūdenim, kas pilnībā atbilst ES prasībām.</p>	<p>Dzeramā ūdens direktīva: https://ec.europa.eu/environment/water/water-drink/legislation_en.html</p>	
114)	<p>Ungārija integrēto ūdenssaimniecību nosaka par stratēģisku prioritāti un paradigmatiskas izmaiņas ūdens apsaimniekošanā. Ungārija ievieš integrētas un ainavu mēroga pārvaldības sistēmas, izmantojot abpusēji izdevīgus risinājumus, par prioritāti izvirzot ūdens aizturi, nodrošinot ūdens vietu ainavā, pamatojoties uz spēju noturēt ūdeni, īpaši plūdu novēršanas gadījumā, izmantojot alternatīvas metodes (palienes paplašināšana, kur iespējams; regulāra ūdens pārnese uz palienēm; izplatītavu atvēršana; tradicionālo palieņu lauksaimniecības veidu atdzīvināšana utt.)</p>	<p>Integrētas ūdenssaimniecības ieviešana un vienādas nozīmes attieksme pret katras attiecīgās nozares aspektiem varētu radīt abpusēji izdevīgus risinājumus. Kopumā neviena no nozarēm nav pārāka par citām, šādu hierarhiju nevar secināt ne no vietējiem, ne no ES tiesību aktiem. Lai izlemtu, kurš aspekts ņems vērā noteiktu teritoriju, ir jāņem vērā individuālās iezīmes un problēmas, kā arī reālās sabiedrības intereses. prioritāte - aramzemes plūdu riska samazināšana ir privāta interese, bet palieņu dabas vērtību saglabāšana ir sabiedrības interesēs, savukārt apdzīvotas vietas plūdu aizsardzība, ja tā tieši kalpo dzīvības aizsardzībai, var uzskatīt par sevišķi svarīgām sabiedrības interesēm utt. http://www.ceeweb.org/wp-content/uploads/JVK_Natura_mcs_%C3%A1III_%C3%A1sfoglal_%C3%A1s_200622.pdf</p>	
115)	<p>Ir jāpastiprina centieni novērtēt</p>	<p>Daudzu upju un jo īpaši ezeru</p>	

	<p>visu ūdenstilpju stāvokli. Ungārija arī palielina pārlicību par statusa novērtēšanu un samazina nezināmā statusa īpatsvaru. Monitorings nodrošina pietiekamu laika izšķirtspēju un telpisko pārklājumu.</p>	<p>ekoloģiskās statujas Ungārijā nav zināmas. Šis datu trūkums ir jāatrisina. <i>2018, OECD Vides pārskatu pārskati: Ungārija</i></p>		
116)	<p>Ungārija efektīvāk integrēs dabas apsaimniekošanu un ekoloģiskos aspektus ūdens apsaimniekošanā un īstenošos tos operatīvo programmu plānošanas laikā.</p>	<p>Tā kā klimata pārmaiņu sekas, kas identificētas kā viens no galvenajiem bioloģiskās daudzveidības samazināšanās virzītājspēkiem, pasliktinās, ir nepieciešams nokrišņu sadalījuma galējais izplatījums telpā un laikā, ir jāpārskata ūdenssaimniecības prakse. Lai risinātu jaunus izaicinājumus, turpmākā ūdens apsaimniekošana, kuras pamatā ir pielāgošanās klimata pārmaiņām, būtu jāizstrādā kopā ar visām iesaistītajām nozarēm un sociālajiem dalībniekiem. Ūdens nozarei ir galvenā loma klimata noturības veicināšanā. Tomēr vēl viena atslēga elastīgai pielāgošanai klimata pārmaiņām ir dabas aizsardzība. Kaut arī ūdenssaimniecība attiecas uz visiem sabiedrības dalībniekiem, ja nav reālas sadarbības starp ūdens nozari un dabas aizsardzības nozari, tā nevar būt efektīva ilgtspējīgai pielāgošanai klimatam. Līdz ar jaunu izaicinājumu parādīšanos kļūst arvien skaidrāk, ka saglabāšanas aspektus nav iespējams integrēt pašreizējā ūdens apsaimniekošanas praksē, kas veicina kanalizāciju un kalpo galvenokārt privātām interesēm. http://www.ceeweb.org/wp-content/uploads/JVK_Natura_mcs_%C3%A1ll%C3%A1sfoglal%C3%A1s_200622.pdf</p>		
117)	<p>Zaļā infrastruktūra un uz dabu balstīti risinājumi jāintegrē Ungārijas ūdenssaimniecības risinājumos.</p>	<p>ĢIN un NbS var efektīvi veicināt paaugstinātu pielāgošanos klimata pārmaiņām, samazināt ārkārtēju ar laika apstākļiem saistītu risku un kaitējumu, kā arī labāk atdzist pilsētu vidi un palielināt pilsētu bioloģisko daudzveidību.</p> <p>Dabas risinājumi pilsētas ūdens apsaimniekošanai: IWA</p>		

		<p>Publishing (2020) Zilā - zaļā sistēma: Dabas risinājumu pārskats par pilsētas ūdens apsaimniekošanu Eiropas apļveida pilsētās: kritisks novērtējums, kas balstīts uz gadījumu izpēti un literatūru https://iwaponline.com/bgs/article/2/1/112/71868/A-review-of-nature-based-solutions-for-urban-water</p> <p>FAO ANO uz dabu balstīti risinājumi lauksaimniecības ūdens apsaimniekošanai un nodrošinātībai ar pārtiku https://www.preventionweb.net/publications/view/62867</p>	
118)	Maza mēroga ūdenssaimniecības infrastruktūrai ievieš klimata pielāgošanās kritērijus.	<p>Vairāk informācijas: WWC (2018) Ūdens infrastruktūra pielāgošanai klimatam: Iespēja palielināt finansējumu un finansējumu. Ziņot https://www.worldwatercouncil.org/sites/default/files/2019-12/WWC-Investing-in-Water-Infrastructure-for-Climate-Adaption_WEB.pdf</p>	
Energija			
119)	Ungārija katru gadu samazina enerģijas patēriņu vismaz par....	???	
120)	NECP (Nacionālais enerģētikas klimata plāns) nosaka vārienīgākus mērķus energoefektivitātes uzlabošanai un atjaunojamiem enerģijas avotiem.	<p>Pašreizējā NECP (https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/hu_final_ne_cp_main_en.pdf) ir diezgan vāja, kā tas tika norādīts arī Komisijas novērtējumā: <i>Ungārijas Nacionālā enerģētikas un klimata plāna projekta novērtējums, pievienojot dokumentu Komisijas ieteikums par Ungārijas integrētā nacionālā enerģētikas un klimata plāna projektu laika posmam no 2021. līdz 2030. gadam. Komisijas dienestu darba dokuments, {C (2019) 4417 final}, https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/hu_sw_d_en.pdf</i></p> <p><i>Komisijas 2019. gada 18. jūnija ieteikums par Ungārijas integrētā</i></p>	

		<p>nacionālā enerģētikas un klimata plāna projektu laika posmam no 2021. līdz 2030. gadam C / 2019/4417, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019H0903(17)&from=EN</p> <p>Vērienīgāka NECP palīdzēs samazināt Ungārijas enerģētisko atkarību un veicinās ieguldījumus ieguldījumos energoefektivitātē un atjaunojamās enerģijas avotos. Ir nepieciešams arī sasniegt Parīzes nolīguma mērķus, https://unfccc.int/process-and-meetings/the-paris-agreement/the-paris-agreement</p>	
121)	<p>Ungārija nodrošina, ka tiek veikti pasākumi atjaunojamo enerģijas avotu īpatsvara palielināšanai apkures un dzesēšanas nozarē par 1 procentpunktu gadā līdz 2030. gadam un nodrošina atbilstību 2020. gada nacionālajam atjaunojamo enerģijas avotu saistošajam mērķim un šai bāzes līnijai līdz 2030. gadam saskaņā ar pārstrādāšanu. Direktīvas 2009/28 / EK.</p>	<p>Direktīva 2009/28 / EK (pašreizējā konsolidētā versija: 05.10.2015.): https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32009L0028&from=EN</p> <p>Ir jāpanāk viens no septiņiem Eiropas pamatiniatīviem, kas noteikti paziņojumā par 2021. gada ilgtspējīgas izaugsmes stratēģiju, kura mērķis ir atbalstīt gandrīz 40% no atjaunojamās enerģijas ražošanas līdz 2030. gadam nepieciešamās 500 GW celtniecību un nozares integrāciju, atbalstīt nomaksu. no 6 GW elektrolizatora jaudas un 1 miljona tonnu atjaunojamā ūdeņraža ražošanas un transportēšanas visā ES līdz 2025. gadam.</p> <p>Vairāk informācijas šeit: EK apkure un dzesēšana. Fakti un skaitļi https://ec.europa.eu/energy/topics/energy-efficiency/heating-and-cooling_en</p>	
122)	<p>Ungārija nodrošina, ka tiek izstrādāti visaptveroši plāni, kuros aprakstītas valsts enerģētikas infrastruktūras prioritātes, kas satur pasākumus sociālās un ekonomiskās kohēzijas un vides aizsardzības mērķu sasniegšanai saskaņā ar Direktīvas 2009/72 / EK 3.10. Pantu un Direktīvas 2009/73</p>	<p>Direktīva 2009/72 / EK un Direktīva 2009/73 / EK (Pašreizējā konsolidētā versija: 23.05.2019): https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32009L0072&from=EN https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?</p>	

	<p>3.7. / EK. Šie pasākumi ietver līdzekļus cīņai pret klimata pārmaiņām elektroenerģijas efektivitātes jomā, tostarp pieprasījuma pārvaldības pasākumus. Šie pasākumi ietver arī atbilstošu ekonomisko stimulu nodrošināšanu, vajadzības gadījumā izmantojot visus esošos valsts un Kopienas instrumentus vajadzīgās tīkla infrastruktūras, tostarp starpsavienojumu jaudas, uzturēšanai un būvniecībai. Vajadzības gadījumā Ungārija veic pasākumus, lai optimizētu elektroenerģijas un gāzes izmantošanu, piemēram, Tādējādi Ungārija veic nepieciešamos tehniskos un institucionālos pasākumus, lai uzlabotu Ungārijas tīkla spēju integrēt no laika apstākļiem atkarīgus ģeneratorus.</p>	<p>uri=CELEX:32009L0073&from=EN</p> <p>Elektroenerģijas nozare ir viens no galvenajiem oglekļa dioksīda (CO₂) emisijas avotiem. Lai mazinātu klimata pārmaiņu ietekmi nākamajās desmitgadēs un lai sasniegtu Parīzes nolīguma mērķus, Ungārijai ir jāattīra no savas enerģijas sistēmas. Lai sasniegtu šo mērķi, enerģijas ražošanas sistēmām nepieciešama pāreja no lielas paļaušanās uz ogļu spēkstacijām uz zemu oglekļa emisiju enerģijas veidu. Pārejas plānošanas metodes piemērs ekonomikā ar zemu oglekļa emisiju līmeni: ScienceDirect (2018) Elektrotīkla plānošana, kas vērsta uz zemas oglekļa emisijas enerģijas pāreju. Globālā enerģijas savstarpējā savienošana https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2096511718300690</p> <p>Viedais tīkls ir elektroenerģijas tīkls, kas rentablā veidā var integrēt visu ar to saistīto lietotāju, tostarp ģeneratoru, patērētāju, kā arī to, kas gan ražo, gan patērē, rīcību un darbības, lai nodrošinātu ekonomiski efektīvu un ilgtspējīgu energosistēmu ar zemi zaudējumi un augsts kvalitātes līmenis, piegādes drošība un drošība. Tāpēc tas ir piemērots instruments, lai optimizētu elektroenerģijas un gāzes izmantošanu. Turklāt uz viedo tīklu un citiem atjaunojamās enerģijas tīkliem vai sistēmām var attiekties atjaunojamo enerģijas avotu finansēšanas mehānisms un / vai sadarbības mehānismi atjaunojamo enerģijas avotu jomā, un tādējādi tos var finansēt kā pārrobežu un daudzvalstu projektus un / vai IPCEI Eiropas intereses). Tīkla apzaļumošana. Pārskats par tīkla integrācijas jautājumiem https://greeningthegrid.org/quick-reads</p>	
123)	Tīks ieviests valsts stimul, lai	Vairāk informācijas šeit:	

	mazinātu šķēršļus iekļūšanai enerģijas tirgū un mudinātu ieguldītājus ieguldīt atjaunojamā enerģijā (īpaši ģeotermālajā).	ScienceDirect (2019) Pārvarot šķēršļus atjaunojamās enerģijas izmantošanā. Heliyon https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2405844018354240	
124)	Novērtējot dažādus enerģijas avotus (piemēram, ieguves, transporta un infrastruktūras ietekme), Ungārija nodrošina aprites cikla pieeju.	Tiek sagaidīti turpmāki ieguvumi videi un klimatam, mājokļiem un celtniecības materiāliem piemērojot dzīves cikla pieejas un uz aplveida sistēmām balstītu dizainu. Tas cita starpā ietver pielāgošanās spējas, kalpošanas laika pagarināšanu, pamestu vai neizmantotu ēku atkārtotu izmantošanu, noturību pret klimata pārmaiņām un katastrofām, demontāžu un atkārtotu montāžu, atkārtotu izmantošanu un pārstrādi, materiālu ar pārstrādātu saturu izmantošanu, dabā balstītu risinājumu izmantošanu (piemēram, zaļus jumtus), zaļas sienas, zaļa un zila infrastruktūra, lai apkarotu karstuma viļņus un samazinātu plūdu plūdus, saglabājot un atkārtoti izmantojot ūdeni), kā arī atjaunojot pamestās vai piesārņotās degradētās teritorijas.	
125)	Ungārijas valdība padara pieejamu vēja enerģijas tirgu, atbrīvojot nosacījumus īpašas licences iegūšanai vēja ģeneratoru staciju ieviešanai. Nosacījumiem jābūt sasniedzamiem un reāliem.	Mūsdienās nav iespējams ievērot pašreizējos nosacījumus, kas var izskaidrot faktu, ka šādas licences nav izsniegtas ilgāk par 10 gadiem. Vēja enerģija tomēr ir viens no svarīgākajiem atjaunojamo enerģijas avotu avotiem, un tā var būt spēcīgs faktors, lai veicinātu lauku attīstību.	
126)	Ungārija ievieš pārredzamas atjaunojamās enerģijas atbalsta shēmas, kas nozīmē, ka informācija par atbalsta pasākumiem ir pieejama visiem attiecīgajiem dalībniekiem (patērētājiem, celtniekiem, uzstādītājiem, arhitektiem un apkures, dzesēšanas un elektrības iekārtu un sistēmu, kā arī ar transportlīdzekli saderīgu transportlīdzekļu piegādātājiem). no atjaunojamiem avotiem iegūtas enerģijas izmantošana utt.) saskaņā ar Direktīvas 2009/28 / EK 14. panta 1.	Direktīva 2009/28 / EK (pašreizējā konsolidētā versija: 05.10.2015.): https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32009L0028&from=EN	

	punktu, 16. panta 2. punktu un 16. panta 3. punktu.		
127)	Ungārija piešķir prioritāti tīkla piekļuvei vai garantētai piekļuvei un prioritātei atjaunojamās enerģijas piegādē, kā arī standarta noteikumiem attiecībā uz publiski publiskotu tehnisko pielāgojumu izmaksu segšanu un sadali. Tas nozīmē, ka valstu pārvades sistēmu operatori un sadales sistēmu operatori izstrādā un publicē savus standarta noteikumus par tehnisko pielāgojumu izmaksu segšanu un sadali. Šie pasākumi ir saderīgi ar Direktīvas 2009/28 / EK 14. panta 1. punktu, 16. panta 2. punktu un 16. panta 3. punktu.	Direktīva 2009/28 / EK (pašreizējā konsolidētā versija: 05.10.2015.): https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32009L0028&from=EN Ilgtspējīgākai energosistēmai nepieciešama skaidra valdības īstenota stratēģija, lai paātrinātu tīkla interaktīvo atjaunojamo energoresursu izplatīto paaudžu izaugsmi, īpaši Ungārijā, kur atjaunojamā enerģija joprojām ir niecīga. Tas prasa arī skaidru politikas pamatu, lai nodrošinātu, ka stimuli ieguldījumiem izraisa tos ieguldījumus, kas nodrošina vislielāko efektivitātes pieaugumu.	
128)	Ungārija nodrošina, ka energoefektivitāte vienmēr tiek prioritizēta salīdzinājumā ar jauniem enerģijas ražošanas un pārvades projektiem gan valsts mērogā, gan vietējā mērogā.	https://ec.europa.eu/energy/topics/energy-efficiency/targets-directive-and-rules/energy-efficiency-directive_en	
129)	Ievieš pasākumus, lai nodrošinātu patērētāju tiesību un atjaunojamās enerģijas kopienu tiesību pienācīgu īstenošanu saskaņā ar Tīras enerģijas paketi.	Tas nodrošinās patērētājiem iespēju būt aktīviem, piedalīties elastības vai energoefektivitātes shēmās un saņemt juridisku atzīšanu. Tīra gaisa enerģijas pakete: EK enerģija. Tīra enerģija visiem eiropiešiem https://ec.europa.eu/energy/topics/energy-strategy/clean-energy-all-europeans_en	
130)	Ungārija mudina veidot koģenerācijas blokus, lai tie atbilstu ekonomiski pamatotajām prasībām pēc lietderīgās siltuma jaudas un izvairītos no vairāk siltuma nekā lietderīgā siltuma ražošanas. Ungārija samazina normatīvos un neregulējošos šķēršļus koģenerācijas pieaugumam. Atbalsts koģenerācijai ir balstīts uz lietderīgā siltuma pieprasījumu un primārās enerģijas ietaupījumu saskaņā ar Direktīvas 2012/27 / ES par energoefektivitāti 7. panta 1. punktu un 9. panta 1. punkta a)	Direktīva 2012/27 / ES par energoefektivitāti (Pašreizējā konsolidētā versija: 01.01.2020): https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32012L0027&from=EN Koģenerācija (koģenerācija jeb koģenerācija) ir vienlaicīga elektroenerģijas un siltuma ražošana. Koģenerācijas galvenais un pamatprincips ir tāds, ka, lai maksimizētu daudzos ieguvumus, kas no tā rodas, sistēmām jābūt balstītām uz lietojuma siltuma pieprasījumu. Tā var būt atsevišķa ēka,	

	un b) apakšpunktu.	rūpniecības rūpnīca vai pilsēta, ko apkalpo centralizētā siltumapgāde / dzesēšana. Izmantojot siltumu, koģenerācijas staciju efektivitāte var sasniegt pat 90% vai vairāk. Koģenerācija var piedāvāt enerģijas ietaupījumu līdz 40% vai pat vairāk, salīdzinot ar elektroenerģijas un siltuma piegādi no parastajām elektrostacijām un katliem.	
131)	Investīcijas kombinētās siltuma un elektroenerģijas (CHP) un centralizētās siltumapgādes un dzesēšanas sistēmās balstās uz tā saukto lietderīgā siltuma pieprasījumu. Tas nozīmē, ka Ungārija vispirms veic ieguldījumus EE uzlabošanā un enerģijas pieprasījuma samazināšanā, un otrajā posmā tikai atlikušais siltuma pieprasījums ir pamats ieguldījumiem koģenerācijā un centralizētajā siltumapgādē. Lai to pareizi sasniegtu, ieguldījumiem jābūt daļai no vispārējās saskaņotas zema oglekļa satura stratēģijas.	Jautājums, kas minēts Vadlīniju par Eiropas strukturālo un investīciju fondu ex ante nosacījumiem II daļā: https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/2014/eac_guidance_esif_part2_en.pdf	
132)	Ungārija sniedz pierādījumus tam, ka attiecīgā gadījumā galalietotājiem skaidrā un saprotamā veidā viņu rēķinos, līgumos, darījumos un / vai kvītīs izplatīšanas stacijās ir pieejama šāda informācija: faktiskās enerģijas patēriņš; galapatērētāja pašreizējā enerģijas patēriņa salīdzinājumi ar patēriņu tajā pašā periodā iepriekšējā gadā, kontaktinformācija (patērētāju organizācijas, enerģijas aģentūras vai līdzīgas struktūras, ieskaitot vietņu adreses), lai iegūtu informāciju par pieejamajiem energoefektivitātes uzlabošanas pasākumiem utt.	Direktīva 2012/27 / ES (pašreizējā konsolidētā versija: 01.01.2020): https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32012L0027&from=EN	
133)	Ungārija veic pasākumus, kas atbilst Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai 2012/27 / ES par enerģijas galapatēriņa efektivitāti un energopakalpojumiem, lai nodrošinātu individuālu skaitītāju piegādi galapatērētājiem, ciktāl tas ir tehniski iespējams,	???	

	finansiāli pamatoti un proporcionāli potenciālajam enerģijas ietaupījumam.		
134)	<p>Ungārija veic pasākumus, kas atbilst Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai 2012/27 / ES par enerģijas galapatēriņa efektivitāti un energopakalpojumiem, lai nodrošinātu precīzu individuālu skaitītāju (vai viedo skaitītāju) izmantošanu un sniegtu informāciju par faktisko enerģijas patēriņu un faktiskais elektroenerģijas, dabasgāzes, centralizētās siltumapgādes / dzesēšanas un karstā ūdens izmantošanas laiks galapatērētājiem. Šos individuālos skaitītājus nodrošina jaunām ēkām vai ēkām, kurās notiek būtiska renovācija, vai, ja tas ir tehniski iespējams, ja pārējos gadījumos izmaksas ir proporcionālas potenciālajam enerģijas ietaupījumam.</p>	<p>Direktīva 2012/27 / ES (pašreizējā konsolidētā versija: 01.01.2020): https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32012L0027&from=EN</p> <p>Viedo skaitītāju priekšrocības videi: Viedā enerģija. Vai viedie skaitītāji palīdz videi? https://www.whatissmartenergy.org/faqs/do-smart-meters-help-the-environment</p>	
135)	<p>Valdība iesniedz katra reģiona mājokļu nozares diagnozi, sniedzot struktūrfondu 2014. – 2020. Gada perioda atsauksmes par mājokļu enerģētikas renovācijas finansēšanu ar ERAF finansējumu; reģiona sociālo un privāto dzīvojamo fondu uzskaitē, izskaidrojot abu krājumu vajadzības enerģijas atjaunošanas ziņā.</p>	<p>Tas ir nepieciešams, lai labi pamatotu nākotnes ēku renovācijas plānošanu.</p>	
136)	<p>Ungārija pieņem valsts ilgtermiņa renovācijas stratēģiju, lai atbalstītu dzīvojamo un nedzīvojamo ēku nacionālā krājuma atjaunošanu saskaņā ar Ēku energoefektivitātes direktīvas 2010/31 / ES (EPBD) un Energoefektivitātes direktīvas prasībām. 2012/27 / ES un Direktīvu, ar ko groza Ēku energoefektivitātes direktīvu (2018/844 / ES). Stratēģijā iekļauj atskaites punktus katram gadam līdz 2050. gadam, sniedz budžeta līdzekļu aprakstu un nosaka efektīvus mehānismus, lai veicinātu ieguldījumus ēku renovācijā.</p>	<p>Direktīva 2010/31 / ES (Pašreizējā konsolidētā versija: 24.12.2018): https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32001L0042&from=EN</p> <p>Direktīva 2012/27 / ES (pašreizējā konsolidētā versija: 01.01.2020): https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32012L0027&from=EN</p> <p>Direktīva 2018/844 / ES: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018L0844&from=EN</p> <p>Šis komponents atbalsta arī</p>	

		<p>Eiropas pamatiniciatīvu “Atjaunot”, uzlabojot publisko un privāto ēku energoefektivitāti un resursu izmantojumu un veicinot renovācijas līmeņa dubultošanu un veicinot dziļu renovāciju līdz 2025. gadam.</p> <p>https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_20_1835</p>	
137)	ES finansētie ēku renovācijas projekti katru gadu plāno un ziņo par to energoefektivitāti un resursu izmantošanas efektivitāti, oglekļa dioksīda pēdu un citu nefinansiālu ietekmi.	Tas pats.	
138)	Ungārija gan dzīvojamo, gan nedzīvojamo ēku renovācijā iekļauj māsaimniecības biomasas ierīču, ti, krāsniņu, kamīnu un plīšu, atjaunošanu / atjaunošanu / nomaiņu un ievēro ES Regulā 2015/1185 noteiktās ekodizaina prasības (stājas spēkā 2022. gada 1. janvārī).	<p>Saite uz ES Regulu 2015/1185 šeit: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32015R1185&from=EN</p> <p>Plašāka informācija par sadzīves biomasas ierīcēm: ResearchGate (2014) Apkures sistēmu LCA: uz biomasas ražotu ierīču salīdzinājums. Starptautiskais dzīves cikla novērtēšanas žurnāls 19 (1) https://www.researchgate.net/publication/257680107_Heating_systems_LCA_Comparison_of_biomass-based_appliances</p>	
139)	Ungārija veic pasākumus, lai nodrošinātu, ka tiek ieviestas obligātās prasības attiecībā uz ēku energoefektivitāti saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2010/31 / ES 3., 4. un 5. pantu. Ungārija izveido arī ēku energoefektivitātes sertifikācijas sistēmu saskaņā ar Direktīvas 2010/31 / ES 11. pantu. Sertifikātos ir vismaz šāda informācija: ēkas energoefektivitāte, atsaucēs vērtības, piemēram, minimālās energoefektivitātes prasības, un ieteikumi rentablākai vai rentablai ēkas vai ēkas vienības energoefektivitātes uzlabošanai. Tas arī norāda, kur īpašnieks vai īrnieks var saņemt sīkāku informāciju. Ēkas energoefektivitāti izsaka	<p>Direktīva 2010/31 / ES (pašreizējā konsolidētā versija: 24.12.2018): https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32010L0031&from=EN</p> <p>Daži ēku raksturlielumi, visticamāk, pozitīvi ietekmē energoefektivitāti, piemēram, vietējie saules iedarbības apstākļi, aktīvās saules sistēmas un citas apkures un elektrības sistēmas, kuru pamatā ir atjaunojamā enerģija; koģenerācijā saražotā elektroenerģija; centralizētās vai bloku apkures un dzesēšanas sistēmas; dabiskais apgaismojums utt. Tāpēc ir svarīgi to ņemt vērā energoefektivitātē, lai sasniegtu</p>	

	pārredzamā veidā, un tajā ietver energoefektivitātes rādītāju un skaitlisku primārās enerģijas izmantošanas rādītāju. Tajā ņem vērā ēkas īpašības un enerģijas iekārtas.	izmaksu ziņā optimālu līmeni.	
140)	Ungārija ievieš būvnormatīvus, kas nodrošina māju un biroju labu izolāciju un mazāk dzesēšanu.	Vairāk informācijas šeit: BuildingGreen. Apkure un dzesēšana https://www.buildinggreen.com/heating-cooling	
141)	Ungārija nodrošina, ka ēku renovācijā tiek stimulēta atkārtoti izmantotu / pārstrādātu būvmateriālu izmantošana.	Plašāka informācija par ēku celtniecības, nojaukšanas vai renovācijas laikā radušos materiālu atkārtotu izmantošanu un pārstrādi šeit: EPA (2009) Atgūstiet savus resursus https://archive.epa.gov/greenbuilding/web/pdf/cdbrochure.pdf	
142)	Ungārija izvirza mērķi samazināt enerģijas trūkumu.	UNDP. Īss politikas izklāsts 08. Enerģijas, nabadzības un nevienlīdzības mijiedarbība	
143)	Ungārija garantē (uzrauga un pārbauda), ka ES finansētu dzīvojamo ēku renovācijas gadījumā prioritāte ir mājtsaimniecībām ar zemiem ienākumiem.	Parasti šīs ir vismazāk energoefektīvas ēkas, tāpēc to energotaupības potenciāls ir vislielākais. Turklāt vispirms šīm mājtsaimniecībām nav finanšu līdzekļu, lai atjaunotu savas ēkas. Turklāt, sniedzot stimulus esošās sociālās infrastruktūras un mājokļu ar zemiem ienākumiem atjaunošanai, enerģijas nabadzības problēmas var mazināt, samazinot rēķinus par enerģiju un ūdeni, vienlaikus uzlabojot mājokļu pieejamību un dzīves apstākļus.	
144)	Ungārija novērsīs nelegālu sadzīves atkritumu sadedzināšanu, veicinot izpratni, stiprinot atbildīgās iestādes un izstrādājot visaptverošu plānu enerģijas nabadzības mazināšanai, pievēršot pienācīgu uzmanību atstumto cilvēku vajadzībām un ierobežojumiem.	Nelegāla sadzīves atkritumu dedzināšana ir plaši izplatīta prakse Ungārijā. https://www.levigo.hu/lv/news/ellenezzuk-megis-egetunk/ Plašāka informācija par atkritumu sadedzināšanas nopietno ietekmi uz vidi un veselību: https://acp.copernicus.org/preprints/acp-2020-672/acp-2020-672.pdf	
145)	Ungārija aizliedz zemas kvalitātes ogļu (īpaši lignīta) tirdzniecību mājtsaimniecībām,	Akmeņogles (īpaši zemas kvalitātes ogles, piemēram, lignīts), ko izmanto mājtsaimniecību apkurei, ir ievērojams SEG un gaisa	

		piesārņotāju izmešu avots,	
146)	Ungārija aizliedz koksnis tirdzniecību mājsaimniecībām, kuru mitruma saturs pārsniedz 20%.	Mitrās koksnis dedzināšana ir ļoti neefektīva koksnis izmantošana un rada daudz lielāku piesārņojumu nekā salīdzinoši sausas koksnis dedzināšana.	
147)	Valdība ievieš stingras prasības sildītāju un gaisa kondicionieri, piemēram, aizliedzot āra terasēs sildītājus, ko izmanto kafējnīcas un restorāni.	Informāciju par sildītāju un gaisa kondicionētāju emisijām var izlasīt UNEP un IEA dzesēšanas emisiju un politikas sintēzes ziņojumā: https://wedocs.unep.org/bitstream/handle/20.500.11822/33094/CoolRep.pdf?sequence=1&isAllowed=y	
148)	Stimuli jāievieš pāreja uz videi draudzīgākām ierīcēm, ieviešot obligātos energoefektivitātes standartus.	Tas palīdzēs sasniegt vismaz 32,5% energoefektivitātes mērķi no Tīrās enerģijas paketes, kas nosaka jaunus mērķus ES 2030. gadam. Plašāka informācija par ierīču energoefektivitātes standartu priekšrocībām: EESI (2017) faktu lapa - ierīču, apgaismojuma un aprīkojuma energoefektivitātes standarti https://www.eesi.org/papers/view/fact-sheet-energy-efficiency-standards-for-appliances-lighting-and-equipmen#4 un šeit: https://www.eceee.org/static/media/uploads/site-2/policy-areas/financingenergy_efficiencybriefing1.pdf	
149)	Ungārija veic pasākumus, lai nodrošinātu, ka tiek ieviestas obligātās prasības attiecībā uz energoefektivitāti saskaņā ar Direktīvas 2010/31 / ES 3., 4. un 5. pantu.	Direktīva 2010/31 / ES (pašreizējā konsolidētā versija: 24.12.2018): https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32010L0031&from=EN	
150)	Ungārija nodrošina, ka ieguves darbībām tiek pienācīgi veikts ietekmes uz vidi novērtējums (IVN), un uzrauga visus ieguves darbības posmus (izpēte, projekta izstrāde, raktuvju darbība un raktuvju slēgšana). Ietekmes uz vidi novērtējumā atbilstošā veidā, ņemot vērā katru atsevišķo gadījumu, identificē, apraksta un novērtē projekta tiešo un netiešo ietekmi uz šādiem faktoriem: cilvēkiem, faunu un floru;	https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/dsd/dsd_aofw_ni/ni_pdfs/NationalReports/hungary/Mining.pdf Ietekmes uz vidi novērtējumos identificē, apraksta un atbilstošā veidā, ņemot vērā katru atsevišķo gadījumu, novērtē projekta tiešo un netiešo ietekmi uz šādiem	

	augšne, ūdens, gaiss, klimats un ainava; materiālie aktīvi un kultūras mantojums; un visu šo faktoru mijiedarbība.	faktoriem: cilvēkiem, faunu un floru; augšne, ūdens, gaiss, klimats un ainava; materiālie aktīvi un kultūras mantojums; un visu šo faktoru mijiedarbība.	
151)	Biomases loma ir jāpārskata un vismaz jānosaka, pamatojoties uz ilgtspējības kritērijiem, ja tā netiek pilnībā pārtraukta, ņemot vērā biomasas enerģijas ražošanas lielo zemes platību un ekoloģisko pēdu. Attiecībā uz atjaunojamiem enerģijas avotiem prioritāte ir vēja, saules un ģeotermālajai enerģijai; biomasai, kuras nosacījums ir ekoloģisko pakalpojumu, augsnes uzturvielu mājsaimniecību un bioloģiskās daudzveidības aizsardzība.	Pašlaik Ungārijas atjaunojamās enerģijas mērķos ir liela biomasas loma, taču ilgtspējības kritēriji nav pietiekami ņemti vērā. Tāpat palielinot biomasas izmantošanu degvielai, tiek paaugstināta labas kvalitātes malkas cena, kas var izraisīt enerģijas nabadzības pastiprināšanos un gaisa kvalitātes pasliktināšanos sakarā ar lētākas, zemas kvalitātes cietā kurināmā pastiprinātu izmantošanu vai nelegālu atkritumu sadedzināšanu. Pretendentu iesniegumi par atcelšanu saskaņā ar LESD 263. pantu (04-03-2019) https://www.biomassmurder.org/docs/2019-08-00-cu-biomass-legal-case-main-arguments-english.pdf	2021. gada jūlijs
152) 1	Atbalsts jaunu saules paneļu būvniecībai balstās uz stingriem vides kritērijiem, jo īpaši, lai nepieļautu vērtīgas zemes izmantošanu šim nolūkam.	PV vietnes. Normatīvā sistēma. “Ēkā integrētas fotoelementu tehnoloģijas un sistēmas liela mēroga ieviešanai tirgū” https://ec.europa.eu/research/participants/documents/downloadPublic?documentIds=080166e5acc95e9f&appId=PPGMS	31/12/21
153)	Ungārija izveido pārvedamu rēķina atgūšanas shēmu, renovācijas aizdevumu saistot ar enerģijas skaitītāju īpašumā (nevis īpašnieks vai iemītnieks) un ļaujot atmaksāt, izmantojot rēķinus par elektrību vai apkuri. Tas ļaus klientiem atmaksāt aizdevumus, kas veikti enerģijas un resursu efektivitātes uzlabošanai, rēķiniem par elektrību vai apkuri atbilstoši enerģijas un resursu ietaupījumiem, kas sasniegti renovācijas rezultātā.	Rēķina shēmai ir vairākas priekšrocības saņēmējiem, kas atvieglo atmaksu, lai būtu jāmaksā tikai rēķinā, to ir viegli saprast un aizdevuma ilgumu var noteikt tā, lai enerģijas izmaksu ietaupījums nodrošinātu neitrālu vai pozitīvu naudas plūsmu. Shēma ir pārnesama, jo tā ir piesaistīta skaitītājam īpašumā, nevis mājsaimniecībai, uzņēmumam vai enerģijas piegādātājam (bez pārslēgšanas izmaksām). Tas arī stimulē finanšu iestādes, ļaujot tām izmantot esošo rēķinu sistēmu aizdevuma atgūšanai, kas samazina pieskaitāmās izmaksas, palielina atmaksas likmes, nodrošina piekļuvi lielai klientu bāzei un ir pārvedams, jo tas ir piesaistīts īpašumā esošajam	

		skaitītājam. Tas ir lielisks veids, kā novērst investīciju šķēršļus renovācijai, jo īpaši augstās sākotnējās izmaksas un ilgos atmaksāšanās periodus.	
154)	<p>Ungārija katrā NUTS-3 reģionā (vai attiecīgajā funkcionālajā zonā) izveido īpašus vienas pieturas aģentūras projektu izstrādātājiem, individuālām mājsaimniecībām un uzņēmumiem, lai racionalizētu administratīvos procesus, atvieglotu piekļuvi finansējumam un uzlabotu valsts absorbcijas spēju. un privātie ieguldījumi ēku atjaunošanā energoefektivitātes un resursu izmantošanas jomā.</p>	<p>Vietējie vienas pieturas aģentūras aptver visu klienta ceļojumu, sākot no informācijas, tehniskās palīdzības, finansiālā atbalsta shēmu strukturēšanas un konsultēšanas līdz enerģijas ietaupījumu uzraudzībai. Tas ietver instrumentu un prakses noteikumus, lai palielinātu energoefektivitātes sertifikātu (EPC) un to ieteikumu ieviešanu, kā arī plašākus klimata kvalitātes standartus renovācijai. Vienas pieturas aģentūrām ir izšķiroša nozīme sarežģītākos sociālajos mājokļos un starpnozaru partnerības izveidē liela mēroga renovācijām rajonu līmenī. Viņi varētu izstrādāt uzbūvēto aktīvu kartēšanu, jo īpaši tukšu un nepietiekami izmantotu īpašumu izpēti un inventāra izveidošanu, izskaidrojot īpašumtiesības un ēkas veidu. Veikaliem ir arī svarīga loma uzticības palielināšanā, nodrošinot kvalitatīvu renovāciju rajona līmenī, kur jāapvieno daudzi renovācijas aspekti un mērķi, sasaistot mājsaimniecības un uzņēmumus, jo īpaši MVU, ar sertificētiem profesionāļiem un pārbaugot sasniegtos rezultātus. Vienas pieturas aģentūras palīdzēs izveidot spēcīgus projektu cauruļvadus, kas piedāvā integrētus risinājumus un spēcīgas partnerattiecības ar vietējiem dalībniekiem (piemēram, MVU, kvalificētiem speciālistiem, finanšu iestādēm, sociālo mājokļu asociācijām, enerģētikas un celtniecības aģentūrām, iedzīvotājiem), galvenais, lai savienotu finanšu un ekspertīzes piedāvājumu ar pieprasījumu pēc tā. Viņi koordinēs vietējos dalībniekus, lai nodrošinātu efektīvu būvgružu un izlietoto būvizstrādājumu dalītu savākšanu, kā arī efektīvu to apsaimniekošanu un atkārtotu izmantošanu vai pārstrādi. sertificētiem profesionāļiem un</p>	

		<p>pārraudzīt sasniegto. Vienas pieturas aģentūras palīdzēs izveidot spēcīgus projektu cauruļvadus, kas piedāvā integrētus risinājumus un ciešas partnerattiecības ar vietējiem dalībniekiem (piemēram, MVU, kvalificētiem speciālistiem, finanšu iestādēm, sociālo māju apvienībām, enerģētikas un celtniecības aģentūrām, iedzīvotājiem), galvenais, lai savienotu finanšu un ekspertīzes piedāvājums ar pieprasījumu pēc tā. Viņi koordinēs vietējos dalībniekus, lai nodrošinātu efektīvu būvgružu un izmantoto būvizstrādājumu dalītu savākšanu, kā arī efektīvu to apsaimniekošanu un atkārtotu izmantošanu vai pārstrādi. sertificētiem profesionāļiem un pārraudzīt sasniegto. Vienas pieturas aģentūras palīdzēs izveidot spēcīgus projektu cauruļvadus, kas piedāvā integrētus risinājumus un ciešas partnerattiecības ar vietējiem dalībniekiem (piemēram, MVU, kvalificētiem speciālistiem, finanšu iestādēm, sociālo māju apvienībām, enerģētikas un celtniecības aģentūrām, iedzīvotājiem), galvenais, lai savienotu finanšu un ekspertīzes piedāvājums ar pieprasījumu pēc tā. Viņi koordinēs vietējos dalībniekus, lai nodrošinātu efektīvu būvgružu un izmantoto būvizstrādājumu dalītu savākšanu, kā arī efektīvu to apsaimniekošanu un atkārtotu izmantošanu vai pārstrādi. enerģētikas un celtniecības aģentūras, iedzīvotāji), galvenais, lai finanšu un ekspertīzes piedāvājumu saistītu ar pieprasījumu pēc tā. Viņi koordinēs vietējos dalībniekus, lai nodrošinātu efektīvu būvgružu un izlietoto būvizstrādājumu dalītu savākšanu, kā arī efektīvu to apsaimniekošanu un atkārtotu izmantošanu vai pārstrādi. enerģētikas un celtniecības aģentūras, iedzīvotāji), galvenais, lai finanšu un ekspertīzes piedāvājumu saistītu ar pieprasījumu pēc tā. Viņi</p>	
--	--	--	--

		koordinēs vietējos dalībniekus, lai nodrošinātu efektīvu būvgružu un izmantoto būvizstrādājumu dalītu savākšanu, kā arī efektīvu to apsaimniekošanu un atkārtotu izmantošanu vai pārstrādi.	
155)	Ungārija izveido atbilstošu tiesisko regulējumu un stimulus neliela mēroga kopienas īpašumā esošiem atjaunojamās enerģijas un energoefektivitātes projektiem, tostarp finanšu tiesisko regulējumu, lai piekļūtu finansējumam šādiem projektiem.	Maza mēroga iedzīvotāju ieguldījumus kavē augstās darījumu izmaksas labvēlīgas tiesiskās vides trūkuma dēļ. Piezīme Eiropa (2017) Enerģijas pārejas panākšana par Eiropas panākumiem: enerģētikas savienības demokrātisko, inovāciju, finansēšanas un sociālo problēmu risināšana https://institutdelors.eu/wp-content/uploads/2018/01/makingtheenergytransitioneuropeansuccess-study-pellerincarlfernandesrubio-june2017-bd.pdf	31/12/22
Transports			
156)	Ungārija nodrošina, ka tiek ieviesta līdz 2030. gadam esošās un plānotās infrastruktūras multimodālā kartēšana, kas: <ol style="list-style-type: none"> 1. Ietver plānoto ieguldījumu ekonomisko pamatojumu, kas balstīts uz precīzu pieprasījuma analīzi un satiksmes modelēšanu, kurā ņem vērā paredzamo ārējo izmaksu internalizāciju, kā arī dzelzceļa liberalizācijas paredzamo ietekmi 2. Ietver ieguldījumus galvenajos TEN-T dzelzceļa tīkla koridoros, kā noteikts Regulā (ES) 1316/2013, saskaņā ar attiecīgajiem TEN-T darba plāniem 2. Investīcijām ārpus pamata dzelzceļa TEN-T nodrošina papildināmību, nodrošinot pietiekamu reģionu un vietējo kopienu savienojamību ar TEN-T pamatmezglu un tā mezgliem 3. Nodrošina dzelzceļa tīkla sadarbību, izvietojot 3. bāzes līnijai atbilstošu ERTMS, kas aptver vismaz Eiropas izvietošanas plānu 4. Veicina multimodalitāti, 	Šie kritēriji ir ņemti no programmas IV pielikuma 3. Daļas (mobilitātes reģionālā savienojamība vairāk savienota ar Eiropu) priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai: EK (2018) PIELIKUMI Eiropas Parlamenta un Padomes regulai https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2018/EN/COM-2018-375-F1-EN-ANNEX-1-PART-1.PDF	31/12/29

	<p>nosakot vajadzības pēc multimodāliem vai pārkraušanas kravas un pasažieru termināliem un aktīvajiem režīmiem</p> <p>5. Ietver ceļu satiksmes drošības novērtējumu saskaņā ar esošajām nacionālajām ceļu satiksmes drošības stratēģijām, kā arī skarto ceļu un posmu kartēšanu un atbilstošo ieguldījumu prioritātes noteikšanu</p> <p>6. Sniedz informāciju par budžeta un finansēšanas resursiem, kas atbilst plānotajām investīcijām un ir nepieciešami, lai segtu esošās un plānotās infrastruktūras ekspluatācijas un uzturēšanas izmaksas.</p>		
157)	<p>Transporta infrastruktūras ieguldījumus saskaņo ar ilgtermiņa vides mērķiem. Maģistrāļu vai citu galveno ceļu būvniecībai vai paplašināšanai netiek paredzēts tiešs vai netiešs (piemēram, nodokļu atvieglojumi) valsts finansējums.</p>	<p>Ārpus katastrofālajām ceļu ekoloģiskajām sekām ir pierādīts, ka palielināta ceļu jauda tikai rada lielāku satiksmi un neatbrīvo no sastrēgumiem. Vairāk informācijas:</p> <p>https://www.brown.edu/Departments/Economics/Faculty/Matthew_Turner/papers/published/Duranton_Turner_AER_2011.pdf</p>	
158)	<p>Ungārija nodrošina, ka esošajā un plānotajā infrastruktūrā ir iekļauti pasākumi, kuru mērķis ir veicināt alternatīvo degvielu saskaņā ar attiecīgajiem valsts politikas pamatprincipiem.</p>	<p>Alternatīvām degvielām ir ievērojamas priekšrocības siltumnīcefekta gāzu un piesārņotāju emisiju samazināšanā. Turklāt tie palīdz mazināt atkarību no fosilā kurināmā patēriņa transporta nozarē. Tomēr pārejai no pašreizējām degvielām uz alternatīvajām degvielām nepieciešama degvielas infrastruktūras maiņa, jo lielākā daļa alternatīvo degvielu nav pilināmā degviela (piemēram, elektrība, SDG, SDG, etanols, ūdeņradis), un šīm izmaiņām jābūt plānotām attiecīgajā attiecīgajā valsts politikas ietvaru.</p>	
159)	<p>Ungārija vienkāršo un saskaņo atļauju izsniegšanas procedūras alternatīvās degvielas infrastruktūrai</p>	<p>Šis pasākums paātrinās ieguldījumus jo īpaši uzlādes stacijās un arī veicinās mijiedarbību starp elektrotīkla operatoriem un uzlādes infrastruktūras operatoriem. Smagas un ilgstošas atļauju</p>	

		izsniegšanas procedūras ir šķērslis alternatīvās degvielas infrastruktūras ieviešanai. Mērķis ir atvieglot atļauju izsniegšanas procedūras alternatīvās degvielas infrastruktūrai. Turklāt reformai vajadzētu ļaut daudz efektīvāk attīstīt infrastruktūru, pieprasot sadales sistēmu operatoriem (sadales sistēmu operatoriem) darīt pieejamu informāciju par saviem tīkliem, norādot iespējamās sastrēgumu apgabalus, digitalizācijas stāvokli un tīkla elastību.	
160)	Valdība izpilda ES direktīvas par alternatīvo degvielu infrastruktūras ieviešanu (2014/94 / ES) prasības elektromobiļiem.	Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 22. oktobra Direktīva (2014) par alternatīvo degvielu infrastruktūras izvēšanu https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014L0094&from=EN	
161)	Ungārija identificē investīciju vajadzības un finansēšanas avotus E-mobilitātes programmas īstenošanai, analizē tās ietekmi uz elektroenerģijas ražošanu un salīdzina tās rentabilitāti ar citām iespējām samazināt SEG emisijas no transporta.	Vairāk informācijas: UNEP (2019) GEF globālā e-mobilitātes programma, lai palīdzētu jaunattīstības valstīm darboties elektriski https://www.unenvironment.org/news-and-stories/press-release/gef-global-e-mobility-programme-help-developing-countries-go	
162)	Sliežu ceļu piekļuves maksa dzelzceļa kravu pārvadājumiem jāsamazina, lai mudinātu kravu pārvadājumu uzņēmumus daļu savu produktu transporta pārcelt uz dzelzceļa transportu. Valdība arī palielina dzelzceļa kravu pārvadājumu konkurētspēju, modernizējot ritošo sastāvu, uzlabojot tā uzticamību, atceļot ātruma ierobežojumus dzelzceļa līnijām, atvieglējot viena vagona pārvadājumu ieviešanu.	Pēdējo 25 gadu laikā kravu autopārvadājumi Ungārijā ir diezgan pastāvīgi auguši. Tomēr dzelzceļa transports ir praktiski nemainīgs, neskatoties uz to, ka dzelzceļa transports piedāvā vairākas ekoloģiskas priekšrocības: tas patērē mazāk degvielas, gāzes izmeši tiek samazināti par 75% salīdzinājumā ar kravas automašīnu pārvadājumiem un samazina kravas automašīnu skaitu uz ceļa, kas nozīmē mazāku satiksmi un arī mazāka autoceļu uzturēšana. Vairāk informācijas: GEFCO (2013) Dzelzceļa kravu pārvadājumi: pāreja uz inovācijām https://cdn.gefco.net/fileadmin/user_upload/gefco-logistics-supply-chain-transport-ebook-rail.pdf	

163)	Valdība groza tiesību aktus par zemes izmantošanu un apbūvi tādā veidā, lai tas stimulētu atbilstošu velosipēdu, tostarp elektrisko, stāvvietu ierīkošanu, un groza tehniskos un satiksmes noteikumus, kas saistīti ar elektriskajiem velosipēdiem.	Riteņbraukšana samazina gaisa piesārņojumu, ekoloģisko pēdu, CO2 emisiju. Tas ir veselīgs un ļoti lēts. Elektriskie velosipēdi ir kļuvuši arvien populārāki ar spēju palielināt standarta pārvietošanās attālumu no riteņbraukšanas, tāpēc ir svarīgi līdzās parastajiem velosipēdiem stimulēt to izmantošanu, mainot spēkā esošos tiesību aktus. Turklāt ieguldījumi aktīvajā mobilitātē (pastaigas un riteņbraukšana, kā arī multimodāla savienojuma ar sabiedrisko transportu veicināšana, piemēram, izmantojot velosipēdu novietošanu sabiedriskā transporta mezglos), pateicoties paaugstinātam fiziskās aktivitātes līmenim, vēl vairāk uzlabos sabiedrības veselību. Tas var samazināt aptaukošanās līmeni un veicināt vēža, hipertensijas un citu hronisku slimību profilaksi.	
164)	Lai samazinātu gaisa piesārņojumu un novecojušo lietotu automašīnu importu, Ungārijai visām pilsētām ar iedzīvotāju skaitu virs 50 000 ir obligāti jāīsteno zemas emisijas zonas (LEZ). Iedzīvotāju jau esošās automašīnas var uz laiku atbrīvot no ierobežojumiem.	Plašāka informācija par LEZ šeit: (2019) Zemas emisijas zonas ir veiksmīgas, taču tām tagad jāpāriet uz nulles emisijas mobilitāti https://www.transportenvironment.org/sites/te/files/publications/2019_09_Briefing_LEZ-ZEZ_final.pdf	
165)	Ungārijai kā priekšnosacījums jauna valsts atbalsta (tostarp arī ES finansējuma) saņemšanai transporta investīcijām jebkurā pilsētā ir jāsaņem ilgtspējīgas pilsētu mobilitātes plāns (SUMP). SUMP pilnībā atbilst Eltis SUMP vadlīnijām, un tajā būs iekļauti konkrēti termiņi un mērķi. Visiem transporta veidiem pilnībā jāatbilst attiecīgās pilsētas SUMP.	Daudzām pilsētām, tostarp Budapeštai, ir ilgtspējīgs pilsētu mobilitātes plāns (SUMP), jo tas ir priekšnoteikums, lai saņemtu ES līdzekļus transporta attīstībai. Tomēr šie SUMP pārsvarā ir pārāk vispārīgi, un tajos nav iekļauti ne īstenošanas termiņi, ne konkrēti mērķi. Turklāt vairākos gadījumos ieguldījumi tiek veikti, pilnībā neņemot vērā SUMP. Saite uz Eltis SUMP vadlīnijām: https://www.eltis.org/sites/default/files/sump_guidelines_2019_interactive_document_1.pdf	
166)	Lai novērstu nevajadzīgu kravas automašīnu pārvietošanos (piemēram, meklējot stāvvietas) un tukšus (vai pustukšus) braucienus, jāievieš integrēta ITS	Satiksmes vadības centri Ungārijā ir modernizēti, un tie parasti darbojas labi (it īpaši uz automaģistrālēm), taču joprojām ir nopietni trūkumi. ITS integrē	

	(inteligenta transporta sistēma) pilsētas kravu pārvadājumiem.	telekomunikācijas, elektroniku un informācijas tehnoloģijas ar transporta inženieriju, lai plānotu, projektētu, darbinātu, uzturētu un pārvaldītu transporta sistēmas. Tas palīdz samazināt satiksmes sastrēgumus, gaisa un trokšņa piesārņojumu, kā arī palielina uzņēmējdarbības efektivitāti, mazāk aizsargātu satiksmes dalībnieku drošību un ceļa vietas piešķiršanu, īpaši kravas automašīnu kustības pārvaldībā.	
167)	Ungārija veicina plašāku kopbraukšanas izmantošanu.	Automašīnas vadīšana pozitīvi ietekmē satiksmes sastrēgumus un vidi, samazinot oglekļa emisijas.	
168)	Ungārija veicina automašīnu koplietošanu.	Plašāka informācija par koplietošanas priekšrocībām: EPSUMP (2019) pamatnostādnes ilgtspējīgas pilsētas mobilitātes plāna izstrādei un ieviešanai, otrs izdevums https://www.brightaroundthecorner.com/mobility/benefits-car-sharing/	
169)	Ungārija veicina vieglo elektrisko transportlīdzekļu (pedeleku utt.) Koplietošanu	Vieglo elektrisko transportlīdzekļu koplietošana ir līdzeklis pret lielu satiksmes apjomu un gaisa piesārņojumu. Turklāt šāda veida transporta priekšrocības tuvākajā nākotnē var viegli izaicināt jau izveidotos transporta veidus. Patiešām, tas ir ātrāks, lētāks un elastīgāks nekā sabiedriskais transports, tas prasa mazāku apkopi un ir lētāks nekā automašīnas īpašums, un to var apvienot ar citiem transporta līdzekļiem.	
170)	Ungārija veicina ekoloģisku braukšanu (piemēram, veicinot elektroniskas ekoloģiskas braukšanas palīdzības sistēmu izmantošanu, īpaši profesionāliem autovadītājiem).	Vairāk informācijas šeit: Kopā kustībā. Eko braukšanas priekšrocības http://www.together-eu.org/docs/102/TOGETHER_Eco-driving_5_Handout_15.pdf	
171)	Ungārija ievieš ierobežojumus piesārņojošu motociklu un motorolleru satiksmei.	Motocikliem un motorolleriem ar iekšdedzes motoriem ir lielas oglekļa dioksīda un PM emisijas. Tādēļ šis pasākums samazinās gaisa piesārņojumu, īpaši pilsētu teritorijās.	
172)	Uzņēmumu automašīnām tiek piemērota tāda pati attieksme kā	Vairāk nekā 40% no visām reģistrētajām automašīnām ir	

	pret pārējām automašīnām Ungārijā, reformējot nodokļu režīmu dienesta automašīnu un autostāvvietu personīgai lietošanai.	uzņēmuma automašīnas Ungārijā, starp lielākajām ESAO daļām šīs automašīnas mēdz būt lielākas un intensīvākas CO2.	
173)	Vienotu pasažieru pārvadājumu grafiku ievieš visā valstī.	Šādas sistēmas sagatavošana turpinās (https://nejp.hu/), taču joprojām trūkst ieviešanas.	
174)	Izveido efektīvus reģionālos līgumslēdzējus, kas pasūtīs pakalpojumus sabiedriskā transporta uzņēmumiem tādā veidā, kas nodrošina efektīvus pakalpojumus saskaņā ar vienotajiem valsts transporta grafikiem.	(2020), EUCom, Komisijas paziņojums: Vadlīnijas transporta pakalpojumu un savienojamības pakāpeniskai atjaunošanai https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/communication_transportservices.pdf	
175)	Kad vien iespējams, jāievieš sabiedriskā transporta kustības grafiks pulksteņa rādītāja virzienā.	Pulksteņa sejas plānošana būs palielināt sabiedriskā transporta pievilcību un daudzpusību. Pastāvīgs grafiks visas dienas garumā var arī uzlabot apkalpošanu ārpus pīķa stundām, efektīvāk izmantot personālu, infrastruktūru un transportlīdzekļus, kā arī atvieglot resursu plānošanu..	
176)	Būtiski jāpalielina valsts orgānu institucionālā kapacitāte, kas nodarbojas ar ilgtspējīgu transportu.	Šī ir joma, kuru Ungārijā bieži atstāj novārtā, jo to uzskata par lielu birokrātiju. Tomēr detalizētai transporta enerģētikas jautājumu izstrādei un atbalstam nepieciešams ļoti nopietns tehniskais, zinātniskais darbs. Alternatīvu metožu izstrādei nepieciešama vairāku profesiju sadarbība, tāpēc jau šim nolūkam ir nepieciešama labi funkcionējoša koordinējoša organizācija ar augsti kvalificētiem profesionāļiem. Pēc detalizētu programmu izstrādes būs nopietni uzdevumi iegūt nepieciešamos ES un citus finanšu avotus, kā arī sagatavot uzaicinājumus iesniegt pieteikumus un organizēt pieteikumus. Nākamais uzdevums ir nodibināt kontaktu ar biznesa grupām, enerģijas piegādātājiem un organizēt un koordinēt to iesaistīšanos. Visus šos uzdevumus nevar īstenot pašreizējās valsts pārvaldes ietvaros. Ministrijas un varas iestādes nav spējīgas izpildīt šos uzdevumus, jo tās nav specializējušās šādam darbam un	

		tām pat nav iespēju to veikt.	
177)	Valdība veic pasākumus, lai uzlabotu pašreizējā autobusu parka stāvokli, izmantojot daļiņu filtrus vidēja vecuma autobusiem, un nodrošinātu autobusu parka labāku uzturēšanu.	Daudzi sabiedriskā transporta autobusi, kas darbojas Ungārijā, ir novecojuši un izdala milzīgu daudzumu kaitīgu vielu. Turklāt autobusu pienācīgas apkopes trūkums vēl vairāk pasliktina piesārņojumu. Vairākos gadījumos dīzeļdegvielas dūmus var izkausēt pat autobusa iekšpusē. Daļiņu filtru izmantošana palīdzēs samazināt PN koncentrāciju, kas dažos autobusus dažkārt ir mērīta pat 20 reizes lielāka nekā pilsētas fona piesārņojums.	
178)	Ungārija veic pasākumus, lai sabiedriskā transporta autobusu vidējais vecums nepārsniegtu 5 gadus.		
179)	Valdība īsteno transportlīdzekļu emisiju tālvadības kontroli uz ceļa.	Tas ir nepieciešams, ņemot vērā, ka automašīnu regulāri un obligāti tehniskie testi nav uzticami un nav pietiekami bieži, un tāpēc, ka krāpšanās ir diezgan plaši izplatīta, ieskaitot daļiņu filtru noņemšanu vai neitralizēšanu.	
180)	Ungārija samazina ceļu būves un uzturēšanas ietekmi uz vidi, izmantojot ilgtspējīgas ceļu būves paraugpraksi, tādējādi samazinot izšķērdētos resursus.	Vairāk informācijas: https://sustainableroads.eu ResearchGate (2012) Ceļu būves ietekmes uz vidi samazināšana https://www.researchgate.net/publication/330039291_Reducing_the_environmental_impact_of_road_construction	
Atkritumu apsaimniekošana			
181)	Pilnībā jāīsteno spēkā esošie ES tiesību akti atkritumu jomā (kas ietver atkritumu hierarhiju, nepieciešamību nodrošināt atkritumu dalītu savākšanu, atkritumu poligonu novirzīšanas mērķus utt.).	EK ES atkritumu likumdošana: https://ec.europa.eu/environment/waste/legislation/index.htm	
182)	Atkritumu rašanās novēršana, atkārtotas izmantošanas definīcijas un termini tiks precizēti tiesību aktos. Nepieciešams nepārtraukts darbs pie atkritumu definīcijas definīcijas.	EEA (2019) Atkritumu rašanās novēršana Eiropā https://www.eea.europa.eu/themes/waste/waste-prevention	

183)	Ungārija pārskata ar ražošanu saistītos tiesību aktus un rūpniecības noteikumus. Ungārija ieceļ atbildīgu atkritumu rašanās novēršanas valsts organizāciju, jo tā ir starpnozaru regulēšana un darbība.	Tas ir nepieciešams, lai sasniegtu atkritumu rašanās novēršanas un atkārtotas izmantošanas mērķus, Atkritumu pamatdirektīva nosaka novēršanu, turpretim novēršana ir ārpus ŪPD darbības jomas: novēršanas un atkārtotas izmantošanas gadījumā produkti nav atkritumu statusā.	
184)	Pārskatot savus tiesību aktus, Ungārija nodrošina plašu kompostēšanas metožu izplatību.	Pašreizējie noteikumi par kompostēšanu dod ļoti ierobežotas tiesības veikt darbību.	
185)	Ungārija izveido pārtikas atkritumu uzraudzību.	??? https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019D2000&from=EN	
186)	Ungārija izvairās no atkritumu apsaimniekošanas finansēšanas shēmas, kas veicina sākotnēju šķirošanu atkritumu poligonos, nevis atsevišķu savākšanu to rašanās vietā. Ungārija garantē dalītās vākšanas prioritāti, uzlabojot atkritumu plūsmu kvalitāti, un izvairīsies no atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumiem, kas praksē drīzāk ražo RDF. Ungārija nodrošina pienācīgu šo darbību kontroli.	Atsevišķu atkritumu frakciju atsevišķa savākšana tiek uzskatīta par priekšnoteikumu, lai veicinātu augstas kvalitātes pārstrādi un augstus pārstrādes rādītājus. Tādējādi Atkritumu pamatdirektīvas (ŪPD) 10. panta 2. punkts nosaka vispārēju prasību par dalītu savākšanu un uzliek dalībvalstīm par pienākumu līdz 2015. gadam izveidot atsevišķas savākšanas sistēmas vismaz papīram, metālam, plastmasai un stiklam. 11. panta 1. punkts nosaka prasības Eiropas dalībvalstīm veikt pasākumus, lai veicinātu augstas kvalitātes pārstrādi, izmantojot atsevišķu savākšanu. Tāpēc Ungārijai jāuzlabo sadzīves atkritumu dalīta savākšana, kas radīs lielāku atkritumu pārstrādes apjomu.	
187)	Ungārija palielina atkritumu dalīto vākšanu, lai sasniegtu pārstrādes un atkritumu poligonu mērķus pēc 2020. gada, kas noteikti pārskatītajās Atkritumu direktīvās (īpaši stikla iepakojuma pārstrādes mērķis).	Pēdējās DFS laikā ES fonds galvenokārt tika izmantots, lai ieguldītu nešķirotu sadzīves atkritumu apstrādes infrastruktūrā. Turklāt Ungārija joprojām nebija izpildījusi ES 2012. – 14. Gada iepakojuma mērķu prasības.	
188)	Atkritumu rašanās novēršanas programmas atbilst šādām prasībām: tās atbilst atkritumu apsaimniekošanas hierarhijai, nosaka atkritumu rašanās novēršanas mērķus un pasākumus, lai pārtrauktu saikni starp ekonomikas izaugsmi un ar	Priekšlikums EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVAI, ar ko groza Direktīvu 2008/98 / EK par atkritumiem COM / 2015/0595 final: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?	

	<p>atkritumu rašanos saistīto ietekmi uz vidi, kā arī satur kvalitatīvus un kvantitatīvus rādītājus. nepieciešams, lai novērtētu progresu šajā jomā.</p>	<p>uri=CELEX:52015PC0595</p>	
189)	<p>Ungārija novērtē esošās atkritumu savākšanas shēmas, tostarp dalītās vākšanas materiālo un teritoriālo pārklājumu un pasākumus tās darbības uzlabošanai, kā arī vajadzību pēc jaunām savākšanas shēmām un veic investīciju trūkuma novērtējumu, pamatojot nepieciešamību pēc papildu vai modernizētas atkritumu infrastruktūras. informācija par pieejamajiem ieņēmumu avotiem, lai segtu ekspluatācijas un uzturēšanas izmaksas.</p>	<p>Komisijai būs noderīgi noteikt turpmākus ieguldījumus, kas nepieciešami Ungārijai atkritumu infrastruktūras uzlabošanai.</p>	
190)	<p>Ungārija nodrošina, ka atkritumu apsaimniekošanas plāns (-i) ir izveidots (-i) saskaņā ar 28. pantu Direktīvā 2008/98 / EK, kurā grozījumi izdarīti ar Direktīvu ES 2018 / xxxx, un kas attiecas uz visu dalībvalsts teritoriju, un tajā ietilpst:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pašreizējās atkritumu apsaimniekošanas situācijas analīze attiecīgajā ģeogrāfiskajā vienībā, ieskaitot radīto atkritumu veidu, daudzumu un avotu, un to turpmākās attīstības novērtējums, ņemot vērā paredzamo (-ās) Atkritumu novēršanas programmā (-ās) paredzēto pasākumu ietekmi saskaņā ar 29. pantu Direktīvā 2008/98 / EK, kurā grozījumi izdarīti ar Direktīvu 2018 / xx / ES 2. Novērtējums par esošajām atkritumu savākšanas shēmām, ieskaitot dalītās vākšanas materiālo un teritoriālo pārklājumu un pasākumus tās darbības uzlabošanai, kā arī vajadzību pēc jaunām savākšanas shēmām 3. Investīciju trūkuma novērtējums, kas pamato 	<p>Priekšlikums EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVAI, ar ko groza Direktīvu 2008/98 / EK par atkritumiem COM / 2015/0595 final: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52015PC0595</p>	

	<p>nepieciešamību pēc papildu vai modernizētas atkritumu infrastruktūras, ar informāciju par pieejamajiem ieņēmumu avotiem, lai segtu ekspluatācijas un uzturēšanas izmaksas</p> <p>4. Informācija par vietas noteikšanas kritērijiem vietas noteikšanai un nākotnes atkritumu apstrādes iekārtu jaudu</p>		
191)	<p>Ungārija ierosina konkrētus risinājumus, lai paaugstinātu pārstrādes līmeni (īpaši attiecībā uz stikla pārstrādi) un novērstu nelegālu izgāšanu. Piemēram, var izmantot depozīta atmaksas sistēmu.</p>	<p>Depozīta atmaksas shēma gan vienreiz lietojamiem, gan atkārtoti uzpildāmiem dzērienu konteineriem Lietuvā izrādījās noderīga, lai 2016. gada dažu mēnešu laikā stikla dzērienu konteineru savākšanas likmi paaugstinātu no 32% līdz 73%. “Samaksājiet kā jūs mest” shēmas, kas iekasē lietotāju atkritumus (mērot pēc svara vai tilpuma), arī varētu palīdzēt uzlabot stikla pārstrādi.</p>	
192)	<p>Stikla pārstrādes punkti ir biežāk sastopami (un, lai veicinātu otrreizēju pārstrādi, Ungārija izmanto depozīta atmaksas shēmu gan vienreiz lietojamiem, gan atkārtoti uzpildāmiem dzērienu konteineriem, stikla atsevišķai savākšanai no durvīm līdz durvīm vai shēmām, kas jāmaksā kā jūs maksā par atkritumiem, ko mēra pēc svara vai tilpuma).</p>	<p>Stikla pārstrādes ziņā Ungārija atpaliek no kaimiņiem Eiropā un neatbilst Direktīvas 2008/98 / EK prasībām par stikla atkritumu pārstrādes līmeņa paaugstināšanu līdz 50% 2020. gadā.</p>	
193)	<p>Ungārija palielinās reģenerēto un apstrādāto būvniecības un nojaukšanas atkritumu daļu. Aizpildīšanu nenovērtē līdzīgi kā C&D atkritumu pārstrādi.</p>	<p>Būvniecības un nojaukšanas atkritumi veido lielāko atkritumu daļu Ungārijā, tāpēc ir svarīgi veicināt selektīvu nojaukšanu, lai palīdzētu noņemt otrreizēji izmantojamas un atkārtoti izmantojamas C&D atkritumu daļas. Aizpildīšana nav nekas vairāk kā iznīcināšana, un iekļaušana pārstrādes mērķī kropļo pārstrādes darbības.</p>	
194)	<p>Jāizvairās no sadedzināšanas iekārtu (RDF termiskās izmantošanas rūpnīcu) celtniecības, it īpaši apgabalos, kur ir liela daļiņu koncentrācija.</p>	<p>Šobrīd trīs programmas un LAP to atbalsta dažādos veidos. Teritorijas un apdzīvoto vietu attīstības, kā arī ekonomikas attīstības un inovāciju programmas atbalsta atkritumu</p>	

		sadedzināšanu (RDF termiskās utilizācijas rūpnīcas).	
195)	Politikas satvars jāstiprina, lai paātrinātu aprites ekonomikas ieviešanu visās ekonomikas nozarēs, jo īpaši attiecībā uz ūdens un enerģijas ietaupījumiem, atkritumu samazināšanu, materiālu pārstrādi, ekodizainu un / vai otrreizējo izejvielu tirgus apgūšanu. Turklāt Ungārija izveido institucionālo koordinācijas mehānismu starp dažādām ministrijām, kas atbildīgas par aprites ekonomikas veicināšanu	Ungārijai nav īpaša aprites ekonomikas politikas ietvara. Tā vietā vairākās valstu stratēģijās un rīcības plānos tiek risināts materiālu un resursu pārvaldības jautājums. Starp dažādām ministrijām pašlaik nav īpaša institucionālā koordinācijas mehānisma aprites ekonomikas veicināšanai. Tomēr pārejai uz aprites ekonomiku būtu nepieciešama visas valdības pieeja, sadarbojoties attiecīgajām ministrijām, lai virzītu pāreju uz aprites ekonomiku.	
196)	Ungārija uzlabos resursu efektivitātes mērķu un aprites ekonomikas pasākumu pamanāmību un redzamību Atkritumu apsaimniekošanas plānā un Irinyi plānā par novatoriskiem rūpniecības attīstības virzieniem.	Ungārijai trūkst stūres mehānisma pārejai uz aprites ekonomiku. Tiek turpināti centieni resursu efektivitāti un aprites ekonomiku iekļaut starpnozaru un nozaru politikā, piemēram, NETIS (Nacionālā vides tehnoloģiju inovācijas stratēģija). Tomēr NETIS noteiktie mērķi joprojām ir orientējoši un netiek pārvērsti citos politikas pasākumos un mehānismos. Irinyi plāns par inovatīviem nozares attīstības virzieniem varētu dot iespēju veicināt pāreju uz aprites ekonomiku ražošanas vērtības ķēdē.	
197)	Ungārija pieprasa transportlīdzekļu īpašniekiem turpināt maksāt nodokli par mehāniskajiem transportlīdzekļiem un obligātās atbildības apdrošināšanas nodevas, līdz viņi pierāda, ka nodeva mehānisko transportlīdzekli saskaņā ar paplašinātās ražotāja atbildības (EPR) koncepciju. Turklāt Ungārija sedz vraku automašīnu transportēšanas izmaksas transportlīdzekļu demontāžas laukumos.	Vairumā gadījumu šo vraku apstrāde uzliek arvien lielāku slogu pašvaldībām un tādējādi netieši (un dažos aspektos tieši) arī valsts budžetam. Kopš 2005. gada ES noteikumi nosaka, ka automobiļu ražošanas uzņēmumiem ir obligāti jāatņem un jāpārstrādā nolietoti mehāniskie transportlīdzekļi. Ungārijai jāformulē vietējie noteikumi saskaņā ar šiem ES noteikumiem. ERECO Austrumeiropas atkritumu pārstrādes un vides aizsardzības Co sniegtā informācija atklāj, ka šo vraku motoru automašīnu pārstrāde un no tām iegūto materiālu pārstrāde saskaņā ar vides aizsardzības noteikumiem varētu būt atalgojoša darbība, tiklīdz tiks atrasts risinājums	

		vragu savākšana un nogādāšana automašīnu demontāžas laukumos (vēlams bez maksas transportlīdzekļu demontētājiem).	
198)	Ungārija nosaka minimālos ražotāju pienākumus, lai attiecīgā gadījumā nozarēs izmantotu otrreizējās izejvielas kā izejvielu.	Cirkulārās ekonomikas rīcības plāna ietvaros Komisija stingri atbalsta otrreizējo izejvielu izmantošanu: https://ec.europa.eu/environment/circular-economy/index_en.htm	
199)	Ungārija plāno ieguldījumus atkārtotas izmantošanas un pārstrādes infrastruktūrā. Ungārija ierosina rīkus un iekārtas būvmateriālu atkārtotai izmantošanai (ieskaitot materiālu pasēs / datubāzes atkārtoti izmantojamiem būvniecības elementiem), aizstājot esošos būvmateriālus ar ilgtspējīgākām alternatīvām (piemēram, koks) un izmantojot būvmateriālus ar pārstrādātu saturu. Piešķirtajam atbalstam jāatbilst nosacījumiem, kas noteikti EARG vai VGAR. Konkurētspējīga, atklāta un nediskriminējoša solīšanas procedūra saņēmēju atlasei un atbalsta līmeņa noteikšanai nodrošina, ka atbalsts tiek ierobežots līdz vajadzīgajam.	Tas ir nepieciešams, lai samazinātu negatīvo vides ārējo ietekmi, kas saistīta ar enerģijas un resursu izmantošanu renovācijas darbībām. Videi draudzīgs publiskā iepirkuma process, kura mērķis ir pārstrādes iekārtas būvētāja un operatora izvēle, nodrošinās pārredzamu un nediskriminējošu solīšanas procesu un efektīvu publisko līdzekļu izmantošanu, vienlaikus ņemot vērā vides ilgtspējības kritērijus. Lai gan valdība sniegs atbalstu objekta celtniecībai (atbalsts ieguldījumiem), atkārtotas izmantošanas sistēmas un instrumentu, kā arī pārstrādes iekārtu uzturēšanas un ekspluatācijas periodiskās izmaksas jāsedz operatoram.	
Vides riska novēršana			
200)	Ungārija nodrošina, ka valsts pielāgošanās klimata pārmaiņām stratēģijās tiek aplūkota klimata pārmaiņu ietekme uz veselību, lauksaimniecību un mežiem, bioloģisko daudzveidību un ekosistēmām, ūdens teritorijām, kā arī infrastruktūru un būvēm.	ES Kom (2020), ES bioloģiskās daudzveidības stratēģija, Brisele https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1590574123338&uri=CELEX:52020DC0380	2030. gads
201)	Ungārija pārskata riskantas rūpnieciskās darbības blakus straumēm / upēm, lai novērstu piesārņotā ūdens un toksisko vielu nokļūšanu dzīvajās upēs un ezeros.	Šis pasākums aizsargās ne tikai savvaļas dzīvniekus, bet arī dzeramā ūdens piegādi. SSMP. Labākā pārvaldības prakse rūpniecisko vētru ūdens piesārņojuma kontrolei https://waterresources.saccounty.net/stormwater/documents/industrial-BMP-manual.pdf	31/12/25
202)	Ungārija izveido valsts vai	Lēmums Nr. 1313/2013 / ES	31/12/21

	<p>reģionālu katastrofu riska pārvaldības plānu, kas atbilst pašreizējām pielāgošanās klimatam stratēģijām, kurā iekļauj galveno risku aprakstu, kas novērtēts saskaņā ar Lēmuma Nr. 1313/2013 / ES 6. panta a) punkta noteikumiem, atspoguļojot pašreizējie un ilgtermiņa draudi (25 - 35 gadi). Ar klimatu saistīto risku novērtējumā jābalstās uz klimata pārmaiņu prognozēm un scenārijiem. Tajā iekļauj arī katastrofu novēršanas, sagatavotības un reaģēšanas pasākumu aprakstu galveno identificēto risku novēršanai, kā arī informāciju par pieejamo budžeta un finansēšanas resursiem un mehānismiem, lai segtu ar profilaksi, sagatavotību un reaģēšanu saistītās darbības un uzturēšanas izmaksas.</p>	<p>(Pašreizējā konsolidētā versija: 21.03.2019): https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013D1313&from=EN</p>	
203)	<p>Savā valsts vai reģionālajā katastrofu riska pārvaldības plānā Ungārija nodrošina, ka pasākumiem tiek piešķirta prioritāte proporcionāli riskiem un to ekonomiskajai ietekmei, spēju trūkumam, efektivitātei un lietderībai, ņemot vērā iespējamās alternatīvas.</p>	<p>UNISDR (2017) Global novērtējuma ziņojums 2015 https://www.preventionweb.net/disaster-risk/concepts/drr-drm/</p>	31/12/22
204)	<p>Ungārija vāc un apkopo ar klimata pārmaiņām saistītu statistiku un ievieš analīzes metodiku klimata ievainojamības novērtēšanai.</p>	<p>ECOFYS (2015), Adaptācijas zināšanu novērtēšana Eiropā: neaizsargātība pret klimata pārmaiņām. Galīgais ziņojums https://ec.europa.eu/clima/sites/clima/files/adaptation/what/docs/climate_change_vulnerability_en.pdf</p>	31/12/20
205)	<p>Jāattīsta pārrobežu aizsardzība pret plūdiem, kas apmierinātu ekoloģiskās prasības: valdība koncentrējas uz dabiskiem risinājumiem. Aizsardzībai pret plūdiem un ūdens apsaimniekošanai jāievēro jauni jēdzieni klimata pārmaiņu ietekmes dēļ (ti, ūdens aizture un izmantošana, nevis ūdens regulēšana), ko var veikt tikai ar saskaņotu teritoriālo plānošanu starp dažādām nozarēm.</p>	<p>Plūdu un iekšējo ūdeņu apdraudētās teritorijas aizņem gandrīz 50% valsts. Iepriekšējos plūdu aizsardzības pasākumos daudzas steidzamas iejaukšanās mazo straumju plūdu riska novēršanai galvenokārt kalnainos rajonos ir veiktas nepietiekami lielos izmēros, neņemot vērā galvenos ekoloģiskos un vides aspektus.</p>	31/12/21

Vispārīgas atsauces

Iepriekšējie dokumenti, ko sagatavojuši Clean Air Action Group

- CAAG (2008), palīdziet apturēt ES nodokļu maksātāju naudas izšķērdēšanu ilgtspējīgiem projektiem!, 2008. gada oktobris, <https://www.levego.hu/sites/default/files/ec-op-summary0810.pdf>
- CAAG (2010), ES finansējums: recepte, kā sabojāt vidi un ekonomiku. 2010. gada 4. maijs, http://levego.hu/sites/default/files/GOP_1004_eng_GBN.pdf
- CAAG (2012) Tīrā gaisa rīcības grupas atzinums par Eiropas Komisijas ieteikumiem Ungārijai. 2012. gada 9. jūlijs, https://www.levego.hu/sites/default/files/opinion_eu_hungary_caag_1207.pdf
- Labi nodomi atbilst realitātei: ES nodokļu maksātāju naudas iztērēšanas Ungārijā sekas. 2003. gada aprīlis, https://www.levego.hu/sites/default/files/eu_budget_hungary_130404_final.doc
- Kā ES nauda ir veicinājusi demokrātijas demontāžu Ungārijā. 2015. gada 15. aprīlis, https://www.levego.hu/sites/default/files/eu-budget_democracy_hungary_2015sept15-honlapra.pdf
- CAAG (2014), Tīra gaisa rīcības grupas komentāri par Ungārijas darbības programmām 2014. – 2020. Gadam, kas iesniegti Eiropas Komisijai. 2014. gada 28. augusts, <https://www.levego.hu/sites/default/files/op-comments-caag-2014aug28v.pdf>
- Valstu ziņojumu un priekšlikumu novērtējums katrai valstij adresētiem ieteikumiem. No izaicinājuma līdz iespējai: Ēnu valstu ziņojumi, atbalstot Eiropas pusgada ciklu. Ungārija (53.-61. Lpp.). 2016. gada decembris, <https://green-budget.eu/wp-content/uploads/2017-02-15-FINAL-EU-Semester-Assessment-Report.pdf>
- CAAG (2018), Ungārijas ziņojums par transporta dekarbonizāciju: nacionālās politikas ieteikumi, lai sasniegtu 2030. gada klimata mērķus. Levegő Munkacsoport vietne, 2018. gada novembris, [https://www.levego.hu/sites/default/files/Hungary%20Report%20on%20the%20Decarbonisation%20of%20Transport%20\(EUKI%20Project\).pdf](https://www.levego.hu/sites/default/files/Hungary%20Report%20on%20the%20Decarbonisation%20of%20Transport%20(EUKI%20Project).pdf)
- Kopsavilkuma ziņojuma “Klimata pārmaiņas un ES budžets 2021. – 2027. Gadam” papildinājums - Anketas atbilžu novērtējums un no tām izdarītie secinājumi. EUKI projekts “DFS klimatam”, 2019. gada septembris, https://www.levego.hu/sites/default/files/Supplement_MFF-Climate-CAAG-final.pdf

Citi dokumenti

- *Vidusposma novērtējums par Ungārijas valdības vides politikas darbību*, kuru uzrakstījuši deviņu Ungārijas NVO eksperti un apstiprinājušas četrdesmit divas NVO. Levegő Munkacsoport vietne, 2012. gada 29. maijs, <https://www.levego.hu/site/assets/files/5535/kormanyvertekeles2012-angol-vegleges.pdf>

- Bankwatch and Friends of the Earth Europe (2015), Klimata aizraujošie apstākļi: kā jaunu dalībvalstu nepareiza EU fondu izmantošana kavē Eiropas pāreju uz tīru enerģiju. Bankwatch vietne, 2016. gada 26. janvāris.
<https://bankwatch.org/sites/default/files/enfants-terribles.pdf>
- EK (2019), Vides īstenošanas pārskats 2019, Valsts ziņojums - Ungārija, Komisijas dienestu darba dokuments. Eiropas Komisija, Brisele, 2019. gada 4. aprīlis.
- EEB, BirdLife Europe u.c. (2019), ieteikumi par turpmāko KLP un klimata politiku. <http://www.ceeweb.org/wp-content/uploads/Recommendations-of-the-Future-CAP-and-Climate-Policies.pdf>
- The Environmental Implementation Review 2019. Valsts ziņojums Ungārija, Eiropas Komisija. https://ec.europa.eu/environment/eir/pdf/report_hu_en.pdf
- EK (2014), Partnerības nolīgums ar Franciju - 2014-2020: Francija. https://ec.europa.eu/info/publications/partnership-agreement-france-2014-20_en
- EK (2014), Norādījumi par Eiropas strukturālo un investīciju fondu ex-ante nosacījumiem, II daļa. https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/2014/eac_guidance_esif_part2_en.pdf
- Eiropas Parlaments (2020. gads), ziņojuma projekts par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko izveido atveseļošanas un noturības mehānismu (COM (2020) 0408 - C9-0150 / 2020 - 2020/0104 (COD)), 1 2020. gada septembris. https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/CJ16-PR-655950_EN.pdf
- Ungārijas Republikas valdība (2013), Vides un enerģētikas darbības programma 2007. – 2013. Gadam - Ungārija. http://www.terport.hu/webfm_send/209
- Magyar Madártani Egyesület (Bird Life Hungary) (2020): Vietet a természetnek! A Magyar Madártani and Természetvédelmi Egyesület javaslatai a Közös Agrárpolitika tervezéséhez and a home mezőgazdálkodás célrendszerének pārveidošanas. https://www.mme.hu/sites/default/files/binary_uploads/Cikkek/cikkek_2020/20201001_mme_javaslatok_a_kozos_agrarpolitika_tervezesehez_helyet_a_termeszetenek_az_mme_javaslatok_a_kozos_agrarpolitika_tervezesehez.pdf
- OECD (2018), OECD Environmental Performance Reviews: Ungārija, OECD iLibrary. https://www.oecd-ilibrary.org/sites/9789264298613-en/1/2/2/2/index.html?itemId=/content/publication/9789264298613-en&_csp_=913194f2754f6aab1e0f697dc0a04625&itemIGO=et
- ESAO (2019), Politikas saskaņotība ilgtspējīgai attīstībai 2019: Cilvēku iespējas un iekļaušanas un vienlīdzības nodrošināšana, OECD Publishing, Parīze. <https://doi.org/10.1787/a90f851f-en>.
- SDG Watch Europe (2017): Tautas budžets - nostāja par DFS pēc 2020. gada. http://www.peoplesbudget.eu/wp/wp-content/uploads/Position_MFF_1December_2017.pdf

1. pielikums

Progresā rādītāji

Rādītāji ar konkrētiem gada mērķiem valsts līmenī ir nepieciešami, lai novērtētu progresu. Rādītāji projekta līmenī ir nepieciešami, taču tie vispār neatspoguļo situāciju valsts līmenī. Var gadīties (un tas ir noticis diezgan bieži), ka projekta rādītāji uzrādīja progresu, savukārt valsts rādītāji par to pašu tēmu liecināja par regresu.

Būtu ievērojami jāuzlabo rādītāji, pēc kuriem novērtē dalībvalstu sniegumu.

- a) Būtu jāpiemēro arī citi labi izmērāmi rādītāji, kas parāda progresu valsts līmenī (piemēram, Inovācijas savienības rezultātu apkopojums, ESAO PISA rezultāti, GINI indeksa izmaiņas un veselīga dzīves gada izmaiņas). Daudz svarīgāk ir rādītāji valsts līmenī nekā projektiem, kurus finansē ES.
 - b) Rādītājiem jābūt pēc iespējas SMART (konkrētiem, izmērāmiem, sasniedzamiem, reāliem un savlaicīgiem).
 - c) Gadījumos, kad nevar izstrādāt konkrētus rādītājus, jāprasa, lai dalībvalsts piemērotu labāko iespējamo praksi (piemēram, attiecībā uz likumdošanas un institucionāliem pasākumiem korupcijas un nodokļu krāpšanas apkarošanai).
 - d) Rādītāji (prioritātes) jāizstrādā pārredzamā procesā, iesaistot visas ieinteresētās personas un nodrošinot šīm ieinteresētajām personām nepieciešamos līdzekļus jēgpilnai līdzdalībai saskaņā ar Eiropas Rīcības kodeksu par partnerību. Tas garantēs rādītāju izturību un sabiedrības akceptēšanu. Ir daudz dokumentu, kas satur rādītājus, kurus varētu izmantot par pamatu Partnerības līguma rādītājiem.
- Pirmkārt, var ieteikt ESAO Zaļā izaugsmes rādītājus:
 - <https://www.oecd.org/greengrowth/green-growth-indicators/> -
 - https://read.oecd-ilibrary.org/environment/green-growth-indicators-2013_9789264202030-en#page1 (2013) -
 - <https://www.oecd-ilibrary.org/sites/9789264268586-en/index.html?itemId=/content/publication/9789264268586-en> (2017) Saskaņā ar ESAO teikto Ungārija varētu arī izmantot 28 citu valstu (tostarp strauji augošās un jaunattīstības valstu) pieredzi, kuras šos rādītājus pielāgojušas valsts apstākļiem (piemēram, Čīle, Dānija, Vācija, Koreja, Nīderlande):
 - Ļoti svarīgi ir arī Apvienoto Nāciju Organizācijas 2030. gada mērķu rādītāji (SDG). Kā Eiropas Savienības dalībvalsts Ungārija apņēmas līdz 2030. gadam sasniegt 17 IAM (Ilgtspējīgas attīstības mērķi), kas ir noteikti Ilgtspējīgas attīstības 2030. gada programmā. Katru no šiem mērķiem atbalsta daudzi rādītāji (ir 231 unikāli rādītāji), kas tiek izmantoti, lai novērtētu progresu katra mērķa sasniegšanā. Kas attiecas uz vidi, šādi rādītāji ir visatbilstošākie: SDG 11, 12, 13: https://unstats.un.org/sdgs/indicators/Global%20Indicator%20Framework%20after%202020%20review_Eng.pdf.
 - Turklāt ES IAM rādītāju kopums ir saistīts arī ar Apvienoto Nāciju Organizācijas IAM: tie ir strukturēti atbilstoši 17 mērķiem, kas noteikti Apvienoto Nāciju Organizācijas 2030. gada programmā, un ir paredzēti, lai novērtētu progresu IAM sasniegšanā ES kontekstā: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/sdi/indicators>

- Ungārijas Centrālā statistikas pārvalde (vairāk nekā 100 ilgtspējīgas attīstības rādītāji), kas ir lielāki nekā lielākajā daļā citu Centrāleiropas un Austrumeiropas valstu (tātad Ungārijas)
 - A ilgtspējīga attīstība indikātorai Magyarországon, 2018,
<http://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/fenntartfejl/fenntartfejl18.pdf>
 - Ilgtspējīgas attīstības rādītāji Ungārijai, 2016. gads,
<http://www.ksh.hu/docs/eng/xftp/idoszaki/fenntartfejl/efenntartfejl16.pdf>
 - vide, komunālie pakalpojumi, <http://www.ksh.hu/environment-public-utilities>

Ungārijas valdības uzdevums ir noteikt konkrētus gada mērķus izvēlētajiem rādītājiem.

2. pielikums

Priekšlikums par autotransporta ārējo izmaksu internalizāciju Ungārijā

autori Dávid Kosztyi un András Lukács

Ungārijas Partnerības līgums¹⁰ par Eiropas struktūrfondiem un investīciju fondiem 2014. – 2020. finanšu periodam nosaka, ka transportā tiks piemērots princips “piesārņotājs maksā”. Šajā virzienā bija ievērojams solis uz priekšu (kravas automobiļu elektroniskās ceļa nodevas ieviešana), bet arī nopietnas neveiksmes (milzīgas subsīdijas autoražotājiem). Tādējādi vēl ir tāls ceļš ejams, lai transportā ieviestu principu “piesārņotājs maksā”. Šajā pētījumā mēs ierosinām pakāpeniski ieviest šo principu laika posmā no 2021. līdz 2030. gadam.

1. Autotransporta ārējās izmaksas

Transports rada 25% no ES siltumnīcefekta gāzu emisijām.¹¹ Šis īpatsvars ir vēl daudz lielāks, ja ņem vērā visas citas darbības, kas nepieciešamas transportam (kalnrūpniecība, transportlīdzekļu ražošana, ceļu būve, naftas ieguve un naftas pārstrādes rūpnīca utt.). Turklāt transportam ir liela daļa gaisa piesārņojuma un citu vides un veselības problēmu. Tomēr ar tiem saistītās izmaksas pašlaik tālu nemaksā transporta lietotāji. Šis fakts ir zināms jau ilgu laiku. Piemēram, Eiropas Komisijas 1995. gada Zaļajā grāmatā “Ceļā uz taisnīgām un efektīvām transporta cenām”¹². 1998. gadā Baltā grāmata par vienlīdzīgu maksu par infrastruktūru¹³ arī norāda, ka pasažieru un kravas transporta izmaksu daļa, ko nesedz lietotājs, ir ievērojama visās Eiropas Savienības dalībvalstīs un ka šīs izmaksas būtu jāiekļauj transporta cenās.

Saskaņā ar 1995. gada Zaļo grāmatu nodokļi par autotransportu ES būtu divkāršojami, lai tikai segtu visas tās autotransporta izmaksas. Abos dokumentos uzsvērts, ka tas neradītu kopējo transporta izmaksu pieaugumu makroekonomiskā līmenī, bet, gluži pretēji, tās samazinātu. No vienas puses, ievērojami samazināsies satiksmes sastrēgumi un zaudējumi vides un veselības kaitējumu dēļ, kas pašlaik ir smags slogs ES ekonomikai. No otras puses, ieņēmumus no papildu nodokļiem un nodevām par transportu valsts atdotu ekonomikai (piemēram, samazinot cilvēku darba nodokļus). Tas viss uzlabotu ES konkurētspēju.

Baltajā grāmatā arī teikts, ka “visiem transporta dalībniekiem ir jāmaksā radušās izmaksas, tostarp ietekme uz vidi un cita ietekme, vietā vai pēc iespējas tuvāk vietai, kur šī ietekme rodas.”

Baltajā grāmatā īpaši uzsvērta pilsētas transporta ārējo izmaksu internalizācijas nozīme cenās. ES pētniecības programmās ir pārbaudīta ceļa nodevu un citu nodevu ieviešanas paredzamā ietekme Amsterdamā, Briselē, Dublinā, Helsinkos, Londonā un Neapolē. Pētījumi katrā

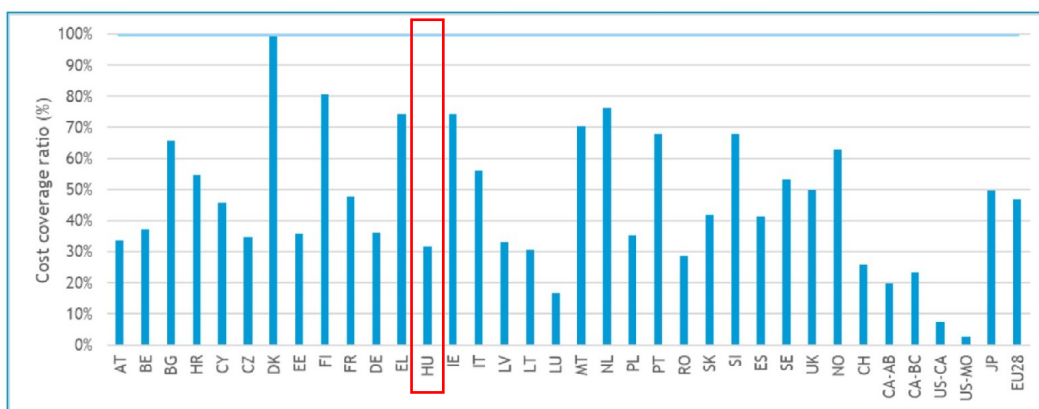
¹⁰ https://ec.europa.eu/info/publications/partnership-agreement-hungary-2014-20_en

¹¹ Siltumnīcefekta gāzu emisijas statistika - emisiju uzskaitē. Eurostat, 2020. gada jūnijs, <https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/pdfscache/1180.pdf>

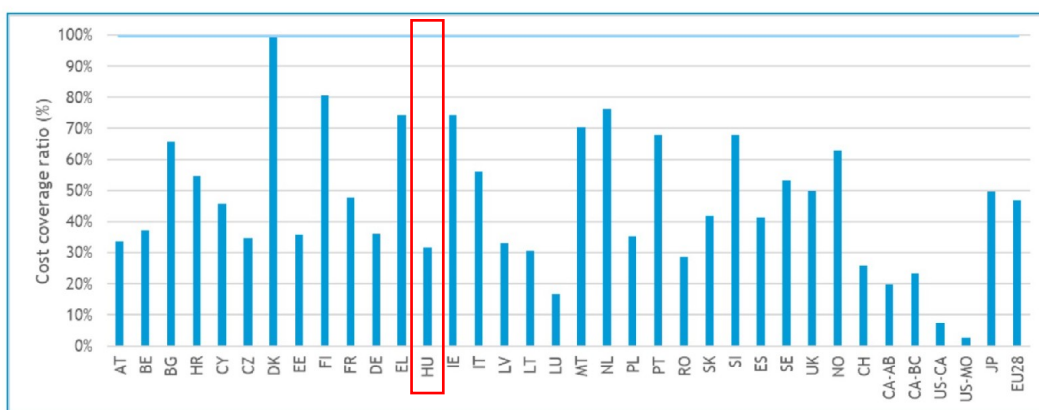
¹² Ceļā uz taisnīgu un efektīvu transporta cenu noteikšanu. Politikas iespējas transporta ārējo izmaksu internalizēšanai Eiropas Savienībā. - Eiropas Kopienų Komisija, Brisele, 1995. gada 20. decembris, COM (95) 691 galīgā redakcija, https://europa.eu/documents/comm/green_papers/pdf/com95_691_en.pdf

¹³ Pareiza samaksa par infrastruktūras izmantošanu: pakāpeniska pieeja kopējai transporta infrastruktūras maksas iekasēšanas sistēmai ES - Baltā grāmata, 1998-07-22, <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/ceccf466-59bd-46e6-a08b-972286cebdc6/language-en>

pilsētā ir parādījuši, ka atbilstoša šo maksu ieviešana vai palielināšana katrā pilsētā palīdzētu uzlabot iedzīvotāju dzīves apstākļus un ekonomikas efektivitāti. Sastrēgumu, piesārņojuma un negadījumu samazināšanai, kā arī ienākumu pārpalikuma atgūšanai ekonomikā ir vairāk priekšrocību nekā transporta cenu pieauguma "zaudējumiem". Kopš tā laika Eiropas Komisija ir publicējusi vairākus ziņojumus par to, cik lielā mērā transporta lietotāji maksā izmaksas, kas viņiem rodas ES valstīs. Saskaņā ar jaunāko pētījumu¹⁴, kas publicēts 2019. gada maijā, autotransporta lietotāji Ungārijā gan pasažieru, gan kravas pārvadājumos maksā mazāk nekā trešdaļu no tām radušajām izmaksām (1. un 2. attēls). Citiem vārdiem sakot, autopārvadājumu cenām jābūt trīskāršotām, lai dominētu princips "lietotājs maksā" un "piesārņotājs maksā" (kas ir ES pamatprincipi).

1. attēls: Pasažieru autotransporta izmaksu procentuālā daļa, ko sedz lietotāji ES valstīs, Šveicē, Norvēģijā, Kanādā, ASV un Japānā (avots: Eiropas Komisija, 2019)

2. attēls. Autotransporta izmaksu procentuālā daļa, ko sedz lietotāji ES valstīs, Šveicē, Norvēģijā, Kanādā, ASV un Japānā (avots: Eiropas Komisija, 2019)

¹⁴Transporta ārējo izmaksu internalizācija. Eiropas Komisija, 2019. gads, https://ec.europa.eu/transport/themes/sustainabletransport/internalisation-transport-external-costs_en

Internalizācijas stāvoklis Eiropas transporta nozarē. Eiropas Komisija, 2019. gads, <https://ec.europa.eu/transport/sites/transport/files/studies/internalisation-state-of-play-isbn-978-92-76-01413-3.pdf>

Līdzīgu rezultātu 2010. gadā ieguva pētījums¹⁵ pēc Ungārijas Ekonomikas un transporta ministrijas pasūtījuma, saskaņā ar kuru nesamaksātās autotransporta izmaksas sastāda 7-13% no Ungārijas IKP (1. un 2. tabulā parādīts sadalījums zemākas un augstākas vērtības gadījumā).

1. tabula: Diferencētās paplašinātās centrālās budžeta bilances vērtības 2006. gadā, kas grozīta ar turpmāku sociālo ietekmi (nodokļi, kravas automašīnas apstājas) (zemāka aplēse) (avots: KTI, 2010)

	Road				Railway		
	Total	Passenger cars	Trucks	Inter-locality bus	Total	Passenger transport	Goods transport
Budget revenues (billion HUF)	887,6	603,6	246,3	24	19,9	12,1	7,8
Budget expenses (billion HUF)	1034,9	547,9	358,5	92,5	183,9	142	41,9
Budget balance (billion HUF)	-147,3	55,7	-112,2	-68,5	-164	-129,9	-34,1
Transport performance (million goods ton-kms, veh. kms)		39290	36887	11784		9584	10167
Specific budget balance (HUF/goods ton-kms, HUF/veh.kms)		1,4	-3,0	-5,8		-13,6	-3,4
External effects (billion HUF)	-1307,8	-737,1	-364,3	-14,4	-26,8	-21,6	-5,1
Expanded balance (billion HUF)	-1455,1	-681,4	-476,5	-82,9	-190,8	-151,5	-39,2
Expanded specific budget balance (HUF/goods ton-kms, HUF/veh.kms)		-17,3	-12,9	-7,0		-15,8	-3,9
Other factors of competition distortion (tax fraud, tax evasion, truck stop)	-830,1	-554	-276,1	0	0	0	0
Total balance (budget+ externality+other)	-2285,2	-1235,4	-752,6	-82,9	-190,8	-151,5	-39,2
Total specific budget balance (HUF/goods ton-kms, HUF/road-kilometres)		-31,4	-20,4	-7,0		-15,8	-3,9

¹⁵Autoceļu un dzelzceļa transporta sociālais līdzsvars Ungārijā. Transporta zinātņu institūts (KTI), Budapešta, 2010, https://www.levago.hu/site/assets/files/5529/social_balance_transport_hungary_20110131.pdf

2. tabula: Diferencētās paplašinātās centrālās budžeta bilances vērtības 2006. gadā, kas grozīta ar turpmāku sociālo ietekmi (nodokļi, kravas automašīnas apstājas) (augstāka aplēse) (avots: KTI, 2010)

	Road				Railway		
	Total	Passenger cars	Trucks	Inter-locality bus	Total	Passenger transport	Goods transport
Budget revenues (billion HUF)	790,8	540,6	230,1	12,6	1,0	0,6	0,4
Budget expenses (billion HUF)	1034,9	547,9	358,5	92,5	183,9	142	41,9
Budget balance (billion HUF)	-244,1	-7,3	-128,4	-79,9	-182,9	-141,4	-41,5
Transport performance (million goods ton-kms, veh. kms)		39290	36887	11784		9584	10167
Specific budget balance (HUF/goods ton-kms, HUF/veh.kms)		-0,2	-3,5	-6,8		-14,8	-4,1
External effects (billion HUF)	-1307,8	-737,1	-364,3	-14,4	-26,8	-21,6	-5,1
Expanded balance (billion HUF)	-1551,9	-744,4	-492,7	-94,3	-209,7	-163	-46,6
Expanded specific budget balance (HUF/goods ton-kms, HUF/veh.kms)		-18,9	-13,4	-8,0		-17,0	-4,6
Other factors of competition distortion (tax fraud, tax evasion, truck stop)	-1513,1	-1237	-276,1	0	0	0	0
Total balance (budget+ externality+other)	-3065,0	-1981,4	-768,8	-94,3	-209,7	-163,0	-46,6
Total specific budget balance (HUF/goods ton-kms, HUF/road-kilometres)		-50,4	-20,8	-8,0		-17,0	-4,6

Balstoties uz tabulā sniegtajiem datiem, abos gadījumos autotransporta izmaksas ievērojami pārsniedz ieņēmumus. Šis līdzsvars jāuzlabo saskaņā ar ES principiem.

2. Autotransporta ārējo izmaksu internalizācija Ungārijā

Pēc Tīrā gaisa rīcības grupas (Levegő Munkacsoport) domām, Budapeštā vispirms ir jāuzliek ceļa lietotājiem ceļa un ceļa nodevas, kuru pamatā ir attālumš.¹⁶ un pēc tam pa visiem Ungārijas ceļiem. Ceļa nodeva būtu atkarīga no šādiem sešiem faktoriem:

- 1) nobrauktais attālumš,
- 2) transportlīdzekļa vides īpašības,
- 3) transportlīdzekļa masa (automašīnām: sava masa; smagākiem transportlīdzekļiem: maksimālā atļautā masa),
- 4) dienas / nedēļas laiks (piemēram, augstāks piķa stundās),
- 5) vieta (piemēram, augstāka pilsētās, zemāka laukos),

¹⁶ Ir pienācis laiks ieviest sastrēgumu maksu Budapeštā. Levegő Munkacsoport, 2016, https://www.levego.hu/site/assets/files/5752/time_to_implement_congestion_charging_in_budapest_2015szept-2016dec12.pdf

6) sastrēgumu iespējamība dotajā ceļa posmā.

Vispirms iesakām ieviest ikdienas Budapeštas uzlīmi, kas jāmaksā par katru automašīnu, kas pārvietojas Budapeštas administratīvajās robežās. Budapeštā reģistrētu automašīnu īpašnieki varēja maksāt gada vai mēneša summu. Varētu būt divu veidu gada vai mēneša maksa: zemāka tiem, kuri piekrīt nedzenēt savu automašīnu sastrēguma stundās no rīta un pēcpusdienā. Šāda versija var būt populāra arī lielākajai daļai automašīnu lietotāju, jo divas trešdaļas Budapeštas automašīnu īpašnieku darba dienās nelieto savu automašīnu. Šim “ievada maksām” vajadzētu būt zemām; to galvenais mērķis ir sagatavoties valsts mēroga nodevas ieviešanai.

Kravas automašīnas ar kopējo atļauto svaru virs 3,5 tonnām jau maksā nobraukuma maksu uz automaģistrālēm un galvenajiem ceļiem, un gandrīz visās no tām jau ir GPS izsekošanas aprīkojums. Attiecībā uz šo faktu visām kravas automašīnām, kas darbojas valstī, var uzlikt par pienākumu uzstādīt GPS ierīci. Sistēma būtu jāievieš sadarbībā ar Nemzeti Útdíjfizetési Szolgálató Zrt. (Valsts nodevu maksājumu pakalpojumu PLC).

IT un loģistikas fons jau ir pieejams šādas sistēmas uzlikšanai, savākšanai un kontrolei, tāpēc to var ātri ieviest, izmantojot pareizo stratēģiju.

Tajā pašā laikā būtu jāmaina arī pašreizējā autostāvvietu sistēma. Tīrā gaisa rīcības grupa ir sniegusi detalizētus ieteikumus šādi modifikācijai.¹⁷ Pirmajā posmā ir jāatceļ dažādas atlaides un subsīdijas, pēc tam parasti jāpaaugstina maksa par stāvvietu un tā jāpaplašina.

Veicot šīs modifikācijas, pieprasījumu pēc autostāvvietas Budapeštā un citās pilsētās var ievērojami samazināt. Tajā pašā laikā ieņēmumi jāizmanto, lai kompensētu attiecīgās teritorijas iedzīvotājiem.

Piedāvāto ceļa nodevu sistēmu un maksas par autostāvvietu sistēmu varētu integrēt vienotā kopējā sistēmā.

3. Kompensācija par cenu pieaugumu

Iepriekš izklāstītie pasākumi rada papildu izdevumus piepilsētas iedzīvotājiem un iedzīvotājiem. Šie papildu izdevumi būtu jākompensē ar ieņēmumu pārdali., Kas jau ir veiksmīgi īstenoti dažādās valstīs. Ar šo mēs pieminam Irānas, Kanādas, Ganas un Indonēzijas piemērus.

Irāna

Irāna 2010. gadā ievērojami paaugstināja enerģijas cenas, parasti četras reizes un dažos gadījumos divdesmit reizes. Līdz ar to Irāna kļuva par pirmo lielāko naftas eksportētājvalsti, kas ievērojami samazināja netiešās (netiešās) enerģijas subsīdijas.

Agrāk degvielas cenas Irānā tika turētas ārkārtīgi zemas ar milzīgām valsts subsīdijām. Tā rezultātā radušies milzīgi atkritumi, piesārņojums, pastāvīgi sastrēgumi. Tomēr 2010. gadā valdība atcēla subsīdiju. Iedzīvotāji ne tikai nepacēlās, bet gandrīz vienbalsīgi atbalstīja cenu pieaugumu, kam bija liela popularitāte, un nostiprināja valdības pozīcijas. Panākumu noslēpums bija rūpīga sagatavošanās, plaša informācija un pienācīga atlīdzība. Kompensācijas sadalījums bija šāds:

- 50 procenti no kompensācijas nonāca iedzīvotājiem. Izņemot bagātākos 20 procentus mājtsaimniecību, visas mājtsaimniecības mēnesī saņēma 40 dolārus vienai personai.

¹⁷A budapesti közlekedés közterület-használatának problémái és risinásának iespējas. Levegő Munkacsoport, 2020. gads, https://www.levego.hu/site/assets/files/6187/kozlekedes_kozterulet_2020marc09h.pdf

Viens no izšķirošajiem argumentiem valdības komunikācijā bija arī sociālā taisnīguma aspekts.

- 30 procenti tika piešķirti uzņēmumiem energotaupības pasākumiem, ieguldījumiem energoefektivitātē.
- 20% tika piešķirti valsts sektoram (skolas, slimnīcas utt.), lai kompensētu paaugstinātās enerģijas izmaksas un uzlabotu to energoefektivitāti.

Irānā galvenais mērķis bija iznīcināt atkritumus un racionalizēt patēriņu. Kompensācija, ko maksā par augstākām enerģijas cenām, nāca par labu lielākajai daļai patērētāju, jo augstākas cenas stimulēja samazināt nevajadzīgu enerģijas patēriņu, vienlaikus spējot nopirkt vairāk citu preču un pakalpojumu no naudas, ko viņi saņēma kā kompensāciju. Reforma arī uzlaboja sociālo vienlīdzību, jo nabadzīgākie ir maz ieguvuši no zemajām enerģijas cenām, savukārt valdības izmaksātā kompensācija ievērojami uzlaboja viņu dzīves apstākļus. Reforma faktiski ir izskaudusi nabadzību Irānā, kā rezultātā valdība guva ievērojamu morālu atbalstu. Reforma arī palielināja iekšējo pieprasījumu, veicinot neenerģētikas nozares izaugsmi un bezdarba samazināšanos. Reformas mērķis nebija uzlabot valsts finanšu stāvokli vai palielināt sabiedrības pārdali. Gluži pretēji, valdība ir centusies panākt valsts izdevumu samazinājumu. Tomēr ievērojamais vietējā enerģijas patēriņa kritums arī būtiski palielināja eksportējamās naftas daudzumu, kas arī nodrošināja papildu resursus enerģētikas nozares attīstībai.¹⁸

Kanāda

Kanādā valdība 2019. gadā visā valstī ieviesa oglekļa piesārņojuma cenu. Tas ietver plānu, kurā tiešie ieņēmumi no oglekļa piesārņojuma cenām, kas iegūti saskaņā ar federālo sistēmu, tiek atgriezti izcelsmes provincē vai teritorijā. Tiešos ieņēmumus no federālās degvielas nodevas atdod vai nu tieši valdībām (kur federālā sistēma ir pieņemta brīvprātīgi), vai privātpersonām un ģimenēm, izmantojot beznodokļu klimata rīcības veicināšanas maksājumus, un mērķa nozarēm, tostarp mazajiem un vidējiem uzņēmumiem, skolām slimnīcām, bezpeļņas organizācijām un pamatiedzīvotāju kopienām. Lielākā daļa mājāsaimniecību saņem Klimata rīcības stimulēšanas maksājumus vairāk nekā kopējās izmaksas, kas rodas no federālās oglekļa piesārņojuma cenu sistēmas.¹⁹

Gana un Indonēzija

Pareiza komunikācija un sabiedrības līdzdalība bija galvenā loma reformu īstenošanā arī Ganā un Indonēzijā.²⁰ Šo veiksmīgo reformu līdzība bija arī tā, ka tās mazināja sociālo nevienlīdzību.

Naftas produktu cenu atcelšanu Ganā papildināja pasākumu kopums, kura mērķis bija saņemt plašu iedzīvotāju atbalstu. Tas sastāvēja no 3 posmiem: nabadzības un sociālās ietekmes novērtējums (PSIA), subsīdijas ietekmes izpēte; valdības plaši izplatītā komunikācijas kampaņa; vairāku programmu ieviešana, sniedzot palīdzību nabadzīgajiem iedzīvotājiem. Piemēram, mācību maksas atcelšanai ir būtiska ietekme uz plašāku sabiedrību, kā arī

¹⁸Irāna - subsīdiju reformas hronika. SVF darba dokuments,2011,

<https://www.imf.org/external/pubs/ft/wp/2011/wp11167.pdf>

¹⁹ Valdība paziņo par klimata pasākumu stimulējošām maksājumu summām 2020. gadam. Kanādas valdība, 2019. gada decembris, <https://www.canada.ca/en/department-finance/news/2019/12/government-announces-climate-action-incentive-payment-amounts-for-2020.html>

²⁰Piemēri par enerģētikas subsīdiju reformu: mācības un sekas. SVF, 2013, <https://www.imf.org/external/np/pp/eng/2013/012813a.pdf>

sabiedriskā transporta tarifu atcelšana un palielināti veselības izdevumi nabadzīgākajos rajonos.

Indonēzija eksperimentē ar naftas subsīdiju reformu kopš 1997. gada. Tomēr šī politika varētu gūt panākumus tikai ar reformām 2005. un 2008. gadā. Iemesli tam bija efektīvas politikas mērķtiecīga skaidras naudas pārskaitīšana nabadzīgajiem un pieejamu alternatīvu enerģijas avotu nodrošināšana, kas līdz minimumam samazināja opozīciju un pat palīdzēja prezidenta popularitātei. Turklāt otrajā reformu posmā sabiedrība kļuva labāk informēta par iemesliem un mērķiem, kas palīdzēja labāk izprast un pieņemt pasākumus.

4. Vienkāršots Ungārijas modelis

Turpmāk mēs piedāvājam ārkārtīgi vienkāršotu modeli autopārvadājumu ārējo izmaksu un attiecīgās kompensācijas internalizācijai Ungārijā. Tas tikai ilustrē koncepciju un sniedz aptuvenu priekšstatu par izmaksu un kompensācijas lielumu.

Ungārijā ceļu satiksmes dalībnieku radītās izmaksas, kuras viņi nav apmaksājuši, ir EUR 11 700 miljoni gadā²¹, ti, apm. 4 200 miljardi HUF. Šī vērtība ir 100,38 HUF par transportlīdzekļa kilometru. Iespējamā šo neapmaksāto izmaksu iekļaušana cenās ir parādīta 3. tabulā. Mēs iesakām izmaksas internalizēt, izmantojot ceļa un ceļa nodevu, kas balstīta uz attālumu un uz piesārņojumu, ko iekasē par katru Ungārijas automašīnu un kravas automašīnu.

Nesenie notikumi pasaulē (pandēmijas situācija, Krievijas un Saūda Arābijas naftas cenu karš) un ievērojams naftas cenu samazinājums tagad ir lieliska iespēja ieviest šādu ceļa nodevu. Turklāt tas varētu sasniegt daudz labāku sabiedrības izpratni un pieņemšanu, jo naftas produktu patērētājiem pašlaik nav jāmaksā tik daudz, cik agrāk.

²¹Transporta ārējo izmaksu internalizācija. Eiropas Komisija, 2019. gads, https://ec.europa.eu/transport/themes/sustainabletransport/internalisation-transport-external-costs_en

3. tabula. Vienkāršots autotransporta ārējo izmaksu internalizācijas modelis Ungārijā līdz 2030. gadam

Gads	Pasažieru automašīnas			Kravas automašīnas			KOPĀ
	Transportlīdzekļa kilometrs * (milj. Km)	Ceļa nodevas vienības cena (HUF / vkm)	Ieņēmumi no ceļa (miljardi HUF)	Transportlīdzekļa kilometrs * (milj. Km)	Ceļa nodevas vienības cena (HUF / vkm)	Ieņēmumi no ceļa (miljardi HUF)	Ieņēmumi no ceļa (miljardi HUF)
2020 . gads	30 245			11 595			
2021 . gads	30 245	10.04	304. lpp	11 595	10.04	116	420
2022 . gads	28 733	20.08	577. lpp	11 015	20.08	221	798
2023	27 296	30.11	822	10 464	30.11	315	1 137
2024 . gads	25 931	40.15	1 041	9 941	40.15	399	1 440
2025 . gads	24 635	50.19	1 236	9 444	50.19	474	1 710
2026 . gads	23 403	60.23	1 410	8 972	60.23	540	1 950
2027 . gads	22 233	70.27	1 562	8 523	70.27	599	2 161
2028 . gads	21 121	80.31	1 696	8 097	80.31	650	2 346
2029 . gads	20 065	90.34	1 813	7 692	90.34	695	2 508
2030 . gads	19 062	100,38	1 913	7 308	100,38	734	2 647

* Piezīme. Transportlīdzekļu kilometriem 2020. gadā mēs izmantojām Eurostat sniegtos 2017. gada skaitļus²²

Vienkāršības labad savos aprēķinos izmantojām šādus pieņēmumus:

- nesamaksātās izmaksas būs iekšējassed pakāpeniski līdz 2030. gadam;
- nobraukto transportlīdzekļu kilometru skaits pēc ieviešanas samazināsies par 5% gadā (salīdzinājumā ar 2020. gadu);

22 <https://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/submitViewTableAction.do>

- katru gadu cena tiks paaugstināta par tādu pašu summu (10% no kopējās summas, kas jāsasniedz 2030. gadā) par katru transportlīdzekļa kilometru;
- cenu pieaugums būs vienāds vieglajām un kravas automašīnām (par transportlīdzekļa kilometru),
- iepriekš minētās ārējo izmaksu internalizācijas izmaksas atkarībā no transportlīdzekļa kilometriem ir vidējās vērtības (kā jau minējam iepriekš, praksē ir jābūt diferencētai atbilstoši transportlīdzekļa vides īpašībām).

Mēs ierosinām ieņēmumus no vieglo automobiļu lietošanas ārējo izmaksu internalizācijas pilnībā pārdalīt katrai Ungārijā pastāvīgi dzīvojošai personai, kas pieder Ungārijas sabiedrības zemākajām 8 decilēm (sk. 4. tabulu).

4. tabula. Gada ieņēmumu no vieglo automobiļu lietošanas ārējo izmaksu internalizācijas ieņēmumu pārdale 80% Ungārijas iedzīvotāju

Gads	Pārdalīšana (HUF / pers.)
2020. gads	-
2021. gads	39 562
2022. gads	75 167
2023. gads	107 113
2024. gads	135 676
2025. gads	161 116
2026. gads	183 672
2027. gads	203 570
2028. gads	221 018
2029. gads	236 213
2030. gads	249 336

Piezīme. Vienkāršības labad mēs uzskatījām, ka Ungārijas iedzīvotāju skaits no 2020. līdz 2030. gadam paliks nemainīgs.

Ieņēmumus no kravas automašīnu izmantošanas ārējo izmaksu internalizācijas varētu izmantot, lai samazinātu kravas transporta kaitīgo ietekmi uz vidi (ieguldījumi dzelzceļā, pilsētas loģistikā, vietējā ražošanā un patēriņā, ceļu satiksmes drošības palielināšanā utt.) Un apmācības un darba nodrošināšanai. tiem, kas zaudē darbu internalizācijas dēļ.

Ceļu nodevas ieviešana pašreizējā nodokļu sistēmā Ungārijā novedīs pie:

- Kaitīgās ietekmes uz vidi samazināšanās (gaisa piesārņojums);
- Palielināti ieguldījumi ilgtspējīgākos transporta veidos (dzelzceļš, metro);
- Pilsētas loģistikas attīstība;
- Indukcija vietējās produkcijas ražošanā un patēriņā;
- Vairāk darba vietu.